

รายงานผลการประเมิน

คุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง

ของผู้เรียนทุกช่วงชั้น

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รายงานผล
การประเมินคุณธรรม จริยธรรม
และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในกระบวนการเสริมสร้างและปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์แก่เยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพ และด้วยความตระหนักในเรื่องดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาโดยเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมืองที่ดี ตามนโยบายและทิศทางของการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยขับเคลื่อนนโยบายผ่านการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้ใช้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความเหมาะสม และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงเห็นถึงความสำคัญและเห็นควรให้มีการประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันและนำไปใช้ประโยชน์สำหรับประกอบการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้นได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอขอบคุณสถานศึกษาทุกแห่ง และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด ที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารรายงานการประเมินฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน สถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้สนใจ ได้นำไปเป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาการเรียนการสอนและกำหนดกิจกรรมต่างๆ ที่เน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกระดับชั้นได้อย่างเหมาะสมต่อไป

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สิงหาคม 2565

บทสรุปผู้บริหาร
รายงานผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการศึกษาครั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ด้วยชุดเครื่องมือมาตรฐาน และเพื่อเปรียบเทียบระดับ คุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ที่มีเพศและภูมิภาคแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้เรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและระดับ อุดมศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีการศึกษา 2564 ครอบคลุม 6 ภูมิภาค จำนวน 5,040 คน และเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ทุกช่วงชั้น และแบบประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ทุกช่วงชั้น ซึ่งแบบประเมินทั้ง 2 ฉบับ มีลักษณะเป็น ข้อคำถามเชิงสถานการณ์

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการประเมินคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนทุกช่วงชั้น

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ในภาพรวมผู้เรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 77.99 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย กับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

1.2) ในภาพรวมผู้เรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 104.18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับ เกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1) ในภาพรวมผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนน คุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 134.56 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความ เสียสละ และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมทุกด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

2.2) ในภาพรวมผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนน คุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 140.71 จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความ เสียสละ และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมทุกด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ในภาพรวมผู้เรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 127.52 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน โดยด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความอดทนอดกลั้น และเมื่อ เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่า เกณฑ์ปกติ

3.2) ในภาพรวมผู้เรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 135.06 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความ เสียสละ และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมทุกด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

4) ระดับปริญญาตรี

ในภาพรวมผู้เรียนได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรม เฉลี่ย 134.80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน

โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน จำแนกตามเพศ

1) **ระดับประถมศึกษา** พบว่า ทั้งผู้เรียนประถมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2) **ระดับมัธยมศึกษา** พบว่า

2.1) ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทนอดกลั้น ความรับผิดชอบ และความพอเพียง สูงกว่าเพศชาย

2.2) ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน สูงกว่าเพศชาย

3) **ระดับอาชีวศึกษา** พบว่า ทั้งผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย

4) **ระดับปริญญาตรี** พบว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ความอดทนอดกลั้น ความรับผิดชอบ ความพอเพียง และความมีระเบียบ สูงกว่าเพศชาย

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน จำแนกตามภูมิภาค

1) **ระดับประถมศึกษา**

1.1) **ประถมศึกษาปีที่ 3** พบว่า ผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่อยู่ในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้เรียนภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ย

สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ด้านความเสียสละ ผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ 3) ด้านความรับผิดชอบ ผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ และ 4) ด้านความพอเพียง ผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้

1.2) **ประถมศึกษาปีที่ 6** พบว่า ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ชายแดน และภาคเหนือ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่อยู่ในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกัน 4 ด้าน คือ 1) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้เรียนภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคเหนือ 2) ด้านความอดทนอดกลั้น ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ชายแดนและภาคเหนือ 3) ด้านความรับผิดชอบ ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง และ 4) ด้านความมีระเบียบวินัย ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคเหนือ

2) **ระดับมัธยมศึกษา**

2.1) **มัธยมศึกษาปีที่ 3** พบว่า ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมสูงกว่าผู้เรียนภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่อยู่ในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันทุกด้าน โดย 1) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ด้านความเสียสละ ผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) ด้านความอดทนอดกลั้น ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ส่วนผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน และ 6) ด้านความมีระเบียบวินัย ผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดนและภาคตะวันออก ส่วนผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออก

4. ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ในภาพรวมผู้เรียนประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 71.92 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

1.2) ในภาพรวมผู้เรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 105.05 คะแนน จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเห็นคุณค่าของผู้อื่น และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1) ในภาพรวมผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 136.88 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติทุกด้าน

2.2) ในภาพรวมผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 137.31 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติทุกด้าน

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ในภาพรวมผู้เรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย

123.42 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

3.2) ในภาพรวมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 132.27 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีเพียงด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ส่วนด้านที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

4) ระดับปริญญาตรี

ในภาพรวมผู้เรียนได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 135.27 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

5. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียน จำแนกตามเพศ

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ผู้เรียนประถมศึกษาปีที่ 3 เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การเห็นคุณค่าของผู้อื่น การยอมรับความแตกต่าง การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่าเพศชาย

1.2) ผู้เรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.1) มัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ชายแดน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคใต้และภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่อยู่ในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันทุกด้าน โดย 1) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคใต้และภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง และผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3) ด้านการยอมรับความแตกต่าง ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ชายแดน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคเหนือและภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน 4) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ชายแดน 5) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ชายแดน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 6) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม

เฉียดเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน 3) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ผู้เรียนในภาคใต้ ภาค ตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนน เฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน และ 4) ด้านความ เข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ผู้เรียน ในภาคใต้และภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า ผู้เรียนภาคใต้ชายแดน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการประเมิน คุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองไปใช้

1.1 ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ไปจนถึงระดับนโยบาย ควรมีการส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้น โดยเฉพาะในด้านที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ให้มีแนวโน้มการพัฒนาที่ดีขึ้น โดยให้ความสำคัญและ เริ่มต้นตั้งแต่เด็กเล็กระดับประถมศึกษา ดำเนินการ อย่างต่อเนื่องไปจนถึงระดับอุดมศึกษา และอาศัย ความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งการให้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ผ่านการเรียนการสอนและกิจกรรม การเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา การดูแลเอาใจใส่ การชี้แนะให้คำปรึกษา และการประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมและ ความเป็นพลเมืองแก่ผู้เรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องควรออกแบบ กิจกรรมให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงบริบทและความ แตกต่างระหว่างเพศ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และสภาพสังคมของแต่ละพื้นที่เป็นสำคัญ นอกจากนี้ในการจัดการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสและ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทั้งใน และนอกสถานศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

2.1 ควรมีกระบวนการพัฒนารูปแบบการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง ของผู้เรียนตามระดับชั้น โดยเน้นคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองในด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า เกณฑ์ปกติและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยด้านอื่น ๆ

2.2 ควรมีการพัฒนาเกณฑ์ปกติให้สอดคล้อง กับสภาพสังคม วัฒนธรรม ที่มีการเปลี่ยนแปลงไป อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกณฑ์ปกติมีความเป็นปัจจุบันและ สะท้อนระดับคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
คำนิยาม	3
2 ระเบียบวิธีสถิติ	6
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	6
เครื่องมือการวิจัย	7
เกณฑ์การแปลผล	8
การเก็บรวบรวมข้อมูล	8
การวิเคราะห์ข้อมูล	8
3 ผลการศึกษา	9
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน	9
ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนทุกช่วงชั้น	14
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น	77
4 สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	139
สรุปผลการศึกษา	139
ข้อเสนอแนะ	165
บรรณานุกรม	166
ภาคผนวก	168

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

หลักการและเหตุผล

จากหลักการสำคัญของการพัฒนาระยะยาวตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยยึดหลักการสำคัญประการหนึ่ง คือ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ ทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ พินิจ ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ตามหลักการหรือแนวคิดของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มุ่งให้บรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป้าหมายสำคัญประการหนึ่ง คือ คนทุกช่วงวัยมีความรักสถาบันหลักของชาติและยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และทุกคนทุกช่วงวัยมีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองต่อนโยบายการพัฒนาคนของรัฐบาลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ โดยให้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดค่านิยมที่พึงประสงค์ สร้างอุดมการณ์รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีคุณธรรม จริยธรรม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ปฏิเสธสิ่งเสพติด และการทุจริตคอร์รัปชัน ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมกับกลุ่มผู้เรียน และกำหนดเป้าหมายหลักการพัฒนา โดยเน้นให้คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้น คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาประเทศในอนาคต

ในเรื่องนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมือง ตามนโยบายและทิศทางของการพัฒนาประเทศดังกล่าวมาโดยตลอด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้ดำเนินการศึกษานำร่องเกี่ยวกับการศึกษาระดับคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้ดำเนินการพัฒนาชุดเครื่องมือมาตรฐานระดับชาติสำหรับประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ที่สามารถนำไปประเมินผู้เรียนได้ครอบคลุมทุกช่วงชั้น ดังนั้น เพื่อให้การติดตามประเมินผลการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองแก่ผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดต่าง ๆ มีความต่อเนื่อง และบรรลุถึงเป้าหมายสูงสุดในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงเห็นถึงความสำคัญและเห็นควรดำเนินการประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น ในปีงบประมาณ 2565 เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกสังกัด สำหรับนำไปประกอบการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งทำให้กระทรวงศึกษาธิการมีข้อมูลผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้นที่เพียงพอและเป็นปัจจุบัน สามารถสะท้อนถึงระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนต่าง ๆ ด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยชุดเครื่องมือมาตรฐาน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียน จำแนกตามเพศ และภูมิภาค

ขอบเขตการศึกษา

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากร เป็นผู้เรียนทุกช่วงชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และระดับอุดมศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีการศึกษา 2564 รวม 6 ภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น 3,028,969 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้เรียนทุกช่วงชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และระดับอุดมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีการศึกษา 2564 ในสถานศึกษาทั่วประเทศ ครอบคลุมทั้ง 6 ภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น 5,040 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1) เพศ
- 2) ภูมิภาค ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ภูมิภาค ดังนี้
 - ภาคกลาง
 - ภาคใต้
 - ภาคใต้ชายแดน
 - ภาคตะวันออก
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ภาคเหนือ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1) คุณธรรม จริยธรรม แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่
 - ด้านความซื่อสัตย์สุจริต
 - ด้านความเสียสละ
 - ด้านความอดทนอดกลั้น
 - ด้านความรับผิดชอบ
 - ด้านความพอเพียง
 - ด้านความมีระเบียบวินัย
- 2) ความเป็นพลเมือง แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่
 - ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้
 - ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง

- ด้านการยอมรับความแตกต่าง
- ด้านการเคารพสิทธิผู้อื่น
- ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
- ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ของข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลสำคัญและเป็นประโยชน์สำหรับประกอบการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้นได้อย่างเหมาะสม
2. กระทรวงศึกษาธิการ มีข้อมูลผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้นที่เป็นปัจจุบัน และสามารถสะท้อนถึงระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล และและทิศทางการพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำนิยาม

1. คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่แสดงออกถึงเจตคติ การประพฤติปฏิบัติตนที่ถูกต้องดีงามตามกฎหมายเกณฑ์กติกาบรรทัดฐานที่สังคมยอมรับ และก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติตนที่ยึดมั่นในความถูกต้องตามความจริง ทั้งกาย วาจา ใจ โดยทางวาจา เป็นการพูดความจริง ตรงไป ตรงมา และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริงเพื่อประโยชน์ส่วนตัวในทางไม่ถูกต้อง และทางใจ มีความจริงใจต่อผู้อื่น ไม่ใช่เล่ห์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อหวังผลประโยชน์จากผู้อื่น และยอมรับในผลจากการกระทำของตนเอง

1.2 ด้านความเสียสละ หมายถึง การอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและไม่หวังผลตอบแทน ซึ่งมีพฤติกรรมการแสดงออก 4 รูปแบบ คือ การแบ่งปันทางวัตถุ การให้ความร่วมมือ การให้ความช่วยเหลือทั่วไป และการแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

1.3 ด้านความอดทนอดกลั้น หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองด้วยความเข้มแข็งทางจิตใจ มีอารมณ์ที่มั่นคงไม่หวั่นไหวง่าย ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคต่าง ๆ ที่มากระทบและเข้ามาขัดขวางในการทำงาน โดยใช้สติปัญญาในการควบคุมตนเองให้เป็นคนมีเหตุผล อยู่ตลอดเวลา ซึ่งความอดทนอดกลั้น มี 2 ลักษณะ คือ 1) ความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาหรืออุปสรรคจากตนเอง หมายถึง สภาพจิตใจที่ไม่หวั่นไหวกับสิ่งเร้าที่มากระทบ โดยสามารถควบคุมอารมณ์ จิตใจ และร่างกายต่อความยากลำบาก ความผิดหวัง ความเครียด ความไม่สะดวกสบายที่เกิดจากตนเองที่จะทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้ โดยไม่ละทิ้งหรือล้มเลิกงานตามที่ได้มุ่งหมายไว้ ประกอบด้วย ความอดทนอดกลั้นต่อความทุกข์อันเกิดจากปัญหาหรืออุปสรรคของร่างกายหรือจิตใจของตนเองและความอดทนอดกลั้นต่อกิเลสตัณหาที่ขัดขวางในการทำความดี และ 2) ความอดทนอดกลั้นต่อปัญหาหรืออุปสรรคจากภายนอก หมายถึง สภาพจิตใจที่ไม่หวั่นไหวกับสิ่งเร้าที่มากระทบ โดยสามารถควบคุมอารมณ์ จิตใจ และร่างกายต่อความยากลำบาก ความผิดหวัง ความเครียด ความไม่สะดวกสบายที่เกิดจากภายนอกที่จะทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายได้

โดยไม่ละทิ้งหรือล้มเลิกงานตามที่ได้มุ่งหมายไว้ ประกอบด้วย ความอดทนอดกลั้นต่อการทำงานที่มีความยาก ความอดทนอดกลั้นต่ออุปสรรคจากธรรมชาติ ความอดทนอดกลั้นต่อการกระทำและคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น และความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งยั่ววนที่เป็นความสะกดกาย

1.4 ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ โดยแสดงออกถึงการเอาใจใส่ ตั้งใจและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จ ภายในเวลาที่กำหนด โดยไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรค และมีความกล้าที่จะยอมรับทั้งผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง รวมทั้งการปรับปรุงงานที่ทำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 ด้านความพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตด้วยความพอดี ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจอย่างรอบคอบโดยการพิจารณาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบคอบ เตรียมตัวให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ บนพื้นฐานขององค์ความรู้และคุณธรรมอันเกิดจากการทำความเข้าใจ และการวิเคราะห์สภาพของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในบริบทของครอบครัว ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศ ซึ่งความพอเพียงแบ่งออกเป็นมิตีย่อย ๆ คือ 1) การดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณมีเหตุผล รอบคอบ และมีคุณธรรม หมายถึง การดำเนินชีวิตด้วยความพอดี ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีการตัดสินใจอย่างรอบคอบ โดยการพิจารณาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบคอบ และ 2) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและการปรับตัวในสังคมอย่างมีความสุข หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เป็นการเตรียมตัวบนพื้นฐานขององค์ความรู้ที่เกิดจากการทำความเข้าใจและการวิเคราะห์สภาพของสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ในบริบทของครอบครัว ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง

1.6 ด้านความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ แบบแผน ข้อตกลงที่สังคมกำหนดให้บุคคลปฏิบัติตาม เคารพกฎและสิทธิของตนเองและผู้อื่น มีจรรยาบรรณ เคารพนอนน้อมต่อผู้ใหญ่ ประพฤติให้ถูกต้องและเหมาะสมกับกติกา มารยาทของชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2. ความเป็นพลเมือง หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความเข้าใจ ความคิดหรือเจตคติ และการปฏิบัติตนในทางที่ดีงามว่าเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม รวมทั้งมีความเคารพผู้อื่น ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการมีอิสระภาพและพึ่งตนเองได้ หมายถึง การมีอิสระในการทำกิจกรรม ตัดสินใจเองได้ ไม่ถูกโน้มน้าวไปในทางที่ไม่ถูกต้อง มีอิสระในการดำเนินชีวิตของตนเอง สามารถพึ่งพาและรับผิดชอบได้ ปฏิบัติหน้าที่ของตนในการศึกษาเล่าเรียนตามความรู้ความสามารถของตนเอง รวมทั้งพยายามแก้ปัญหา การเรียนด้วยตนเอง วางแผนและปรับปรุงการเรียนของตนเอง ปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ให้สำเร็จได้ด้วยตนเองโดยไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้โดยไม่สร้างปัญหาหรือภาระให้กับกลุ่ม

2.2 ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน หมายถึง การปฏิบัติต่อกันระหว่างพี่น้อง เพื่อน ครู บุคคลใกล้ชิด และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเท่าเทียม เชื่อว่าต้องใช้กฎเกณฑ์อันเดียวกันกับทุกคนโดยไม่เลือกปฏิบัติ หลีกเลี่ยงการเลือกปฏิบัติ จัดสรรทรัพยากรหรือช่วยเหลือทุกคนอย่างเท่าเทียม ไม่กดขี่บีบบังคับและใช้อำนาจโดยไม่มีเหตุผล

2.3 ด้านการยอมรับความแตกต่าง หมายถึง การยอมรับความหลากหลายของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการเลือกอาชีพ วิถีชีวิต ความเชื่อทางศาสนา หรือความคิดเห็นทางการเมือง ยอมรับและเคารพ ความแตกต่างของบุคคลเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ ไม่ใช้ความรุนแรงกับผู้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้อื่น ไม่ล้อเลียนจุดด้อย เพศสภาพ ความเป็นอยู่ หรือพฤติกรรมเฉพาะตนของผู้อื่น ให้เกียรติและช่วยเหลือผู้อื่น หรือผู้ที่อ่อนแอกว่าในสังคมตามความเหมาะสม ยอมรับ เปิดใจเรียนรู้และพัฒนาไปพร้อมกับผู้ที่มีมุมมอง วิธีคิดแตกต่างจากตน อดทนอดกลั้นกับการขัดแย้งของผู้ที่มีความคิดความเชื่อแตกต่างจากตน

2.4 ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น หมายถึง การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่นำสิ่งของหรือผลงานความคิดของผู้อื่นมาเป็นของตนโดยปราศจากการอนุญาต และการอ้างอิง ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นโดยไม่ละเมิดหรือสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น

2.5 ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การมีจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของประเทศ และเจ้าของสังคมที่เป็นผู้ใช้สิทธิเสรีภาพโดยมีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม และพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น เสียสละและอุทิศตน มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ติดตามและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน สังคม และประเทศชาติ รักษาทรัพย์สินสมบัติของสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

2.6 ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม หมายถึง การมีความเข้าใจ ในความหมายของประชาธิปไตยและการปกครองตามกฎหมาย เคารพกฎกติกา และมีส่วนร่วมในการเมือง การปกครอง เช่น การไปเลือกตั้ง การเข้าร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การตัดสินใจโดยยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในระบบการศึกษาจากสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชน ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และระดับอาชีวศึกษา รวมทั้งผู้ที่ศึกษาระดับอุดมศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

4. ภูมิภาค หมายถึง ภาคที่แบ่งตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่ม จังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ภาค ได้แก่

4.1 ภาคกลาง ประกอบด้วย จังหวัดชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม สมุทรปราการ กาญจนบุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และในการศึกษาค้นคว้ารวมกรุงเทพมหานครในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง

4.2 ภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สุราษฎร์ธานี สงขลา กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง สตูล

4.3 ภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา

4.4 ภาคตะวันออก ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว

4.5 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดบึงกาฬ เลย หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี นครพนม มุกดาหาร สกลนคร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี

4.6 ภาคเหนือ ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน เชียงราย น่าน พะเยา แพร่ ตาก พิชณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และจังหวัด อุทัยธานี

บทที่ 2

ระเบียบวิธีสถิติ

การประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นการดำเนินการด้วยตัวอย่าง โดยเลือกหน่วยตัวอย่างจากประชากรขึ้นอย่างสุ่ม (Randomization) พร้อมทั้งดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยตัวอย่าง โดยดำเนินการตามกรอบระเบียบวิธีสถิติ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้เรียนทุกช่วงชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และระดับอุดมศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีการศึกษา 2564 รวม 6 ภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น 3,028,969 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนทุกช่วงชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และระดับอุดมศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีการศึกษา 2564 ในสถานศึกษาทั่วประเทศ ครอบคลุม 6 ภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น 5,040 คน คน ซึ่งได้มาจากรีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) และกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2559) ที่ระดับ ความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ทำให้ได้กรอบของขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยอย่างน้อย 1,600 คน และเพื่อเป็นการป้องกันข้อมูลสูญหายและเพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือ คณะผู้วิจัย จึงกำหนดขนาดตัวอย่างของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นเพิ่มขึ้นเป็นระดับชั้นละ 720 คน จำแนกเป็นภูมิภาคละ 120 คน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เก็บข้อมูลกับผู้เรียน 6 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 และระดับปริญญาตรีปี 2 ดังนั้นจึงทำให้ได้หน่วยตัวอย่างทั้งสิ้น 5,040 คน มีรายละเอียดดังตาราง 2-1

ตาราง 2-1 จำนวนหน่วยตัวอย่างในการประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียน

ระดับ	ภูมิภาค						รวม
	กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	
ประถมศึกษาปีที่ 3	120	120	120	120	120	120	720
ประถมศึกษาปีที่ 6	120	120	120	120	120	120	720
มัธยมศึกษาปีที่ 3	120	120	120	120	120	120	720
มัธยมศึกษาปีที่ 6	120	120	120	120	120	120	720
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3	120	120	120	120	120	120	720
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2	120	120	120	120	120	120	720
ปริญญาตรีปี 2	120	120	120	120	120	120	720
รวม	840	840	840	840	840	840	5,040

เครื่องมือการวิจัย

ตาราง 2-3 รายละเอียดของเครื่องมือมาตรฐานวัดความเป็นพลเมืองของผู้เรียน

เครื่องมือมาตรฐานวัดความเป็นพลเมืองของผู้เรียน	จำนวนตัวเลือก	จำนวนข้อคำถาม							ค่าความเชื่อมั่น
		ด้าน การมีอิสรภาพ และ พึ่งตนเองได้	ด้าน การ เห็นคน เท่าเทียมกัน	ด้าน การยอมรับ ความ แตกต่าง	ด้าน การเคารพ สิทธิผู้อื่น	ด้าน ความ รับผิดชอบ ต่อสังคม	ด้าน ความเข้าใจ ระบอบ ราชาธิปไตย และมีส่วนร่วม	รวม	
ประถมศึกษาปีที่ 3	4	4	4	4	4	4	4	24	0.793
ประถมศึกษาปีที่ 6	4	5	5	5	5	5	5	30	0.914
มัธยมศึกษาปีที่ 3	6	5	5	5	5	5	5	30	0.930
มัธยมศึกษาปีที่ 6	6	5	5	5	5	5	5	30	0.873
อาชีวศึกษา	6	5	5	5	5	5	5	30	0.883
อุดมศึกษา	6	5	5	5	5	5	5	30	0.917

เกณฑ์การแปลผล

หลังจากตรวจให้คะแนนรายข้อและรวมคะแนนทั้งฉบับแล้ว ดำเนินการนำคะแนนดิบ (raw score) ที่ได้ แปลงเป็นคะแนนอันดับเปอร์เซ็นต์ไทล์และคะแนน T ปกติ แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์การแปลผลของชุดเครื่องมือมาตรฐานวัดคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำหนังสือเรียนถึงศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้เรียนในเขตพื้นที่บริการของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแต่ละแห่ง พร้อมแนบชุดเครื่องมือและคู่มือการดำเนินงานจัดส่งทางไปรษณีย์ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้เรียนระดับประถมศึกษา ด้วยแบบประเมินผ่านรูปแบบ On hand และกลุ่มผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา จัดเก็บด้วยแบบประเมินผ่านรูปแบบออนไลน์
2. ผู้แทนสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ประสานสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนหรือนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามจำนวนที่กำหนดไว้
3. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแต่ละแห่ง รวบรวมแบบประเมินระดับประถมศึกษาและส่งกลับมายังสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ภายในระยะเวลาที่กำหนด
4. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยกลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ของการตอบกลับแบบประเมิน เพื่อเตรียมการสำหรับการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยชุดเครื่องมือมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ด้วยสถิติอ้างอิง ได้แก่ t-test for independent samples, การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) และการทดสอบภายหลังเพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้สูตรของ Scheffe

บทที่ 3

ผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยชุดเครื่องมือมาตรฐาน และเพื่อเปรียบเทียบระดับคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองของผู้เรียน จำแนกตามเพศและภูมิภาคของผู้เรียน ซึ่งผลการศึกษาในแต่ละประเด็นนำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน

ผู้ตอบแบบประเมินในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ซึ่งสรุปข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบประเมินได้ดังผลตามตาราง 3-1 ถึงตาราง 3-6 ดังนี้

1) ระดับประถมศึกษา

ผู้เรียนระดับประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างตอบแบบประเมิน ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนระดับชั้นละ 720 ตัวอย่าง ซึ่งผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า

1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (55.83%) อายุ 9 ปี (86.67%) และนับถือศาสนาพุทธ (85.97%)

1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (60.97%) อายุ 12 ปี (83.06%) และนับถือศาสนาพุทธ (78.06%)

ตาราง 3-1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบประเมิน ระดับชั้นประถมศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป		ภูมิภาค						ภาพรวม
		กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ	เหนือ	
ประถมศึกษาปีที่ 3		120	120	120	120	120	120	720
เพศ	ชาย	54 (45.00%)	55 (45.83%)	58 (48.33%)	61 (50.83%)	47 (39.17%)	43 (35.83%)	318 (44.17%)
	หญิง	66 (55.00%)	65 (54.17%)	62 (51.67%)	59 (49.17%)	73 (60.83%)	77 (64.17%)	402 (55.83%)
อายุ	7 ปี	2 (1.67%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	2 (0.28%)
	8 ปี	19 (15.83%)	10 (8.33%)	24 (20.00%)	15 (12.50%)	6 (5.00%)	20 (16.67%)	94 (13.05%)
	9 ปี	99 (82.50%)	110 (91.67%)	96 (80.00%)	105 (87.50%)	114 (95.00%)	100 (83.33%)	624 (86.67%)
ศาสนา	พุทธ	118 (98.33%)	88 (73.33%)	62 (51.67%)	116 (96.67%)	119 (99.17%)	116 (96.67%)	619 (85.97%)
	คริสต์	0 (0.00%)	1 (0.83%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	1 (0.83%)	4 (3.33%)	6 (0.83%)
	อิสลาม	2 (1.67%)	31 (25.83%)	58 (48.33%)	4 (3.33%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	95 (13.20%)

ตาราง 3-1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		ภูมิภาค						ภาพรวม
		กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	
ประถมศึกษาปีที่ 6		120	120	120	120	120	120	720
เพศ	ชาย	46 (38.33%)	44 (36.67%)	43 (35.83%)	43 (35.83%)	62 (51.67%)	43 (35.83%)	281 (39.03%)
	หญิง	74 (61.67%)	76 (63.33%)	77 (64.17%)	77 (64.17%)	58 (48.33%)	77 (64.17%)	439 (60.97%)
อายุ	11 ปี	29 (24.17%)	8 (6.67%)	24 (20.00%)	21 (17.50%)	11 (9.17%)	29 (24.17%)	122 (16.94%)
	12 ปี	91 (75.83%)	112 (93.33%)	96 (80.00%)	99 (82.50%)	109 (90.83%)	91 (75.83%)	598 (83.06%)
ศาสนา	พุทธ	118 (98.33%)	79 (65.83%)	17 (14.17%)	113 (94.17%)	120 (100.00%)	115 (95.83%)	562 (78.06%)
	คริสต์	0 (0.00%)	1 (0.83%)	0 (0.00%)	2 (1.67%)	0 (0.00%)	4 (3.33%)	7 (0.97%)
	อิสลาม	2 (1.67%)	40 (33.33%)	103 (85.83%)	5 (4.17%)	0 (0.00%)	1 (0.83%)	151 (20.97%)

2) ระดับมัธยมศึกษา

ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาที่เป็นตัวอย่างตอบแบบประเมิน ประกอบด้วย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวนระดับชั้นละ 720 ตัวอย่าง ซึ่งผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า

2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (62.36%) อายุ 15 ปี (73.05%) และนับถือศาสนาพุทธ (81.25%)

2.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (69.58%) อายุ 18 ปี (73.33%) และนับถือศาสนาพุทธ (81.94%)

ตาราง 3-2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบประเมิน ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป		ภูมิภาค						ภาพรวม
		กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	
มัธยมศึกษาปีที่ 3		120	120	120	120	120	120	720
เพศ	ชาย	49 (40.83%)	49 (40.83%)	20 (16.67%)	46 (38.33%)	59 (49.17%)	48 (40.00%)	271 (37.64%)
	หญิง	71 (59.17%)	71 (59.17%)	100 (83.33%)	74 (61.67%)	61 (50.83%)	72 (60.00%)	449 (62.36%)
อายุ	14 ปี	31 (25.83%)	15 (12.50%)	16 (13.33%)	31 (25.83%)	27 (22.50%)	27 (22.50%)	147 (20.42%)
	15 ปี	83 (69.17%)	96 (80.00%)	91 (75.83%)	81 (67.50%)	88 (73.33%)	87 (72.50%)	526 (73.05%)
	16 ปี	6 (5.00%)	9 (7.50%)	13 (10.83%)	8 (6.67%)	5 (4.17%)	6 (5.00%)	47 (6.53%)

ตาราง 3-2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		ภูมิภาค						ภาพรวม
		กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	
ศาสนา	พุทธ	114 (95.00%)	109 (90.83%)	14 (11.67%)	115 (95.83%)	120 (100.00%)	113 (94.17%)	585 (81.25%)
	คริสต์	2 (1.67%)	1 (0.83%)	0 (0.00%)	4 (3.33%)	0 (0.00%)	6 (5.00%)	13 (1.81%)
	อิสลาม	4 (3.33%)	10 (8.33%)	106 (88.33%)	1 (0.83%)	0 (0.00%)	1 (0.83%)	122 (16.94%)
มัธยมศึกษาปีที่ 6		120	120	120	120	120	120	720
เพศ	ชาย	46 (38.33%)	45 (37.50%)	10 (8.33%)	38 (31.67%)	45 (37.50%)	35 (29.17%)	219 (30.42%)
	หญิง	74 (61.67%)	75 (62.50%)	110 (91.67%)	82 (68.33%)	75 (62.50%)	85 (70.83%)	501 (69.58%)
อายุ	17 ปี	28 (23.33%)	30 (25.00%)	16 (13.33%)	22 (18.33%)	24 (20.00%)	39 (32.50%)	159 (22.08%)
	18 ปี	90 (75.00%)	87 (72.50%)	94 (78.33%)	94 (78.33%)	90 (75.00%)	73 (60.83%)	528 (73.33%)
	19 ปี	2 (1.67%)	3 (2.50%)	10 (8.33%)	4 (3.33%)	6 (5.00%)	8 (6.67%)	33 (4.59%)
ศาสนา	พุทธ	116 (96.67%)	108 (90.00%)	15 (12.50%)	118 (98.33%)	117 (97.50%)	116 (96.67%)	590 (81.94%)
	คริสต์	1 (0.83%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	1 (0.83%)	3 (2.50%)	4 (3.33%)	9 (1.25%)
	อิสลาม	3 (2.50%)	12 (10.00%)	105 (87.50%)	1 (0.83%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	121 (16.81%)

3) ระดับอาชีวศึกษา

ผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาที่เป็นตัวอย่างตอบแบบประเมิน ประกอบด้วย ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำนวนระดับชั้นละ 720 ตัวอย่าง ซึ่งผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ในภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (55.28%) อายุ 18 ปี (58.06%) และนับถือศาสนาพุทธ (80.42%)

3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ในภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (52.36%) อายุ 20 ปี (56.38%) และนับถือศาสนาพุทธ (79.86%)

ตาราง 3-3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบประเมิน ระดับอาชีวศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป		ภูมิภาค						ภาพรวม
		กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3		120	120	120	120	120	120	720
เพศ	ชาย	58 (48.33%)	47 (39.17%)	70 (58.33%)	63 (52.50%)	54 (45.00%)	66 (55.00%)	358 (49.72%)
	หญิง	62 (51.67%)	73 (60.83%)	50 (41.67%)	57 (47.50%)	66 (55.00%)	54 (45.00%)	362 (50.28%)

ตาราง 3-3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		ภูมิภาค						ภาพรวม
		กลาง	ใต้	ใต้ ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3		120	120	120	120	120	120	720
อายุ	17 ปี	46 (38.33%)	20 (16.67%)	48 (40.00%)	21 (17.50%)	38 (31.67%)	22 (18.33%)	195 (27.08%)
	18 ปี	68 (56.67%)	88 (73.33%)	30 (25.00%)	86 (71.67%)	71 (59.17%)	75 (62.50%)	418 (58.06%)
	19 ปี	6 (5.00%)	12 (10.00%)	42 (35.00%)	13 (10.83%)	11 (9.17%)	23 (19.17%)	107 (14.86%)
ศาสนา	พุทธ	116 (96.67%)	114 (95.00%)	13 (10.83%)	113 (94.17%)	119 (99.17%)	104 (86.67%)	579 (80.42%)
	คริสต์	4 (3.33%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	4 (3.33%)	0 (0.00%)	16 (13.33%)	24 (3.33%)
	อิสลาม	0 (0.00%)	6 (5.00%)	107 (89.17%)	3 (2.50%)	1 (0.83%)	0 (0.00%)	117 (16.25%)
ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2		120	120	120	120	120	120	720
เพศ	ชาย	63 (52.50%)	30 (25.00%)	91 (75.83%)	43 (35.83%)	43 (35.83%)	73 (60.83%)	343 (47.64%)
	หญิง	57 (47.50%)	90 (75.00%)	29 (24.17%)	77 (64.17%)	77 (64.17%)	47 (39.17%)	377 (52.36%)
อายุ	19 ปี	38 (31.67%)	7 (5.83%)	34 (28.33%)	33 (27.50%)	24 (20.00%)	21 (17.50%)	157 (21.81%)
	20 ปี	65 (54.17%)	77 (64.17%)	38 (31.67%)	79 (65.83%)	72 (60.00%)	75 (62.50%)	406 (56.38%)
	21 ปี	17 (14.17%)	36 (30.00%)	48 (40.00%)	8 (6.67%)	24 (20.00%)	24 (20.00%)	157 (21.81%)
ศาสนา	พุทธ	114 (95.00%)	103 (85.83%)	10 (8.33%)	120 (100.00%)	120 (100.00%)	108 (90.00%)	575 (79.86%)
	คริสต์	5 (4.17%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	11 (9.17%)	16 (2.22%)
	อิสลาม	1 (0.83%)	17 (14.17%)	110 (91.67%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	1 (0.83%)	129 (17.92%)

4) ระดับอุดมศึกษา

ผู้เรียนระดับอุดมศึกษาที่เป็นตัวอย่างตอบแบบประเมิน เป็นผู้เรียนระดับปริญญาตรีปีที่ 2 จำนวน 720 ตัวอย่าง ซึ่งผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน พบว่า ในภาพรวม ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (66.39%) อายุ 20 ปี (72.22%) และนับถือศาสนาพุทธ (72.50%)

ตาราง 3-4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบประเมิน ระดับอุดมศึกษา จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป		ภูมิภาค						ภาพรวม
		กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ	
ปริญญาตรี		120	120	120	120	120	120	720
เพศ	ชาย	44 (36.67%)	23 (19.17%)	29 (24.17%)	52 (43.33%)	45 (37.50%)	49 (40.83%)	242 (33.61%)
	หญิง	76 (63.33%)	97 (80.83%)	91 (75.83%)	68 (56.67%)	75 (62.50%)	71 (59.17%)	478 (66.39%)
อายุ	19 ปี	30 (25.00%)	10 (8.33%)	24 (20.00%)	15 (12.50%)	28 (23.33%)	16 (13.33%)	123 (17.08%)
	20 ปี	81 (67.50%)	96 (80.00%)	74 (61.67%)	102 (85.00%)	81 (67.50%)	86 (71.67%)	520 (72.22%)
	21 ปี	9 (7.50%)	14 (11.67%)	22 (18.33%)	3 (2.50%)	11 (9.17%)	18 (15.00%)	77 (10.70%)
ศาสนา	พุทธ	104 (86.67%)	60 (50.00%)	6 (5.00%)	114 (95.00%)	118 (98.33%)	120 (100.00%)	522 (72.50%)
	คริสต์	8 (6.67%)	0 (0.00%)	0 (0.00%)	2 (1.67%)	1 (0.83%)	0 (0.00%)	11 (1.53%)
	อิสลาม	8 (6.67%)	60 (50.00%)	114 (95.00%)	4 (3.33%)	1 (0.83%)	0 (0.00%)	187 (25.97%)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนทุกช่วงชั้น

2.1 คุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน

ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 3-5 ถึง 3-111

1) ระดับประถมศึกษา

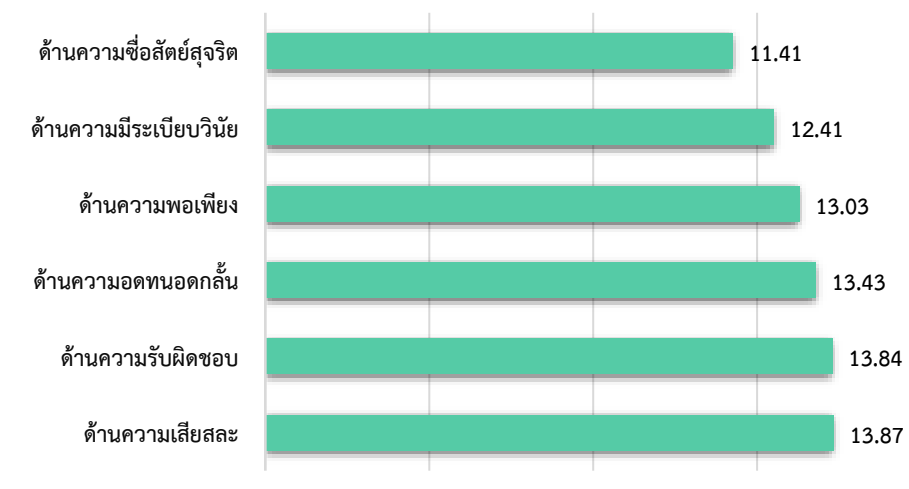
1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 77.99 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความพอเพียง ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.87, 13.84, 13.43, 13.03, 12.41 และ 11.41 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน

ตาราง 3-5 ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3

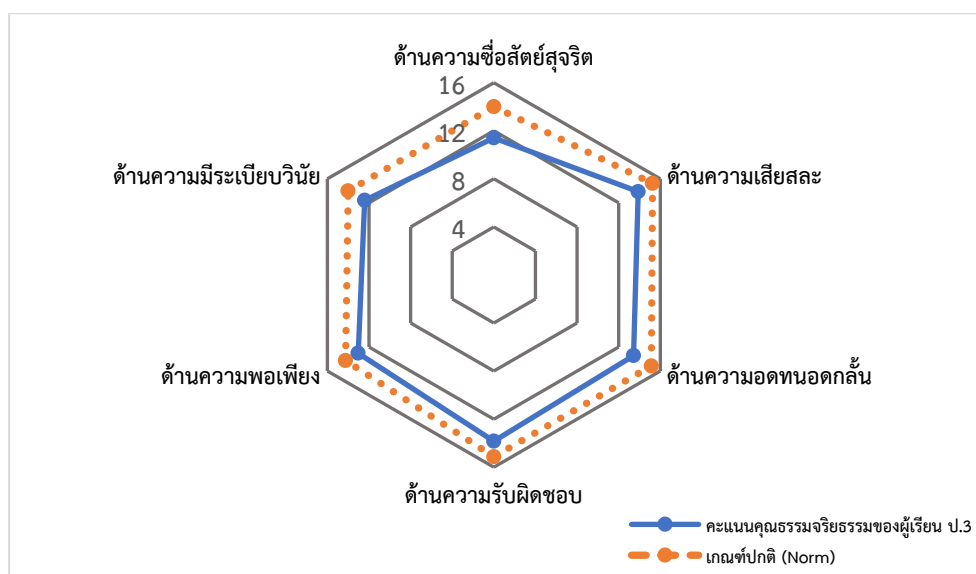
คุณธรรม จริยธรรม	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	4	16	5	16	11.41	1.89
ด้านความเสียสละ	4	16	7	16	13.87	1.66
ด้านความอดทนอดกลั้น	4	16	6	15	13.43	1.99
ด้านความรับผิดชอบ	4	16	5	16	13.84	2.00
ด้านความพอเพียง	4	16	6	16	13.03	2.08
ด้านความมีระเบียบวินัย	4	16	5	16	12.41	2.05
ภาพรวมทั้งฉบับ	24	96	48	89	77.99	7.71

ภาพประกอบ 3-1 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความมีระเบียบวินัย ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-2 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

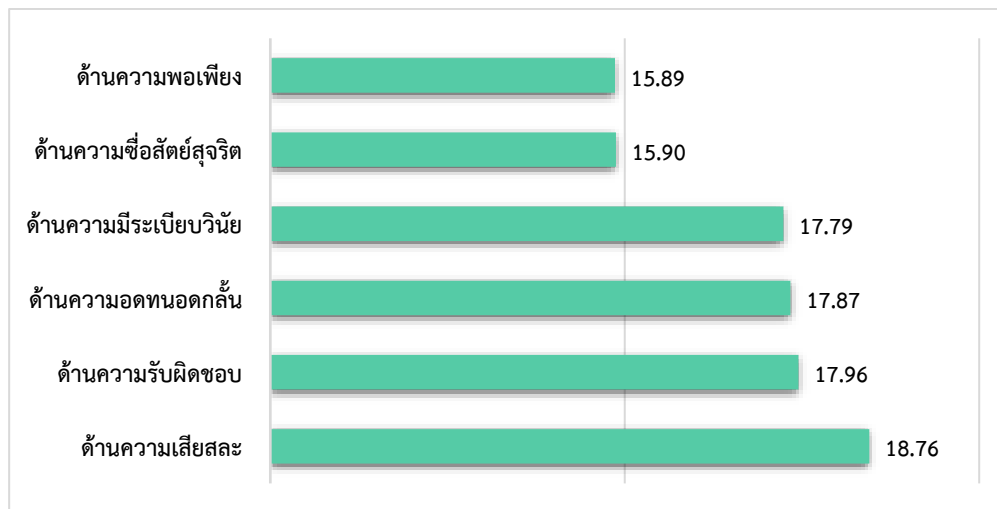
1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 104.18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความพอเพียง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.76, 17.96, 17.87, 17.79, 15.90 และ 15.89 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตาราง 3-6 ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6

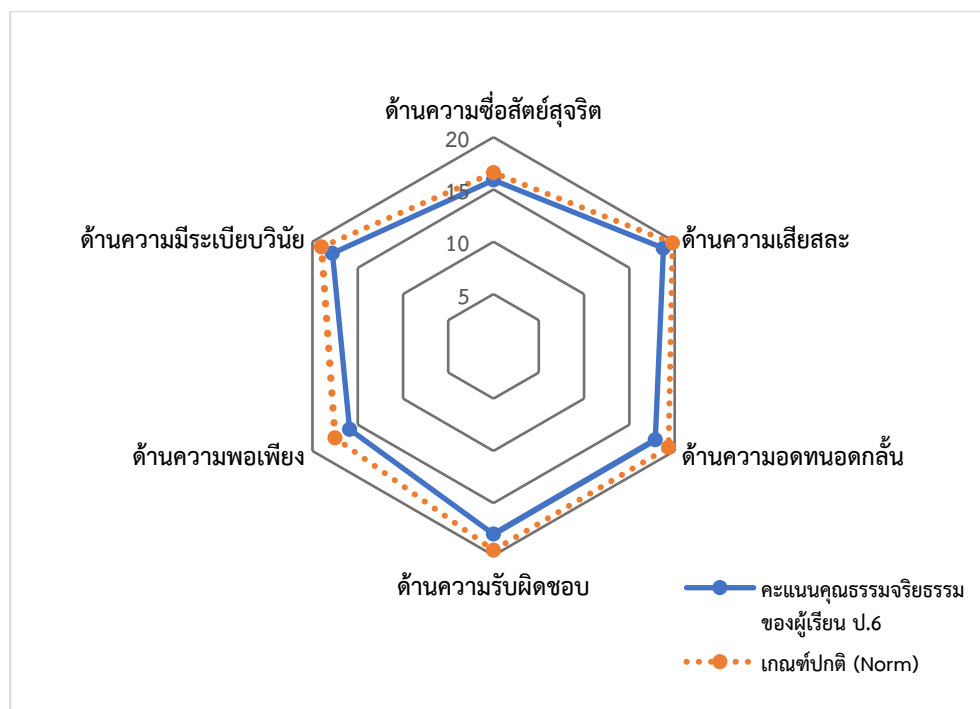
คุณธรรม จริยธรรม	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	5	20	6	20	15.90	2.11
ด้านความเสียสละ	5	20	8	20	18.76	2.15
ด้านความอดทนอดกลั้น	5	20	6	20	17.87	2.60
ด้านความรับผิดชอบ	5	20	7	20	17.96	2.72
ด้านความพอเพียง	5	20	7	20	15.89	2.72
ด้านความมีระเบียบวินัย	5	20	8	20	17.79	2.82
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	120	64	119	104.18	11.24

ภาพประกอบ 3-3 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความพอเพียง ด้านความรับผิดชอบ และด้านความอดทนอดกลั้น ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-4 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

2) ระดับมัธยมศึกษา

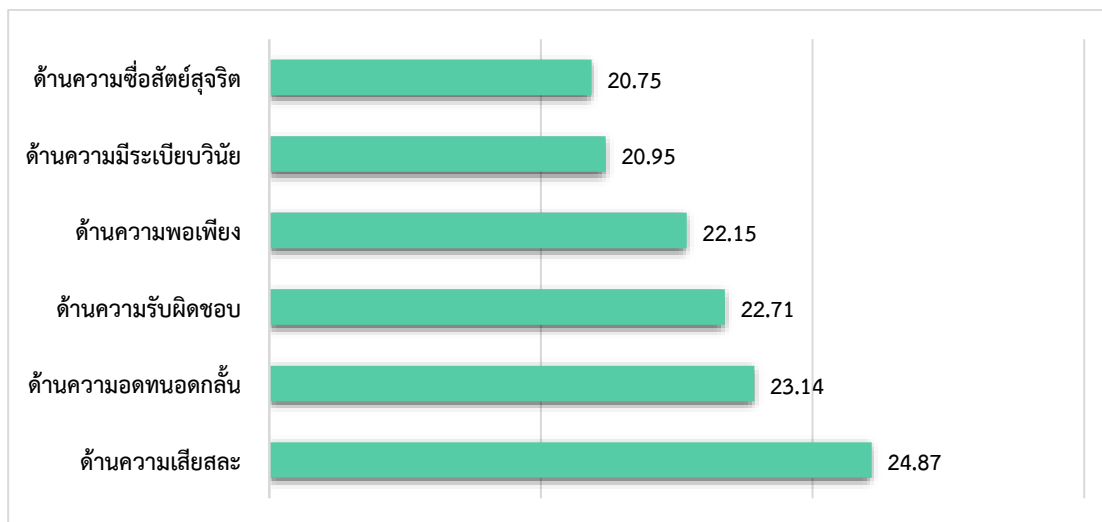
2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 134.56 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความพอเพียง ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.87, 23.14, 22.71, 22.15, 20.95 และ 20.75 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-7 ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

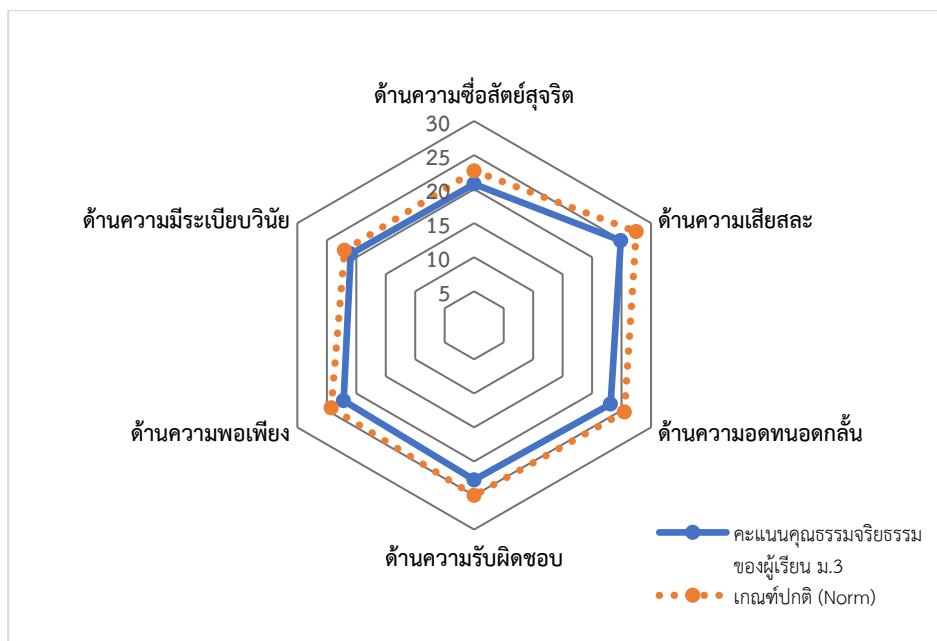
คุณธรรม จริยธรรม	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	5	30	6	30	20.75	4.33
ด้านความเสียสละ	5	30	11	30	24.87	4.89
ด้านความอดทนอดกลั้น	5	30	8	30	23.14	4.97
ด้านความรับผิดชอบ	5	30	8	30	22.71	4.90
ด้านความพอเพียง	5	30	7	30	22.15	4.82
ด้านความมีระเบียบวินัย	5	30	7	29	20.95	4.38
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	180	82	173	134.56	21.87

ภาพประกอบ 3-5 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละด้านเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความเสียสละ ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความรับผิดชอบ ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-6 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

2.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ในภาพรวมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 140.71 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความพอเพียง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความมีระเบียบวินัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.01, 25.24, 23.98, 23.46, 21.67 และ 20.37 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-8 ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

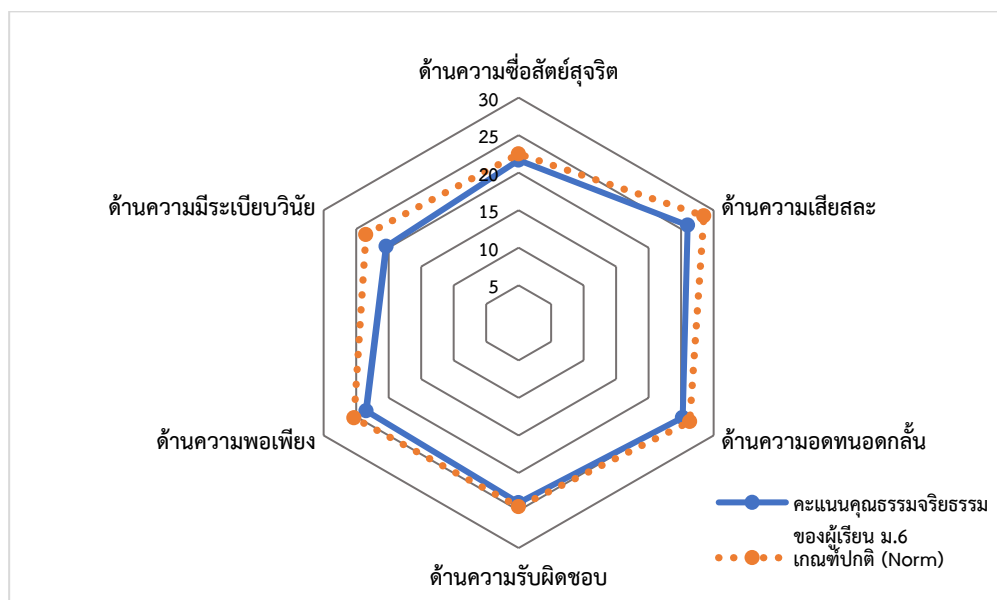
คุณธรรม จริยธรรม	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	5	30	10	30	21.67	3.94
ด้านความเสียสละ	5	30	8	30	26.01	4.93
ด้านความอดทนอดกลั้น	5	30	8	30	25.24	4.90
ด้านความรับผิดชอบ	5	30	6	30	23.98	4.51
ด้านความพอเพียง	5	30	10	30	23.46	4.66
ด้านความมีระเบียบวินัย	5	30	8	30	20.37	4.25
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	180	79	171	140.71	20.23

ภาพประกอบ 3-7 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความมีระเบียบ วินัย ด้านความเสียสละ และด้านความพอเพียง ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-8 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

3) ระดับอาชีวศึกษา

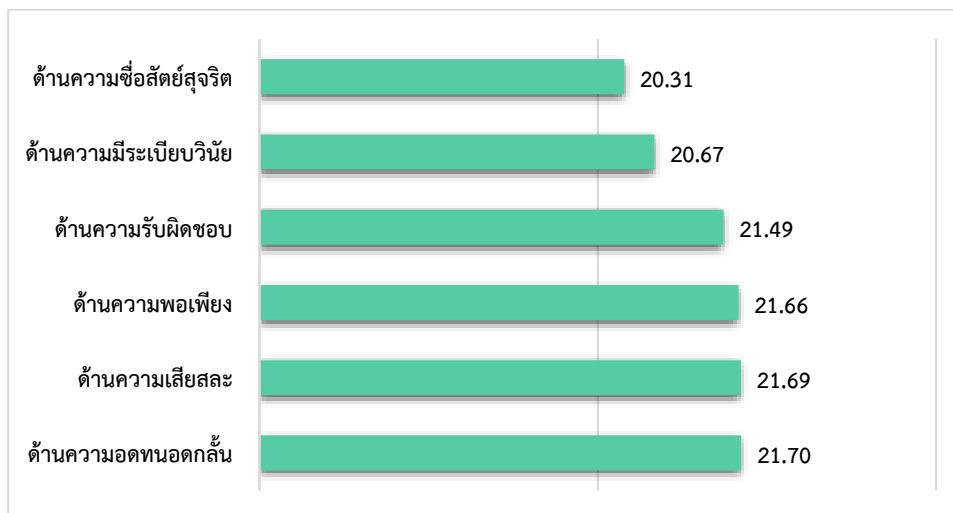
3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 127.52 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความอดทนอดกลั้น รองลงมา คือ ด้านความเสียสละ ด้านความพอเพียง ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.70, 21.69, 21.66, 21.49, 20.67 และ 20.31 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-9 ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

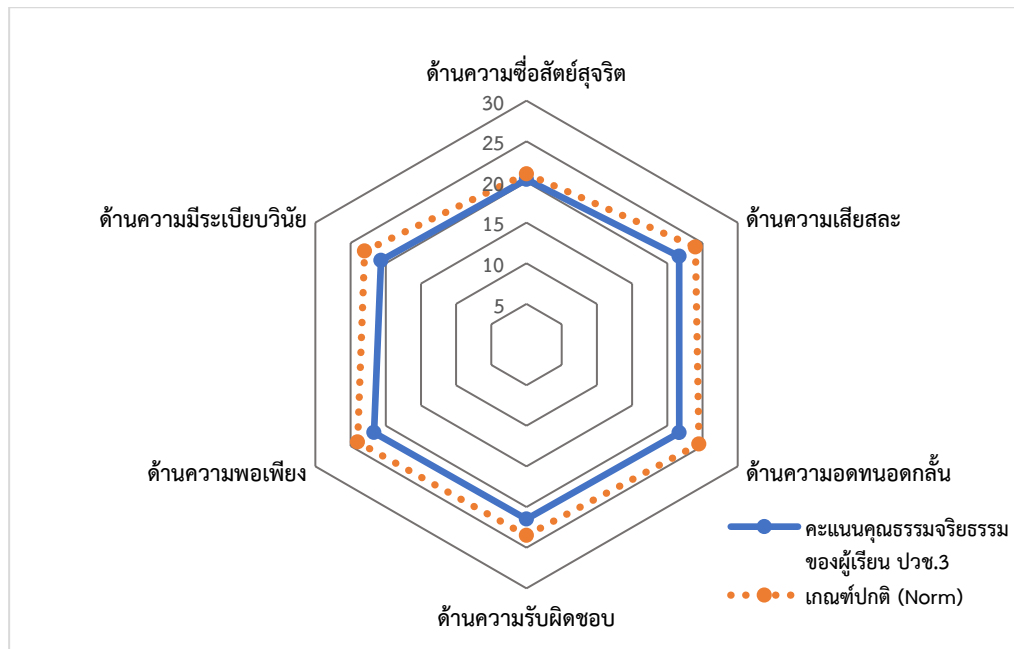
คุณธรรม จริยธรรม	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	5	30	5	29	20.31	4.09
ด้านความเสียสละ	5	30	9	30	21.69	4.71
ด้านความอดทนอดกลั้น	5	30	8	30	21.70	5.03
ด้านความรับผิดชอบ	5	30	8	29	21.49	4.67
ด้านความพอเพียง	5	30	9	30	21.66	5.17
ด้านความมีระเบียบวินัย	5	30	7	29	20.67	4.75
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	180	74	166	127.52	21.17

ภาพประกอบ 3-9 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความพอเพียง และด้านความมีระเบียบวินัย ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-10 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

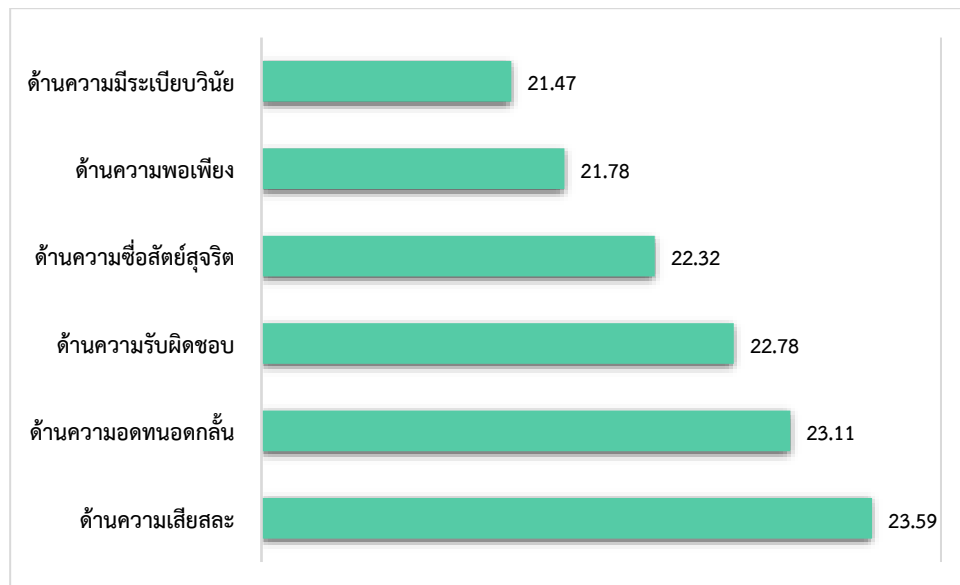
3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 135.06 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความพอเพียง และด้านความมีระเบียบวินัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.59, 23.11, 22.78, 22.32, 21.78 และ 21.47 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-10 ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

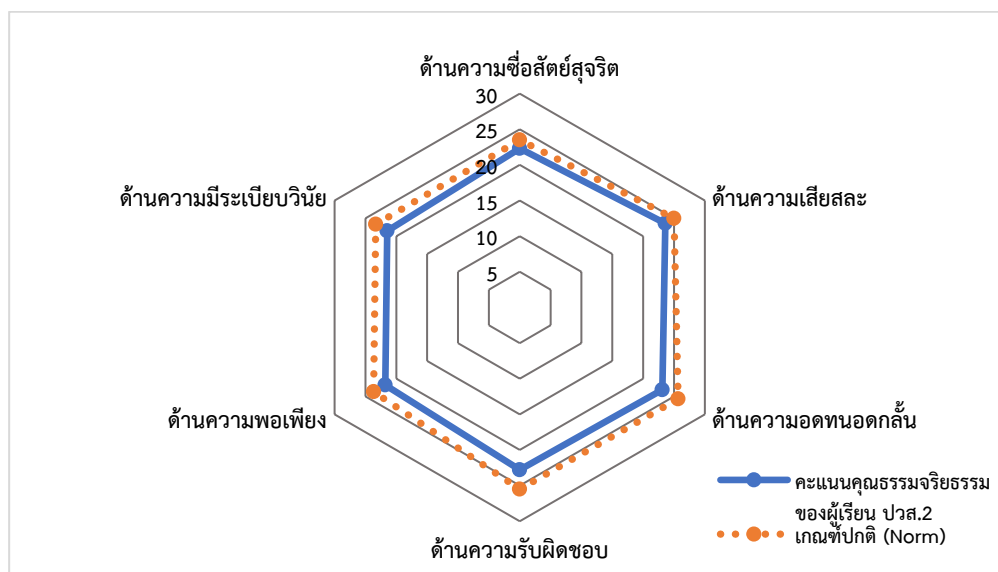
คุณธรรม จริยธรรม	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	5	30	9	30	22.32	3.78
ด้านความเสียสละ	5	30	9	30	23.59	4.46
ด้านความอดทนอดกลั้น	5	30	8	30	23.11	5.24
ด้านความรับผิดชอบ	5	30	6	30	22.78	5.39
ด้านความพอเพียง	5	30	7	30	21.78	4.78
ด้านความมีระเบียบวินัย	5	30	9	29	21.47	4.39
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	180	76	173	135.06	21.33

ภาพประกอบ 3-11 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความพอเพียง ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-12 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

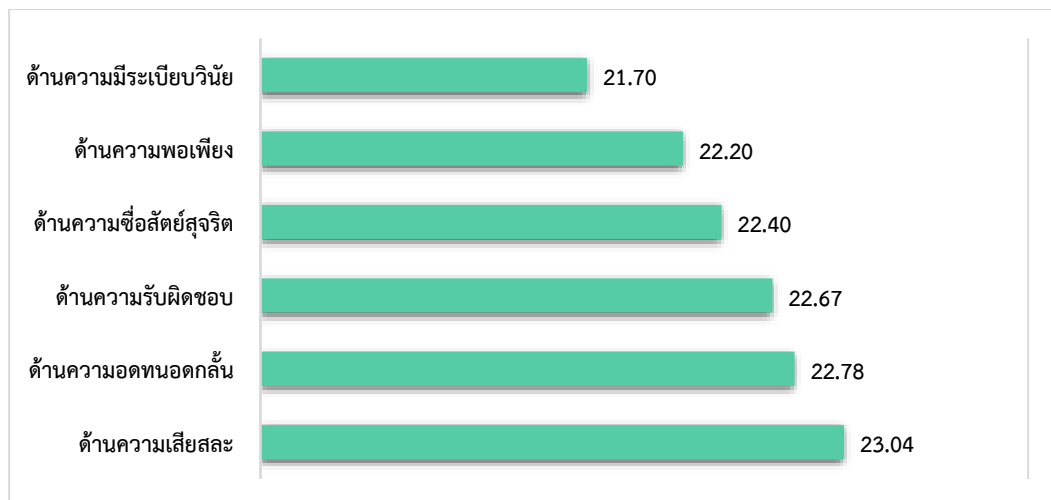
4) ระดับปริญญาตรี

ในภาพรวมผู้เรียนระดับปริญญาตรี ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 134.80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความพอเพียง และด้านความมีระเบียบวินัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.04, 22.78, 22.67, 22.40, 22.20 และ 21.70 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-11 ผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับปริญญาตรี

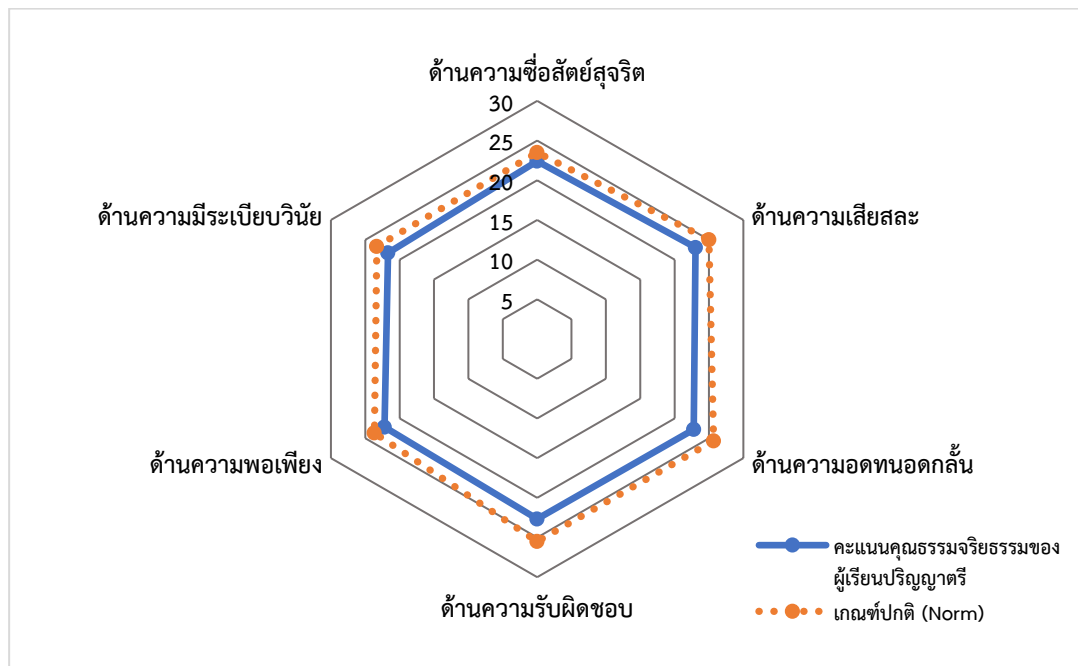
คุณธรรม จริยธรรม	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	5	30	9	30	22.40	3.90
ด้านความเสียสละ	5	30	6	30	23.04	4.58
ด้านความอดทนอดกลั้น	5	30	7	30	22.78	5.63
ด้านความรับผิดชอบ	5	30	7	30	22.67	5.47
ด้านความพอเพียง	5	30	8	29	22.20	4.19
ด้านความมีระเบียบวินัย	5	30	8	29	21.70	4.36
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	180	70	170	134.80	21.44

ภาพประกอบ 3-13 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับปริญญาตรีในแต่ละด้าน เทียบกับ เกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ และด้านความเสียสละ ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-14 ค่าเฉลี่ยคะแนนคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

2.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน จำแนกตามเพศ

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนทุกช่วงชั้น ระหว่างนักเรียน นักศึกษาเพศชายกับเพศหญิง มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 3-12 ถึง 3-18

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ

คุณธรรม จริยธรรม	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน		
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	11.54	1.82	11.30	1.95	-1.69	.092
ด้านความเสียสละ	13.96	1.63	13.81	1.68	-1.18	.237
ด้านความอดทนอดกลั้น	13.39	2.02	13.46	1.96	.42	.677
ด้านความรับผิดชอบ	13.79	2.05	13.87	1.97	.56	.578
ด้านความพอเพียง	12.92	2.04	13.12	2.12	1.30	.193
ด้านความมีระเบียบวินัย	12.30	2.08	12.50	2.03	1.29	.199
ภาพรวมทั้งฉบับ	77.90	7.57	78.06	7.83	.28	.782

1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามเพศ

คุณธรรม จริยธรรม	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน		
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	15.99	2.24	15.84	2.03	-.89	.376
ด้านความเสียสละ	18.91	2.05	18.67	2.20	-1.44	.151
ด้านความอดทนอดกลั้น	18.06	2.47	17.75	2.67	-1.60	.111
ด้านความรับผิดชอบ	17.95	2.67	17.97	2.76	.11	.914
ด้านความพอเพียง	15.86	2.74	15.91	2.71	.21	.832
ด้านความมีระเบียบวินัย	17.63	2.88	17.89	2.78	1.24	.216
ภาพรวมทั้งฉบับ	104.40	11.42	104.04	11.14	-.42	.679

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเสียสละ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ และด้านความพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้านดังกล่าว สูงกว่าเพศชาย ส่วนด้าน ความมีระเบียบวินัย ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-14 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ

คุณธรรม จริยธรรม	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	19.85	4.26	21.29	4.28	4.40*	.000
ด้านความเสียสละ	23.53	5.47	25.68	4.32	5.53*	.000
ด้านความอดทนอดกลั้น	21.86	5.63	23.92	4.36	5.16*	.000
ด้านความรับผิดชอบ	21.74	5.15	23.29	4.66	4.07*	.000
ด้านความพอเพียง	21.01	5.21	22.83	4.43	4.81*	.000
ด้านความมีระเบียบวินัย	20.75	4.55	21.07	4.28	.96	.336
ภาพรวมทั้งฉบับ	128.72	23.72	138.09	19.88	5.43*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย

ตาราง 3-15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามเพศ

คุณธรรม จริยธรรม	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	20.95	4.32	21.98	3.72	3.05*	.002
ด้านความเสียสละ	24.09	6.07	26.84	4.07	6.15*	.000
ด้านความอดทนอดกลั้น	23.60	5.51	25.95	4.43	5.58*	.000
ด้านความรับผิดชอบ	22.65	5.03	24.56	4.14	4.92*	.000
ด้านความพอเพียง	22.11	5.15	24.05	4.30	4.88*	.000
ด้านความมีระเบียบวินัย	19.63	4.61	20.68	4.04	2.92*	.004
ภาพรวมทั้งฉบับ	133.04	23.87	144.07	17.40	6.16*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย

ตาราง 3-16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามเพศ

คุณธรรม จริยธรรม	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	19.75	3.94	20.87	4.15	3.74*	.000
ด้านความเสียสละ	20.11	4.62	23.26	4.26	9.53*	.000
ด้านความอดทนอดกลั้น	20.18	5.15	23.19	4.42	8.40*	.000
ด้านความรับผิดชอบ	20.08	4.69	22.88	4.23	8.43*	.000
ด้านความพอเพียง	20.19	5.15	23.12	4.76	7.95*	.000
ด้านความมีระเบียบวินัย	19.35	4.54	21.98	4.59	7.73*	.000
ภาพรวมทั้งฉบับ	119.65	20.25	135.31	19.10	10.68*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย

ตาราง 3-17 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามเพศ

คุณธรรม จริยธรรม	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	22.00	3.87	22.60	3.67	2.14*	.032
ด้านความเสียสละ	22.86	4.60	24.26	4.22	4.25*	.000
ด้านความอดทนอดกลั้น	22.36	5.86	23.80	4.52	3.67*	.000
ด้านความรับผิดชอบ	21.66	5.81	23.80	4.76	5.37*	.000
ด้านความพอเพียง	21.06	4.90	22.45	4.57	3.93*	.000
ด้านความมีระเบียบวินัย	20.85	4.79	22.04	3.92	3.64*	.000
ภาพรวมทั้งฉบับ	130.78	23.01	138.95	18.89	5.17*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ระดับปริญญาตรี

ผู้เรียนระดับปริญญาตรี ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความพอเพียง และด้านความมีระเบียบวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้านดังกล่าว สูงกว่าเพศชาย ส่วนด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความเสียสละ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-18 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามเพศ

คุณธรรม จริยธรรม	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	22.34	4.23	22.43	3.72	.28	.779
ด้านความเสียสละ	22.62	4.53	23.26	4.60	1.76	.079
ด้านความอดทนอดกลั้น	21.47	6.07	23.45	5.28	4.31*	.000
ด้านความรับผิดชอบ	20.79	5.69	23.62	5.11	6.53*	.000
ด้านความพอเพียง	21.22	4.40	22.70	3.99	4.55*	.000
ด้านความมีระเบียบวินัย	21.12	4.41	22.00	4.31	2.55*	.011
ภาพรวมทั้งฉบับ	129.56	22.00	137.45	20.67	4.74	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน จำแนกตามภูมิภาค

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนทุกช่วงชั้นโดยจำแนกตามภูมิภาค 6 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออก และภาคกลาง มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 3-19 ถึง 3-111

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม เท่ากับ 77.99 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.71 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 80.37) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 79.03) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76.08)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	80.37	6.17	ระหว่างกลุ่ม	1575.23	5	315.05	5.47*	.000
ใต้	76.08	9.39	ภายในกลุ่ม	41158.68	714	57.65		
ใต้ชายแดน	78.63	5.59	รวม	42733.91	719			
ตะวันออก	79.03	6.70						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	76.89	9.21						
เหนือ	76.93	7.67						
รวม	77.99	7.71						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-20 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ					
	Mean	80.37	76.08	78.63	79.03	76.89 76.93
กลาง	80.37					
ใต้	76.08	4.29*				
ใต้ชายแดน	78.63	1.74	-2.55			
ตะวันออก	79.03	1.34	-2.95	-0.4		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	76.89	3.48*	-0.81	1.74	2.14	
เหนือ	76.93	3.44*	-0.85	1.7	2.10	-0.04

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 11.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.89 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.92) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.49) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.05)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-21 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	11.42	1.94	ระหว่างกลุ่ม	60.607	5	12.121	3.44*	.004
ใต้	11.05	2.13	ภายในกลุ่ม	2519.158	714	3.528		
ใต้ชายแดน	11.92	1.67	รวม	2579.765	719			
ตะวันออก	11.49	1.78						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.08	1.84						
เหนือ	11.48	1.89						
รวม	11.41	1.89						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-22 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	11.42	11.05	11.92	11.49	11.08	11.48
กลาง	11.42						
ใต้	11.05	0.37					
ใต้ชายแดน	11.92	-0.5	-0.87*				
ตะวันออก	11.49	-0.07	-0.44	0.43			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.08	0.34	-0.03	0.84*	0.41		
เหนือ	11.48	-0.06	-0.43	0.44	0.01	-0.40	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.3) ด้านความเสียสละ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ เท่ากับ 13.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.66 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.54) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.95) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.48)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-23 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	14.54	1.56	ระหว่างกลุ่ม	78.52	5	15.70	5.89*	.000
ใต้	13.83	2.05	ภายในกลุ่ม	1902.98	714	2.67		
ใต้ชายแดน	13.70	1.36	รวม	1981.50	719			
ตะวันออก	13.95	1.58						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	13.74	1.63						
เหนือ	13.48	1.53						
รวม	13.87	1.66						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลางใต้ใต้ชายแดนตะวันออกตะวันออกเฉียงเหนือเหนือ						
	Mean	14.54	13.83	13.7	13.95	13.74	13.48
กลาง	14.54						
ใต้	13.83	0.71*					
ใต้ชายแดน	13.70	0.84*	0.13				
ตะวันออก	13.95	0.59	-0.12	-0.25			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	13.74	0.80*	0.09	-0.04	0.21		
เหนือ	13.48	1.06*	0.35	0.22	0.47	0.26	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 13.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.99 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.66) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.63) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.02)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	13.66	1.84	ระหว่างกลุ่ม	34.38	5	6.88	1.75	.120
ใต้	13.02	2.10	ภายในกลุ่ม	2799.87	714	3.92		
ใต้ชายแดน	13.53	1.62	รวม	2834.24	719			
ตะวันออก	13.63	1.94						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	13.43	2.27						
เหนือ	13.31	2.04						
รวม	13.43	1.99						

1.1.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 13.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.00 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.33) รองลงมาคือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.08) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.48)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-26 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	14.33	1.47	ระหว่างกลุ่ม	77.83	5	15.57	3.95*	.002
ใต้	13.48	2.20	ภายในกลุ่ม	2810.83	714	3.94		
ใต้ชายแดน	14.08	1.76	รวม	2888.66	719			
ตะวันออก	14.03	1.64						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	13.58	2.52						
เหนือ	13.50	2.10						
รวม	13.84	2.00						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-27 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	14.33	13.48	14.08	14.03	13.58	13.50
กลาง	14.33						
ใต้	13.48	0.85*					
ใต้ชายแดน	14.08	0.25	-0.60				
ตะวันออก	14.03	0.30	-0.55	0.05			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	13.58	0.75	-0.10	0.50	0.45		
เหนือ	13.50	0.83	-0.02	0.58	0.53	0.08	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 13.03 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.08 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.74) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.45) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.44)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม เป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียงสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-28 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	13.74	1.62	ระหว่างกลุ่ม	146.41	5	29.28	7.03*	.000
ใต้	12.44	2.55	ภายในกลุ่ม	2975.86	714	4.17		
ใต้ชายแดน	13.09	1.90	รวม	3122.27	719			
ตะวันออก	13.45	1.78						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12.66	2.33						
เหนือ	12.81	1.92						
รวม	13.03	2.08						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-29 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	13.74	12.44	13.09	13.45	12.66	12.81
กลาง	13.74						
ใต้	12.44	1.30*					
ใต้ชายแดน	13.09	0.65	-0.65				
ตะวันออก	13.45	0.29	-1.01*	-0.36			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12.66	1.08*	-0.22	0.43	0.79		
เหนือ	12.81	0.93*	-0.37	0.28	0.64	-0.15	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 12.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.05 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.68) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.48) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.27)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-30 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	12.68	1.69	ระหว่างกลุ่ม	13.35	5	2.67	0.63	.676
ใต้	12.27	2.18	ภายในกลุ่ม	3021.14	714	4.23		
ใต้ชายแดน	12.31	1.63	รวม	3034.49	719			
ตะวันออก	12.48	1.82						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12.40	2.37						
เหนือ	12.34	2.49						
รวม	12.41	2.05						

1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม เท่ากับ 104.18 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 11.24 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 107.16) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 105.54) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 101.43)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน และภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-31 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	103.41	12.05	ระหว่างกลุ่ม	2910.38	5	582.08	4.73*	.000
ใต้	105.54	10.29	ภายในกลุ่ม	87962.87	714	123.20		
ใต้ชายแดน	102.18	10.58	รวม	90873.24	719			
ตะวันออก	107.16	8.76						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	105.35	11.22						
เหนือ	101.43	13.17						
รวม	104.18	11.24						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-32 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	103.41	105.54	102.18	107.16	105.35	101.43
กลาง	103.41						
ใต้	105.54	-2.13					
ใต้ชายแดน	102.18	1.23	3.36				
ตะวันออก	107.16	-3.75	-1.62	-4.98*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	105.35	-1.94	0.19	-3.17	1.81		
เหนือ	101.43	1.98	4.11	0.75	5.73*	3.92	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 15.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.11 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.33) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.23) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.31)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ และภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-33 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	15.50	2.03	ระหว่างกลุ่ม	99.79	5	19.96	4.59*	.000
ใต้	16.23	1.59	ภายในกลุ่ม	3105.81	714	4.35		
ใต้ชายแดน	16.05	2.00	รวม	3205.60	719			
ตะวันออก	16.33	2.08						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	15.98	2.34						
เหนือ	15.31	2.39						
รวม	15.90	2.11						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-34 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	15.50	16.23	16.05	16.33	15.98	15.31
กลาง	15.50						
ใต้	16.23	-0.73					
ใต้ชายแดน	16.05	-0.55	0.18				
ตะวันออก	16.33	-0.83	-0.10	-0.28			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	15.98	-0.48	0.25	0.07	0.35		
เหนือ	15.31	0.19	0.92*	0.74	1.02*	0.67	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.3) ด้านความเสียสละ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ เท่ากับ 18.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.15 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.05) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.99) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.29)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-35 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	18.91	1.95	ระหว่างกลุ่ม	55.83	5	11.17	2.45*	.033
ใต้	18.99	1.71	ภายในกลุ่ม	3256.03	714	4.56		
ใต้ชายแดน	18.48	2.46	รวม	3311.86	719			
ตะวันออก	19.05	1.87						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.86	2.11						
เหนือ	18.29	2.57						
รวม	18.76	2.15						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-36 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	18.91	18.99	18.48	19.05	18.86	18.29
กลาง	18.91						
ใต้	18.99	-0.08					
ใต้ชายแดน	18.48	0.43	0.51				
ตะวันออก	19.05	-0.14	-0.06	-0.57			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.86	0.05	0.13	-0.38	0.19		
เหนือ	18.29	0.62	0.7	0.19	0.76	0.57	

1.2.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 17.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.60 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.53) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.21) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.14)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้นสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดนและภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-37 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	17.93	2.73	ระหว่างกลุ่ม	189.78	5	37.96	5.82*	.000
ใต้	18.18	2.46	ภายในกลุ่ม	4659.21	714	6.53		
ใต้ชายแดน	17.14	2.70	รวม	4848.99	719			
ตะวันออก	18.53	1.89						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.21	2.46						
เหนือ	17.23	2.96						
รวม	17.87	2.60						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-38 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	17.93	18.18	17.14	18.53	18.21	17.23
กลาง	17.93						
ใต้	18.18	-0.25					
ใต้ชายแดน	17.14	0.79	1.04				
ตะวันออก	18.53	-0.60	-0.35	-1.39*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.21	-0.28	-0.03	-1.07	0.32		
เหนือ	17.23	0.7	0.95	-0.09	1.30*	0.98	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 17.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.72 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.73) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.15) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.48)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-39 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	17.48	3.23	ระหว่างกลุ่ม	122.81	5	24.56	3.37*	.005
ใต้	18.04	2.53	ภายในกลุ่ม	5206.25	714	7.29		
ใต้ชายแดน	17.65	2.66	รวม	5329.06	719			
ตะวันออก	18.73	2.03						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.15	2.70						
เหนือ	17.73	2.91						
รวม	17.96	2.72						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-40 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลางใต้ใต้ชายแดนตะวันออกตะวันออกเฉียงเหนือเหนือ						
	Mean	17.48	18.04	17.65	18.73	18.15	17.73
กลาง	17.48						
ใต้	18.04	-0.56					
ใต้ชายแดน	17.65	-0.17	0.39				
ตะวันออก	18.73	-1.25*	-0.69	-1.08			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.15	-0.67	-0.11	-0.5	0.58		
เหนือ	17.73	-0.25	0.31	-0.08	1.00	0.42	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 15.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.72 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.28) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.21) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.18)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-41 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	15.79	2.60	ระหว่างกลุ่ม	99.48	5	19.90	2.72*	.02
ใต้	16.21	2.59	ภายในกลุ่ม	5220.07	714	7.31		
ใต้ชายแดน	15.18	2.79	รวม	5319.55	719			
ตะวันออก	16.13	2.67						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	16.28	2.93						
เหนือ	15.77	2.63						
รวม	15.89	2.72						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-42 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	15.79	16.21	15.18	16.13	16.28	15.77
กลาง	15.79						
ใต้	16.21	-0.42					
ใต้ชายแดน	15.18	0.61	1.03				
ตะวันออก	16.13	-0.34	0.08	-0.95			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	16.28	-0.49	-0.07	-1.1	-0.15		
เหนือ	15.77	0.02	0.44	-0.59	0.36	0.51	

1.2.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 17.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.82 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.39) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.89) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.10)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-43 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	17.80	2.89	ระหว่างกลุ่ม	104.69	5	20.94	2.66*	.021
ใต้	17.89	2.89	ภายในกลุ่ม	5615.22	714	7.86		
ใต้ชายแดน	17.67	2.49	รวม	5719.91	719			
ตะวันออก	18.39	2.38						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17.88	2.75						
เหนือ	17.10	3.33						
รวม	17.79	2.82						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-44 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	17.80	17.89	17.67	18.39	17.88	17.1
กลาง	17.80						
ใต้	17.89	-0.09					
ใต้ชายแดน	17.67	0.13	0.22				
ตะวันออก	18.39	-0.59	-0.5	-0.72			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17.88	-0.08	0.01	-0.21	0.51		
เหนือ	17.10	0.7	0.79	0.57	1.29*	0.78	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม เท่ากับ 134.56 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.87 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 142.01) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 138.25) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 127.37)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียน ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-45 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	130.26	22.56	ระหว่างกลุ่ม	17517.78	5	3503.56	7.67*	.000
ใต้	138.25	19.94	ภายในกลุ่ม	326309.41	714	457.02		
ใต้ชายแดน	132.93	20.75	รวม	343827.19	719			
ตะวันออก	142.01	18.71						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	127.37	24.15						
เหนือ	136.56	21.72						
รวม	134.56	21.87						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-46 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	130.26	138.25	132.93	142.01	127.37	136.56
กลาง	130.26						
ใต้	138.25	-7.99					
ใต้ชายแดน	132.93	-2.67	5.32				
ตะวันออก	142.01	-11.75*	-3.76	-9.08			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	127.37	2.89	10.88*	5.56	14.64*		
เหนือ	136.56	-6.30	1.69	-3.63	5.45	-9.19	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 20.75 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.33 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.80) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.08) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.80)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-47 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	19.80	3.97	ระหว่างกลุ่ม	365.21	5	73.04	3.98*	.001
ใต้	20.94	4.58	ภายในกลุ่ม	13095.28	714	18.34		
ใต้ชายแดน	21.02	4.67	รวม	13460.49	719			
ตะวันออก	21.80	4.09						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.84	4.28						
เหนือ	21.08	4.06						
รวม	20.75	4.33						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-48 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	19.80	20.94	21.02	21.80	19.84	21.08
กลาง	19.80						
ใต้	20.94	-1.14					
ใต้ชายแดน	21.02	-1.22	-0.08				
ตะวันออก	21.80	-2.00*	-0.86	-0.78			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.84	-0.04	1.1	1.18	1.96*		
เหนือ	21.08	-1.28	-0.14	-0.06	0.72	-1.24	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3) ด้านความเสียสละ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ เท่ากับ 24.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.89 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.78) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.37) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.46)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-49 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	24.18	5.07	ระหว่างกลุ่ม	455.65	5	91.13	3.88*	.002
ใต้	25.78	4.36	ภายในกลุ่ม	16749.34	714	23.46		
ใต้ชายแดน	25.18	4.07	รวม	17204.99	719			
ตะวันออก	25.37	5.20						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.46	5.38						
เหนือ	25.27	4.84						
รวม	24.87	4.89						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-50 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลางใต้ใต้ชายแดนตะวันออกตะวันออกเฉียงเหนือเหนือ						
	Mean	24.18	25.78	25.18	25.37	23.46	25.27
กลาง	24.18						
ใต้	25.78	-1.60					
ใต้ชายแดน	25.18	-1.00	0.60				
ตะวันออก	25.37	-1.19	0.41	-0.19			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.46	0.72	2.32*	1.72	1.91		
เหนือ	25.27	-1.09	0.51	-0.09	0.10	-1.81	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 23.14 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.97 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.54) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.07) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.71)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้นสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ส่วนผู้เรียนภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความอดทนอดกลั้นสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-51 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.03	5.03	ระหว่างกลุ่ม	739.52	5	147.90	6.20*	.000
ใต้	24.07	4.50	ภายในกลุ่ม	17041.31	714	23.87		
ใต้ชายแดน	23.10	4.79	รวม	17780.83	719			
ตะวันออก	24.54	4.24						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.71	5.61						
เหนือ	23.39	5.02						
รวม	23.14	4.97						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-52 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.03	24.07	23.1	24.54	21.71	23.39
กลาง	22.03						
ใต้	24.07	-2.04					
ใต้ชายแดน	23.10	-1.07	0.97				
ตะวันออก	24.54	-2.51*	-0.47	-1.44			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.71	0.32	2.36*	1.39	2.83*		
เหนือ	23.39	-1.36	0.68	-0.29	1.15	-1.68	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 22.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.90 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.54) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.03) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.78)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน และภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-53 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.05	5.24	ระหว่างกลุ่ม	927.62	5	185.52	8.10*	.000
ใต้	22.93	5.01	ภายในกลุ่ม	16359.13	714	22.91		
ใต้ชายแดน	22.93	3.86	รวม	17286.75	719			
ตะวันออก	24.54	3.81						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.78	5.47						
เหนือ	23.03	5.06						
รวม	22.71	4.90						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-54 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ					
	Mean	22.05	22.93	22.93	24.54	20.78 23.03
กลาง	22.05					
ใต้	22.93	-0.88				
ใต้ชายแดน	22.93	-0.88	0			
ตะวันออก	24.54	-2.49*	-1.61	-1.61		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.78	1.27	2.15*	2.15*	3.76*	
เหนือ	23.03	-0.98	-0.10	-0.10	1.51	-2.25

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 22.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.82 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.92) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.95) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.02)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียงสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-55 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.48	5.56	ระหว่างกลุ่ม	809.83	5	161.97	7.28*	.000
ใต้	22.95	4.38	ภายในกลุ่ม	15877.86	714	22.24		
ใต้ชายแดน	21.02	4.97	รวม	16687.69	719			
ตะวันออก	23.92	3.50						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.07	4.87						
เหนือ	22.44	4.76						
รวม	22.15	4.82						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-56 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.48	22.95	21.02	23.92	21.07	22.44
กลาง	21.48						
ใต้	22.95	-1.47					
ใต้ชายแดน	21.02	0.46	1.93				
ตะวันออก	23.92	-2.44*	-0.97*	-2.90*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.07	0.41	1.88	-0.05	2.85		
เหนือ	22.44	-0.96	0.51	-1.42	1.48	-1.37	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 20.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.38 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.84) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.59) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.68)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออกและภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-57 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	20.72	4.08	ระหว่างกลุ่ม	386.42	5	77.28	4.11*	.001
ใต้	21.59	4.41	ภายในกลุ่ม	13422.88	714	18.80		
ใต้ชายแดน	19.68	4.54	รวม	13809.30	719			
ตะวันออก	21.84	3.94						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.52	4.66						
เหนือ	21.36	4.35						
รวม	20.95	4.38						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-58 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลางใต้ใต้ชายแดนตะวันออกตะวันออกเฉียงเหนือเหนือ						
	Mean	20.72	21.59	19.68	21.84	20.52	21.36
กลาง	20.72						
ใต้	21.59	-0.87					
ใต้ชายแดน	19.68	1.04	1.91*				
ตะวันออก	21.84	-1.12	-0.25	-2.16*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.52	0.20	1.07	-0.84	1.32		
เหนือ	21.36	-0.64	0.23	-1.68	0.48	-0.84	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม เท่ากับ 140.71 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 20.23 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 144.23) รองลงมาคือ ภาคใต้ ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 142.99) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 133.87)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ชายแดนและภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-59 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	141.23	19.44	ระหว่างกลุ่ม	7937.48	5	1587.50	3.96*	.002
ใต้	140.18	22.32	ภายในกลุ่ม	286195.58	714	400.83		
ใต้ชายแดน	142.99	16.14	รวม	294133.06	719			
ตะวันออก	141.78	19.63						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	133.87	24.18						
เหนือ	144.23	17.28						
รวม	140.71	20.23						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-60 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	141.23	140.18	142.99	141.78	133.87	144.23
กลาง	141.23						
ใต้	140.18	1.05					
ใต้ชายแดน	142.99	-1.76	-2.81				
ตะวันออก	141.78	-0.55	-1.60	1.21			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	133.87	7.36	6.31	9.12*	7.91		
เหนือ	144.23	-3.00	-4.05	-1.24	-2.45	-10.36*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 21.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.94 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.40) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.30) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.58)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลางและภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-61 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.40	3.31	ระหว่างกลุ่ม	308.08	5	61.62	4.06*	.001
ใต้	22.30	3.31	ภายในกลุ่ม	10827.92	714	15.17		
ใต้ชายแดน	21.04	3.75	รวม	11136.00	719			
ตะวันออก	21.78	4.26						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.58	4.88						
เหนือ	21.89	3.61						
รวม	21.67	3.94						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-62 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.40	22.30	21.04	21.78	20.58	21.89
กลาง	22.40						
ใต้	22.30	0.10					
ใต้ชายแดน	21.04	1.36	1.26				
ตะวันออก	21.78	0.62	0.52	-0.74			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.58	1.82*	1.72*	0.46	1.20		
เหนือ	21.89	0.51	0.41	-0.85	-0.11	-1.31	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3) ด้านความเสี่ยสละ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสี่ยสละ เท่ากับ 26.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.93 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.93) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.70) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.38)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสี่ยสละแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ชายแดนและภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสี่ยสละสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-63 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสี่ยสละ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสี่ยสละ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	26.13	4.69	ระหว่างกลุ่ม	492.23	5	98.45	4.15*	.001
ใต้	25.75	5.02	ภายในกลุ่ม	16957.75	714	23.75		
ใต้ชายแดน	26.93	3.94	รวม	17449.98	719			
ตะวันออก	26.14	4.52						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24.38	6.19						
เหนือ	26.70	4.59						
รวม	26.01	4.93						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-64 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสี่ยสละ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	26.13	25.75	26.93	26.14	24.38	26.70
กลาง	26.13						
ใต้	25.75	0.38					
ใต้ชายแดน	26.93	-0.80	-1.18				
ตะวันออก	26.14	-0.01	-0.39	0.79			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24.38	1.75	1.37	2.55*	1.76		
เหนือ	26.70	-0.57	-0.95	0.23	-0.56	-2.32*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 25.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.90 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.17) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.48) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.90)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความอดทนอดกลั้นสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-65 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	25.23	4.95	ระหว่างกลุ่ม	339.26	5	67.85	2.86*	.014
ใต้	25.11	4.60	ภายในกลุ่ม	16925.65	714	23.71		
ใต้ชายแดน	25.55	4.13	รวม	17264.91	719			
ตะวันออก	25.48	5.15						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.90	5.78						
เหนือ	26.17	4.42						
รวม	25.24	4.90						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-66 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ					
	Mean	25.23	25.11	25.55	25.48	23.90 26.17
กลาง	25.23					
ใต้	25.11	0.12				
ใต้ชายแดน	25.55	-0.32	-0.44			
ตะวันออก	25.48	-0.25	-0.37	0.07		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.90	1.33	1.21	1.65	1.58	
เหนือ	26.17	-0.94	-1.06	-0.62	-0.69	-2.27*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 23.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.51 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.13) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.32) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.66)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-67 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	24.06	4.10	ระหว่างกลุ่ม	385.58	5	77.12	3.86*	.002
ใต้	23.81	5.09	ภายในกลุ่ม	14246.07	714	19.95		
ใต้ชายแดน	25.13	3.48	รวม	14631.64	719			
ตะวันออก	23.90	4.42						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.66	5.08						
เหนือ	24.32	4.41						
รวม	23.98	4.51						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-68 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	24.06	23.81	25.13	23.90	22.66	24.32
กลาง	24.06						
ใต้	23.81	0.25					
ใต้ชายแดน	25.13	-1.07	-1.32				
ตะวันออก	23.90	0.16	-0.09	1.23			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.66	1.40	1.15	2.47*	1.24		
เหนือ	24.32	-0.26	-0.51	0.81	-0.42	-1.66	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 23.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.66 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.94) รองลงมาคือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.90) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.48)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-69 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	23.94	4.83	ระหว่างกลุ่ม	210.66	5	42.13	1.95	.084
ใต้	23.03	5.35	ภายในกลุ่ม	15406.18	714	21.58		
ใต้ชายแดน	23.90	3.97	รวม	15616.83	719			
ตะวันออก	23.53	4.32						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.48	5.32						
เหนือ	23.88	3.85						
รวม	23.46	4.66						

2.2.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 20.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.25 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.28) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.94) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.47)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-70 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	19.47	4.50	ระหว่างกลุ่ม	271.42	5	54.28	3.05*	.010
ใต้	20.18	4.57	ภายในกลุ่ม	12691.51	714	17.78		
ใต้ชายแดน	20.44	3.74	รวม	12962.93	719			
ตะวันออก	20.94	4.12						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.88	4.29						
เหนือ	21.28	4.01						
รวม	20.37	4.25						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-71 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	19.47	20.18	20.44	20.94	19.88	21.28
กลาง	19.47						
ใต้	20.18	-0.71					
ใต้ชายแดน	20.44	-0.97	-0.26				
ตะวันออก	20.94	-1.47	-0.76	-0.50			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.88	-0.41	0.30	0.56	1.06		
เหนือ	21.28	-1.81*	-1.10	-0.84	-0.34	-1.40	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

3.1.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวม เท่ากับ 127.52 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.17 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 133.83) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 131.65) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 118.11)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกและภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-72 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	128.39	19.08	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	17908.78	5	3581.76	8.40*	.000
ใต้	131.65	19.91		304382.87	714	426.31		
ใต้ชายแดน	118.11	17.48		322291.64	719			
ตะวันออก	127.39	22.43						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	125.77	22.12						
เหนือ	133.83	22.36						
รวม	127.52	21.17						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-73 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ ชายแดน						
	Mean	128.39	131.65	118.11	127.39	125.77	133.83
กลาง	128.39						
ใต้	131.65	-3.26					
ใต้ชายแดน	118.11	10.28*	13.54*				
ตะวันออก	127.39	1.00	4.26	-9.28*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	125.77	2.62	5.88	-7.66	1.62		
เหนือ	133.83	-5.44	-2.18	-15.72*	-6.44	-8.06	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 20.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.09 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.41) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.00) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.04)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ชายแดนและภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-74 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	20.56	3.45	ระหว่างกลุ่ม	441.20	5	88.24	5.45*	.000
ใต้	20.08	4.31	ภายในกลุ่ม	11559.49	714	16.19		
ใต้ชายแดน	21.41	3.58	รวม	12000.69	719			
ตะวันออก	19.79	3.51						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.04	4.60						
เหนือ	21.00	4.52						
รวม	20.31	4.09						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-75 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายค่าของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	20.56	20.08	21.41	19.79	19.04	21.00
กลาง	20.56						
ใต้	20.08	0.48					
ใต้ชายแดน	21.41	-0.85	-1.33				
ตะวันออก	19.79	0.77	0.29	1.62			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.04	1.52	1.04	2.37*	0.75		
เหนือ	21.00	-0.44	-0.92	0.41	-1.21	-1.96*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.3) ด้านความเสียสละ พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ เท่ากับ 21.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.71 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.94) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.53) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.15)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้และภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-76 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.37	4.84	ระหว่างกลุ่ม	630.32	5	126.06	5.87*	.000
ใต้	22.94	3.96	ภายในกลุ่ม	15328.84	714	21.47		
ใต้ชายแดน	20.15	4.97	รวม	15959.17	719			
ตะวันออก	22.08	4.49						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.09	4.96						
เหนือ	22.53	4.50						
รวม	21.69	4.71						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-77 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ					
	Mean	21.37	22.94	20.15	22.08	21.09 22.53
กลาง	21.37					
ใต้	22.94	-1.57				
ใต้ชายแดน	20.15	1.22	2.79*			
ตะวันออก	22.08	-0.71	0.86	-1.93		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.09	0.28	1.85	-0.94	0.99	
เหนือ	22.53	-1.16	0.41	-2.38*	-0.45	-1.44

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 21.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.03 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.84) รองลงมา คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.34) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 19.38)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความอดทนอดกลั้นสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-78 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.62	4.48	ระหว่างกลุ่ม	880.56	5	176.11	7.27*	.000
ใต้	22.34	4.74	ภายในกลุ่ม	17287.43	714	24.21		
ใต้ชายแดน	19.38	5.05	รวม	18167.99	719			
ตะวันออก	21.89	5.01						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.12	5.14						
เหนือ	22.84	5.08						
รวม	21.70	5.03						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-79 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของ ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.62	22.34	19.38	21.89	22.12	22.84
กลาง	21.62						
ใต้	22.34	-0.72					
ใต้ชายแดน	19.38	2.24*	2.96*				
ตะวันออก	21.89	-0.27	0.45	-2.51*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.12	-0.50	0.22	-2.74*	-0.23		
เหนือ	22.84	-1.22	-0.50	-3.46*	-0.95	-0.72	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 21.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.67 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.65) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.47) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.12)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-80 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.72	4.45	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	966.84	5	193.37	9.37*	.000
ใต้	22.65	4.35		14741.02	714	20.65		
ใต้ชายแดน	19.12	4.30		15707.86	719			
ตะวันออก	21.29	5.08						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.68	4.89						
เหนือ	22.47	4.12						
รวม	21.49	4.67						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-81 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.72	22.65	19.12	21.29	21.68	22.47
กลาง	21.72						
ใต้	22.65	-0.93					
ใต้ชายแดน	19.12	2.60*	3.53*				
ตะวันออก	21.29	0.43	1.36	-2.17*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.68	0.04	0.97	-2.56*	-0.39		
เหนือ	22.47	-0.75	0.18	-3.35*	-1.18	-0.79	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 21.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.17 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.07) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.00) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.80)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-82 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.04	4.90	ระหว่างกลุ่ม	1455.74	5	291.15	11.72*	.000
ใต้	23.07	4.41	ภายในกลุ่ม	17738.92	714	24.84		
ใต้ชายแดน	18.80	4.69	รวม	19194.66	719			
ตะวันออก	21.57	5.38						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.51	5.13						
เหนือ	23.00	5.32						
รวม	21.66	5.17						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-83 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายค่าของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.04	23.07	18.80	21.57	21.51	23.00
กลาง	22.04						
ใต้	23.07	-1.03					
ใต้ชายแดน	18.80	3.24*	4.27*				
ตะวันออก	21.57	0.47	1.50	-2.77*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.51	0.53	1.56	-2.71*	0.06		
เหนือ	23.00	-0.96	0.07	-4.20*	-1.43	-1.49	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 20.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.75 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.99) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.09) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.26)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-84 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.09	4.78	ระหว่างกลุ่ม	485.89	5	97.18	4.41*	.001
ใต้	20.58	4.53	ภายในกลุ่ม	15727.43	714	22.03		
ใต้ชายแดน	19.26	4.72	รวม	16213.33	719			
ตะวันออก	20.77	4.62						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.33	4.91						
เหนือ	21.99	4.58						
รวม	20.67	4.75						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-85 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.09	20.58	19.26	20.77	20.33	21.99
กลาง	21.09						
ใต้	20.58	0.51					
ใต้ชายแดน	19.26	1.83	1.32				
ตะวันออก	20.77	0.32	-0.19	-1.51			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.33	0.76	0.25	-1.07	0.44		
เหนือ	21.99	-0.90	-1.41	-2.73*	-1.22	-1.66	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

3.2.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวม เท่ากับ 135.06 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.33 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 138.77) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 138.59) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 130.28)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-86 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	130.28	23.56	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	7544.46	5	1508.89	3.37*	.005
ใต้	138.59	20.19		319652.21	714	447.69		
ใต้ชายแดน	132.13	21.45		327196.67	719			
ตะวันออก	136.88	19.56						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	138.77	17.59						
เหนือ	133.69	23.90						
รวม	135.06	21.33						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-87 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	130.28	138.59	132.13	136.88	138.77	133.69
กลาง	130.28						
ใต้	138.59	-8.31					
ใต้ชายแดน	132.13	-1.85	6.46				
ตะวันออก	136.88	-6.6	1.71	-4.75			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	138.77	-8.49	-0.18	-6.64	-1.89		
เหนือ	133.69	-3.41	4.9	-1.56	3.19	5.08	

3.2.2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 22.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.78 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.12) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.11) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.31)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ย คุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-88 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.31	4.41	ระหว่างกลุ่ม	296.46	5	59.29	4.25*	.001
ใต้	23.11	3.08	ภายในกลุ่ม	9952.98	714	13.94		
ใต้ชายแดน	22.27	3.72	รวม	10249.43	719			
ตะวันออก	22.18	3.88						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.12	3.37						
เหนือ	21.91	3.80						
รวม	22.32	3.78						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-89 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.31	23.11	22.27	22.18	23.12	21.91
กลาง	21.31						
ใต้	23.11	-1.80*					
ใต้ชายแดน	22.27	-0.96	0.84				
ตะวันออก	22.18	-0.87	0.93	0.09			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.12	-1.81*	-0.01	-0.85	-0.94		
เหนือ	21.91	-0.60	1.20	0.36	0.27	1.21	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.3) ด้านความเสียสละ พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ เท่ากับ 23.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.46 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.15) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.89) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.40)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-90 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.40	5.03	ระหว่างกลุ่ม	226.661	5	45.33	2.30*	.043
ใต้	23.89	4.43	ภายในกลุ่ม	14046.917	714	19.67		
ใต้ชายแดน	23.83	4.40	รวม	14273.578	719			
ตะวันออก	24.15	4.23						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.68	3.94						
เหนือ	23.61	4.51						
รวม	23.59	4.46						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-91 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ					
	Mean	22.40	23.89	23.83	24.15	23.68 23.61
กลาง	22.40					
ใต้	23.89	-1.49				
ใต้ชายแดน	23.83	-1.43	0.06			
ตะวันออก	24.15	-1.75	-0.26	-0.32		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.68	-1.28	0.21	0.15	0.47	
เหนือ	23.61	-1.21	0.28	0.22	0.54	0.07

3.2.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 23.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.24 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.07) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.82) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.09)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-92 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.09	6.03	ระหว่างกลุ่ม	413.88	5	82.78	3.05*	.010
ใต้	23.82	4.86	ภายในกลุ่ม	19354.01	714	27.11		
ใต้ชายแดน	22.34	5.37	รวม	19767.89	719			
ตะวันออก	23.63	4.82						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24.07	4.41						
เหนือ	22.73	5.58						
รวม	23.11	5.24						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-93 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.09	23.82	22.34	23.63	24.07	22.73
กลาง	22.09						
ใต้	23.82	-1.73					
ใต้ชายแดน	22.34	-0.25	1.48				
ตะวันออก	23.63	-1.54	0.19	-1.29			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24.07	-1.98	-0.25	-1.73	-0.44		
เหนือ	22.73	-0.64	1.09	-0.39	0.90	1.34	

3.2.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 22.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.39 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.83) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.24) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.99)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-94 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.99	5.74	ระหว่างกลุ่ม	318.66	5	63.73	2.21	.051
ใต้	23.13	5.23	ภายในกลุ่ม	20566.67	714	28.80		
ใต้ชายแดน	22.14	5.15	รวม	20885.33	719			
ตะวันออก	23.24	5.25						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.83	4.63						
เหนือ	22.35	6.08						
รวม	22.78	5.39						

3.2.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 21.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.78 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.75) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.49) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.18)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้และภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-95 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.33	4.87	ระหว่างกลุ่ม	519.98	5	104.00	4.68*	.000
ใต้	22.49	4.56	ภายในกลุ่ม	15876.22	714	22.24		
ใต้ชายแดน	20.18	5.22	รวม	16396.20	719			
ตะวันออก	22.75	4.30						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.15	4.20						
เหนือ	21.79	5.05						
รวม	21.78	4.78						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-96 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.33	22.49	20.18	22.75	22.15	21.79
กลาง	21.33						
ใต้	22.49	-1.16					
ใต้ชายแดน	20.18	1.15	2.31*				
ตะวันออก	22.75	-1.42	-0.26	-2.57*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.15	-0.82	0.34	-1.97	0.60		
เหนือ	21.79	-0.46	0.70	-1.61	0.96	0.36	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 21.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.39 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.16) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.92) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.93)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-97 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.15	4.66	ระหว่างกลุ่ม	132.40	5	26.48	1.38	.231
ใต้	22.16	4.05	ภายในกลุ่ม	13744.99	714	19.25		
ใต้ชายแดน	21.37	4.72	รวม	13877.39	719			
ตะวันออก	20.93	4.55						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.92	3.69						
เหนือ	21.30	4.56						
รวม	21.47	4.39						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ระดับปริญญาตรี

4.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรีมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรม ในภาพรวม เท่ากับ 134.80 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.44 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 142.78) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 135.98) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 128.79)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน และภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-98 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	135.98	23.26	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	12568.03	5	2513.61	5.64*	.000
ใต้	133.96	22.91		317935.17	714	445.29		
ใต้ชายแดน	128.79	22.81		330503.20	719			
ตะวันออก	133.38	15.83						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	133.92	22.43						
เหนือ	142.78	18.22						
รวม	134.80	21.44						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-99 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	135.98	133.96	128.79	133.38	133.92	142.78
กลาง	135.98						
ใต้	133.96	2.02					
ใต้ชายแดน	128.79	7.19	5.17				
ตะวันออก	133.38	2.60	0.58	-4.59			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	133.92	2.06	0.04	-5.13	-0.54		
เหนือ	142.78	-6.80	-8.82	-13.99*	-9.40*	-8.86	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 22.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.90 ภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.69) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.52) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.35)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้และภาคใต้ชายแดน ส่วนผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้และภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-100 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.98	4.22	ระหว่างกลุ่ม	628.01	5	125.60	8.70*	.000
ใต้	21.38	4.08	ภายในกลุ่ม	10307.18	714	14.44		
ใต้ชายแดน	21.35	4.22	รวม	10935.19	719			
ตะวันออก	23.69	3.50						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.49	3.53						
เหนือ	23.52	3.10						
รวม	22.40	3.90						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-101 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.98	21.38	21.35	23.69	22.49	23.52
กลาง	21.98						
ใต้	21.38	0.60					
ใต้ชายแดน	21.35	0.63	0.03				
ตะวันออก	23.69	-1.71*	-2.31*	-2.34*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.49	-0.51	-1.11	-1.14	1.20		
เหนือ	23.52	-1.54	-2.14*	-2.17*	0.17	-1.03	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3) ด้านความเสียสละ พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรีมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ เท่ากับ 23.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.58 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.72) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.53) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.73)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้และภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-102 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.76	4.80	ระหว่างกลุ่ม	619.78	5	123.96	6.11*	.000
ใต้	21.73	4.77	ภายในกลุ่ม	14480.97	714	20.28		
ใต้ชายแดน	22.48	4.81	รวม	15100.75	719			
ตะวันออก	23.53	3.93						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.04	4.71						
เหนือ	24.72	3.89						
รวม	23.04	4.58						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-103 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.76	21.73	22.48	23.53	23.04	24.72
กลาง	22.76						
ใต้	21.73	1.03					
ใต้ชายแดน	22.48	0.28	-0.75				
ตะวันออก	23.53	-0.77	-1.80	-1.05			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.04	-0.28	-1.31	-0.56	0.49		
เหนือ	24.72	-1.96*	-2.99*	-2.24*	-1.19	-1.68	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 22.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.63 ภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.25) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.49) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.65)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความอดทนอดกลั้นสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกและภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-104 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของผู้เรียน ระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	23.49	5.60	ระหว่างกลุ่ม	583.25	5	116.65	3.75*	.002
ใต้	22.77	5.30	ภายในกลุ่ม	22192.95	714	31.08		
ใต้ชายแดน	21.83	6.05	รวม	22776.20	719			
ตะวันออก	21.65	5.17						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.72	6.20						
เหนือ	24.25	5.02						
รวม	22.78	5.63						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-105 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายค่าของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น ของระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	23.49	22.77	21.83	21.65	22.72	24.25
กลาง	23.49						
ใต้	22.77	0.72					
ใต้ชายแดน	21.83	1.66	0.94				
ตะวันออก	21.65	1.84	1.12	0.18			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.72	0.77	0.05	-0.89	-1.07		
เหนือ	24.25	-0.76	-1.48	-2.42*	-2.60*	-1.53	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 22.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.47 ภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.78) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.43) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.78)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคกลาง และภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-106 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของผู้เรียนระดับ ปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	23.38	5.37	ระหว่างกลุ่ม	1324.61	5	264.92	9.36*	.000
ใต้	23.43	5.69	ภายในกลุ่ม	20211.06	714	28.31		
ใต้ชายแดน	21.32	5.87	รวม	21535.67	719			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.78	4.64						
เหนือ	22.32	5.77						
รวม	22.67	5.47						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-107 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ของระดับ ปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	Mean						
	Mean	กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออกเฉียงเหนือ	เหนือ	
กลาง	23.38						
ใต้	23.43	-0.05					
ใต้ชายแดน	21.32	2.06	2.11				
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.78	2.60*	2.65*	0.54			
เหนือ	22.32	1.06	1.11	-1.00	-1.54		
	24.78	-1.40	-1.35	-3.46*	-4.00*	-2.46*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 22.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.19 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.01) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.92) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.06)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออกและภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-108 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.47	4.14	ระหว่างกลุ่ม	334.44	5	66.89	3.89*	.002
ใต้	21.73	4.22	ภายในกลุ่ม	12269.95	714	17.18		
ใต้ชายแดน	21.06	4.68	รวม	12604.39	719			
ตะวันออก	23.01	3.60						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.03	4.24						
เหนือ	22.92	3.92						
รวม	22.20	4.19						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-109 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.47	21.73	21.06	23.01	22.03	22.92
กลาง	22.47						
ใต้	21.73	0.74					
ใต้ชายแดน	21.06	1.41	0.67				
ตะวันออก	23.01	-0.54	-1.28	-1.95*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.03	0.44	-0.30	-0.97	0.98		
เหนือ	22.92	-0.45	-1.19	-1.86*	0.09	-0.89	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 21.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.36 ภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.92) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.61) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.72)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมี ระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดนและภาคตะวันออก ส่วนผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-110 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของผู้เรียน ระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.89	4.13	ระหว่างกลุ่ม	521.12	5	104.22	5.65*	.000
ใต้	22.92	4.25	ภายในกลุ่ม	13169.68	714	18.44		
ใต้ชายแดน	20.76	4.66	รวม	13690.80	719			
ตะวันออก	20.72	4.27						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.32	4.84						
เหนือ	22.61	3.49						
รวม	21.70	4.36						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-111 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ของ ผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.89	22.92	20.76	20.72	21.32	22.61
กลาง	21.89						
ใต้	22.92	-1.03					
ใต้ชายแดน	20.76	1.13	2.16*				
ตะวันออก	20.72	1.17	2.20*	0.04			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.32	0.57	1.60	-0.56	-0.60		
เหนือ	22.61	-0.72	0.31	-1.85	-1.89*	-1.29	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น

3.1 ความเป็นพลเมืองของผู้เรียน

ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 3-112 ถึง 3- 218

1) ระดับประถมศึกษา

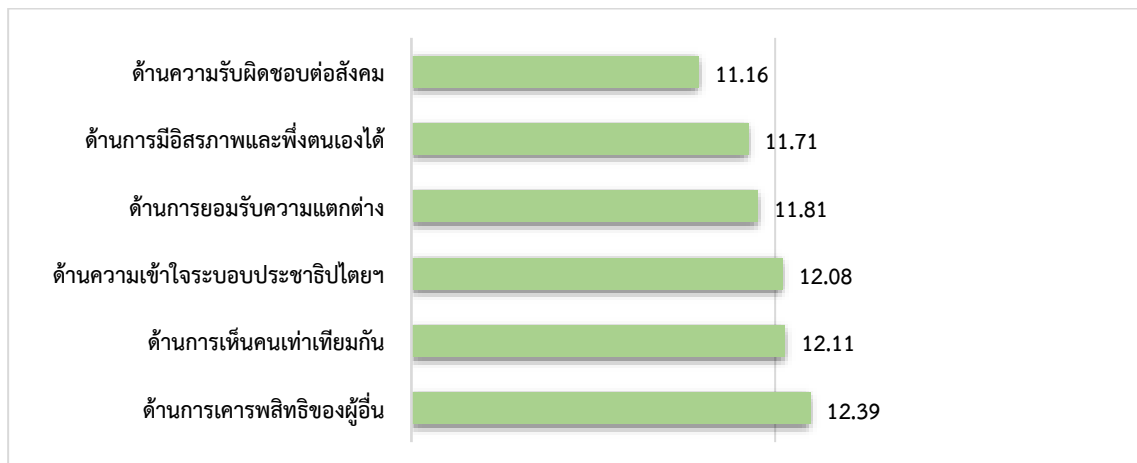
1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 71.92 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น รองลงมาคือ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ และด้านความรับผิดชอบ ต่อสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.39, 12.11, 12.08, 11.81, 11.71 และ 11.16 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน

ตาราง 3-112 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 3

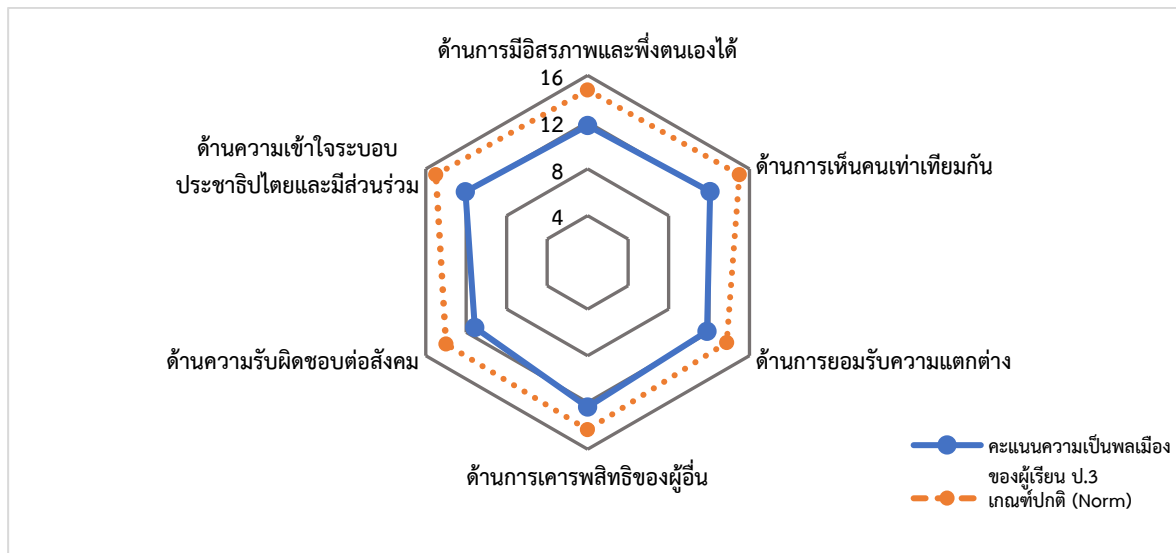
ความเป็นพลเมือง	จำนวน ข้อ	คะแนน เต็ม	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	4	16	4	16	11.71	1.97
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	4	16	4	16	12.11	2.18
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	4	16	4	16	11.81	2.56
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	4	16	5	16	12.39	2.51
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	4	16	6	16	11.16	1.86
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	4	16	4	16	12.08	2.08
ภาพรวมทั้งฉบับ	24	96	32	91	71.92	9.49

ภาพประกอบ 3-15 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละด้านเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม และด้านการเห็นคุณค่าเท่าเทียมกัน ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-16 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

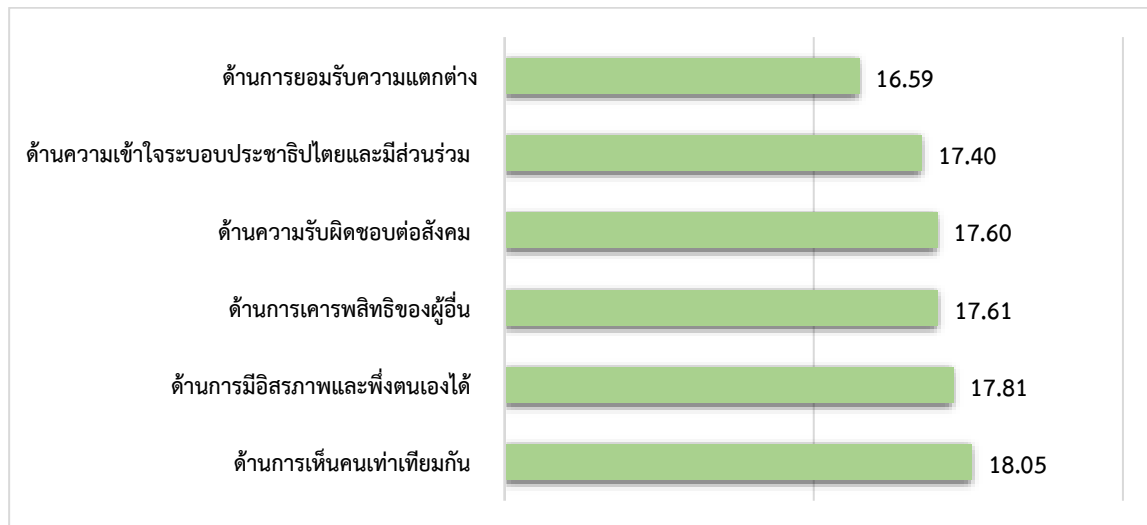
1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 105.05 คะแนน จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเห็นคุณค่าเท่าเทียมกัน รองลงมาคือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม และด้านการยอมรับความแตกต่าง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.05, 17.81, 17.61, 17.60, 17.40 และ 16.59 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตาราง 3-113 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 6

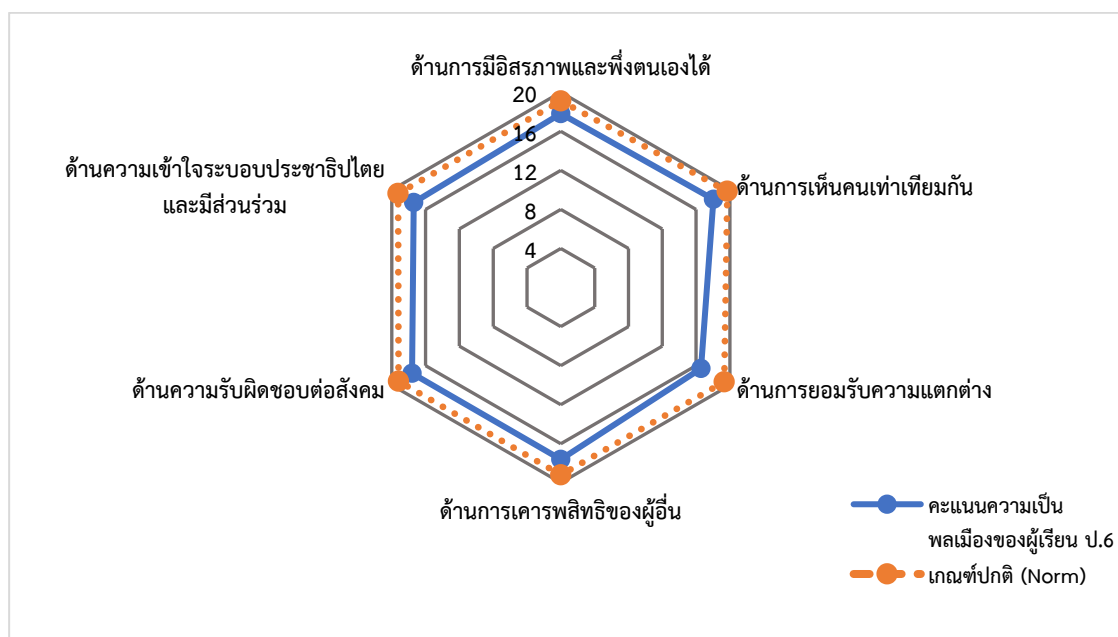
ความเป็นพลเมือง	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	5	20	6	20	17.81	2.67
ด้านการเห็นคุณค่าเท่าเทียมกัน	5	20	5	20	18.05	3.07
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	5	20	7	20	16.59	2.98
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	5	20	7	20	17.61	3.05
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	5	20	6	20	17.60	2.77
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	5	20	6	20	17.40	3.17
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	120	60	120	105.05	14.23

ภาพประกอบ 3-17 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละด้านเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการมีอิสรภาพและพึงตนเองได้ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม และด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-18 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 รายด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

2) ระดับมัธยมศึกษา

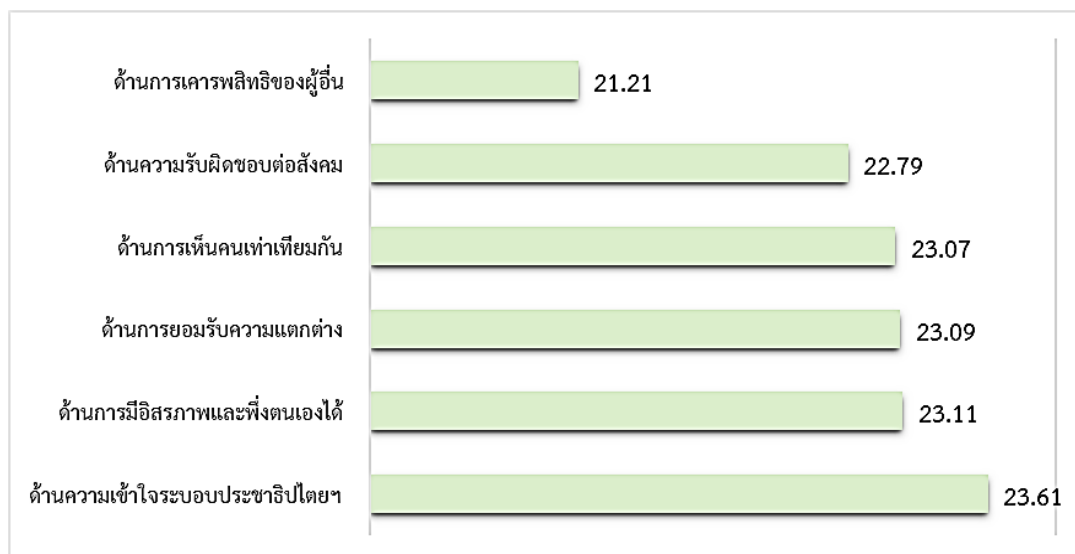
2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 136.88 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ด้านการมีอิสรภาพและพึงตนเองได้ ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.61, 23.11, 23.09, 23.06, 22.79 และ 21.21 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-114 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

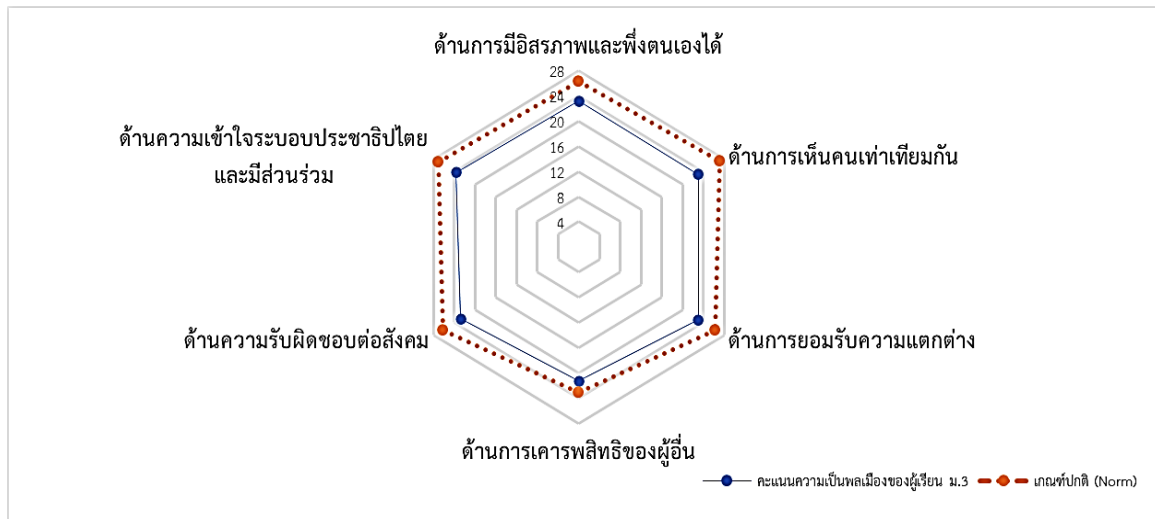
ความเป็นพลเมือง	จำนวน ข้อ	คะแนน เต็ม	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
ด้านการมีอิสรภาพและพึงตนเองได้	5	30	8	30	23.11	5.37
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	5	30	5	30	23.07	4.80
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	5	30	9	30	23.09	5.19
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	5	30	6	30	21.21	5.57
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	5	30	8	30	22.79	5.11
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	5	30	6	30	23.61	5.73
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	180	73	172	136.88	26.78

ภาพประกอบ 3-19 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละด้านเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติทุกด้าน ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม และด้านการยอมรับความแตกต่าง ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-20 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

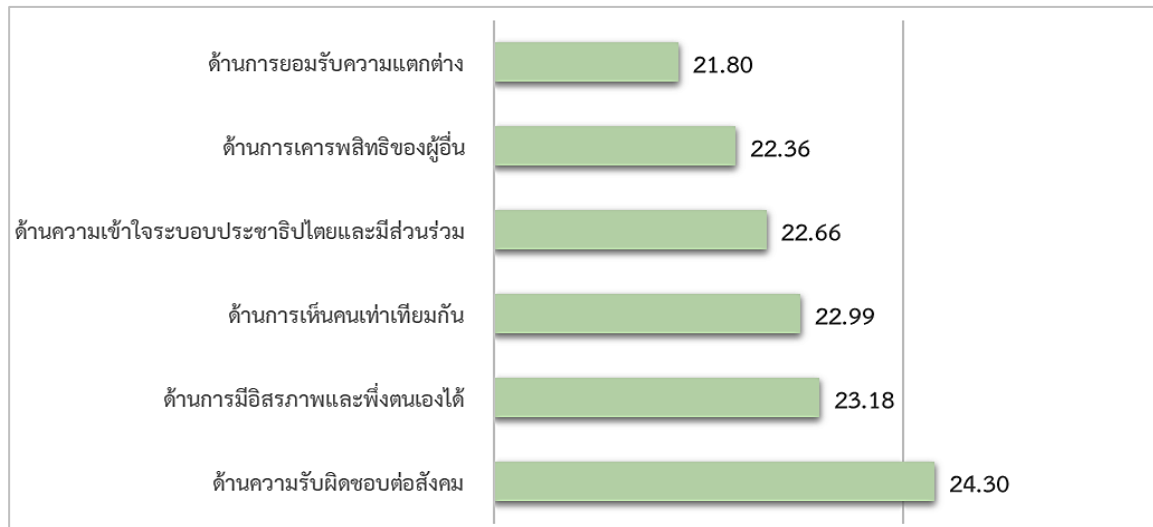
2.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ในภาพรวมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 137.31 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ และด้านการยอมรับความแตกต่าง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.30, 23.18, 22.99, 22.66, 22.36 และ 21.80 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-115 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

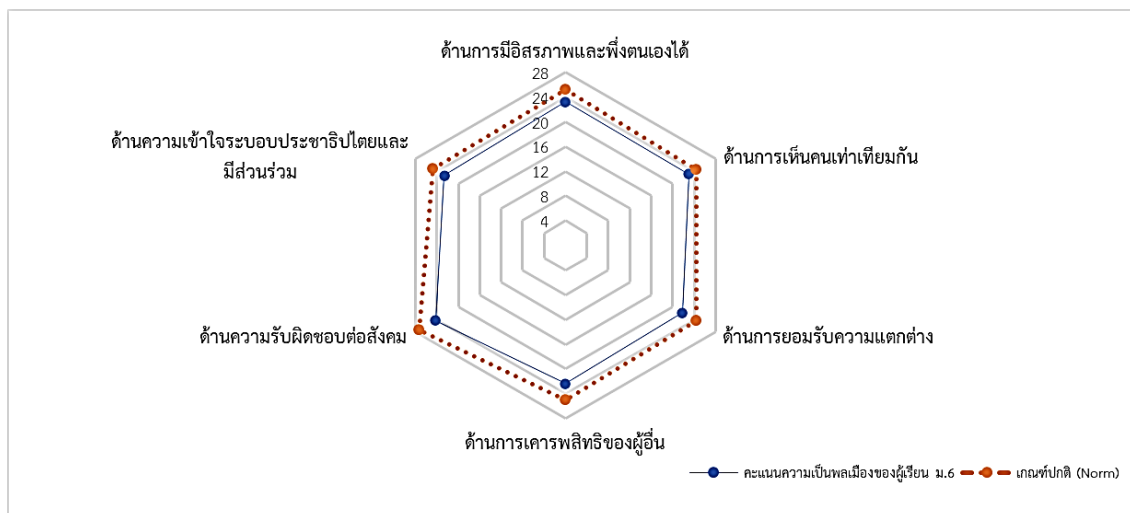
ความเป็นพลเมือง	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	5	30	10	29	23.18	3.88
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	5	30	8	30	22.99	4.18
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	5	30	8	29	21.80	4.46
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	5	30	9	30	22.36	4.55
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	5	30	5	30	24.30	5.60
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	5	30	7	28	22.66	3.79
ภาพรวมทั้งหมด	30	180	89	166	137.31	19.94

ภาพประกอบ 3-21 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในแต่ละด้านเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติทุกด้าน ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการยอมรับความแตกต่าง และด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-22 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 รายด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

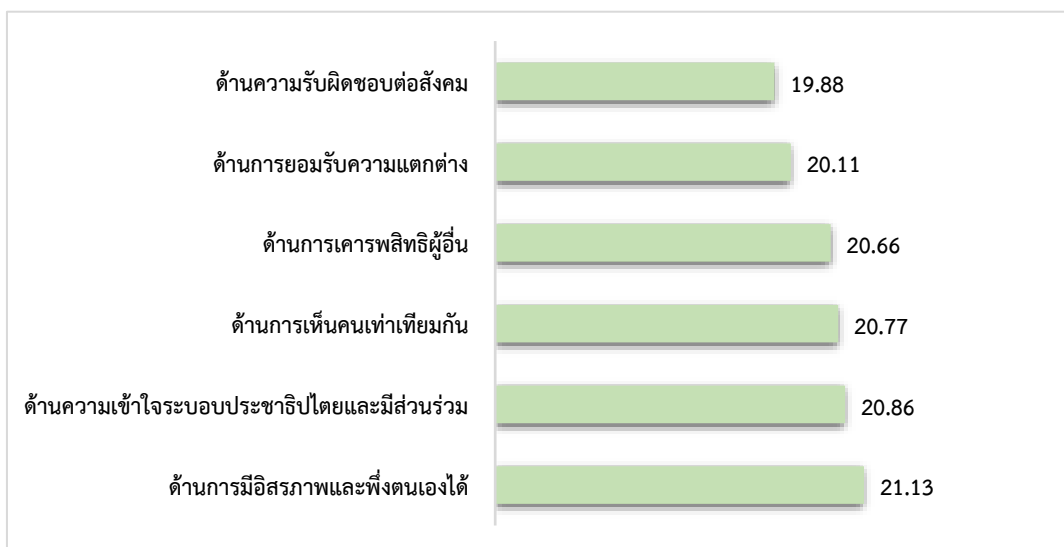
ในภาพรวมผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 123.42 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ด้านการเห็นคุณค่าของผู้อื่น ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการยอมรับ

ความแตกต่าง และด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.13, 20.86, 20.77, 20.66, 20.11 และ 19.88 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-116 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

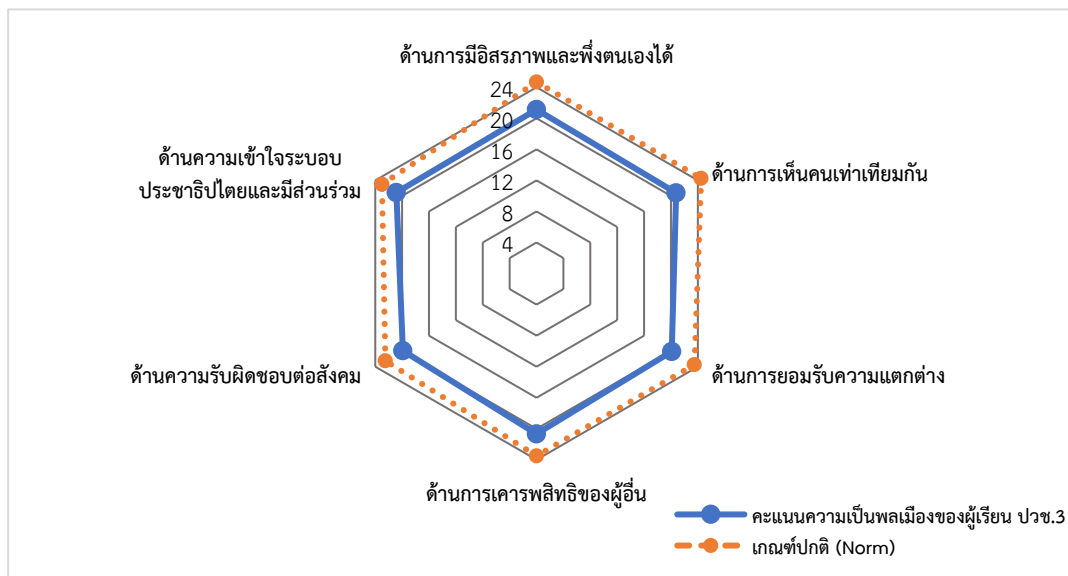
ความเป็นพลเมือง	จำนวน ข้อ	คะแนน เต็ม	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	5	30	7	30	21.13	5.50
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	5	30	8	30	20.77	4.74
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	5	30	6	28	20.11	4.74
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	5	30	9	30	20.66	5.19
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	5	30	8	29	19.88	4.91
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	5	30	7	30	20.86	5.63
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	180	70	171	123.42	23.90

ภาพประกอบ 3-23 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ในแต่ละด้านเทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ และด้านการยอมรับความแตกต่าง ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-24 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 รายด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

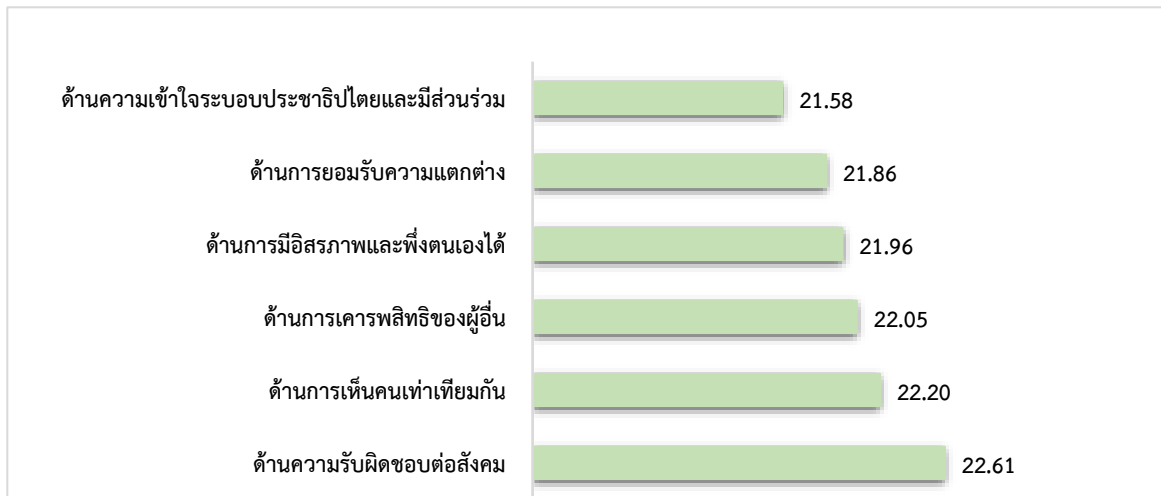
3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

ในภาพรวมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 132.27 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมาคือ ด้านการเห็นคุณค่าของชีวิต ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการยอมรับความแตกต่าง และด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.61, 22.20, 22.05, 21.96, 21.86 และ 21.58 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-117 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

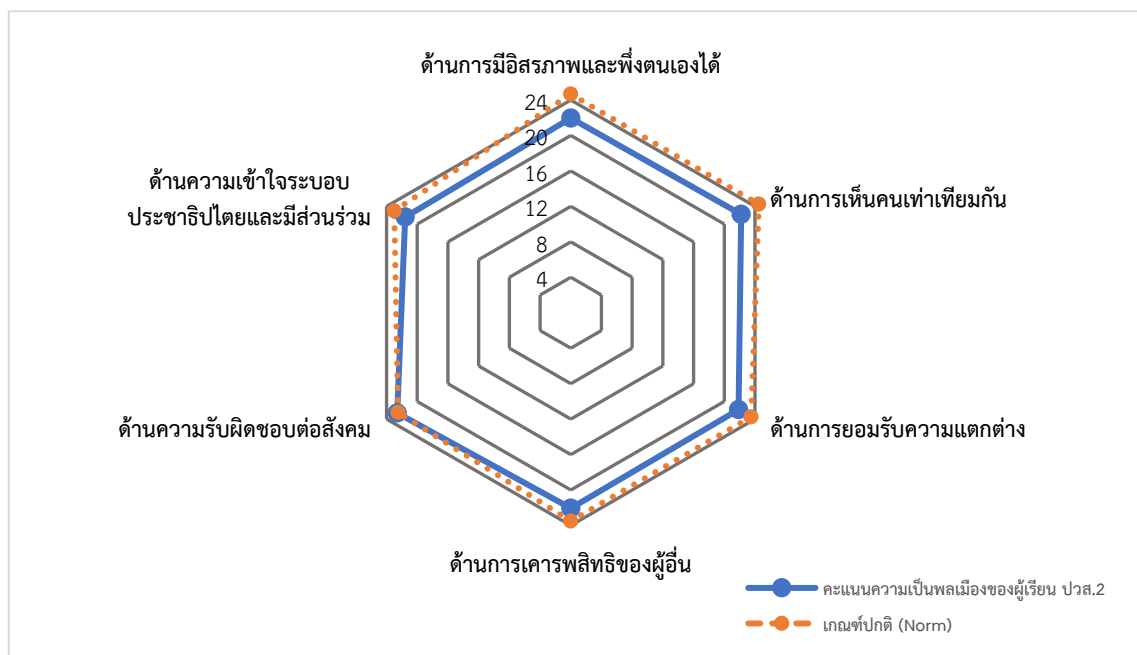
ความเป็นพลเมือง	จำนวนข้อ	คะแนนเต็ม	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	5	30	7	30	21.96	5.30
ด้านการเห็นคุณค่าของชีวิต	5	30	5	30	22.20	5.03
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	5	30	9	30	21.86	5.28
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	5	30	7	30	22.05	5.57
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	5	30	7	30	22.61	5.23
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	5	30	10	30	21.58	5.44
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	180	61	175	132.27	26.05

ภาพประกอบ 3-25 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
 ชั้นปีที่ 2 จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีเพียง 1 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ปกติ คือ ด้านความรับผิดชอบต่องาน ส่วนด้านที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง และด้านการยอมรับความแตกต่าง ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-26 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
 ชั้นปีที่ 2 รายด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

4) ระดับปริญญาตรี

ในภาพรวมผู้เรียนระดับปริญญาตรี ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 135.27 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมาคือ ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ และด้านการเห็นคุณค่าร่วมกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.01, 22.87, 22.61, 22.57, 22.17 และ 22.05 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน

ตาราง 3-118 ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียน ระดับปริญญาตรี

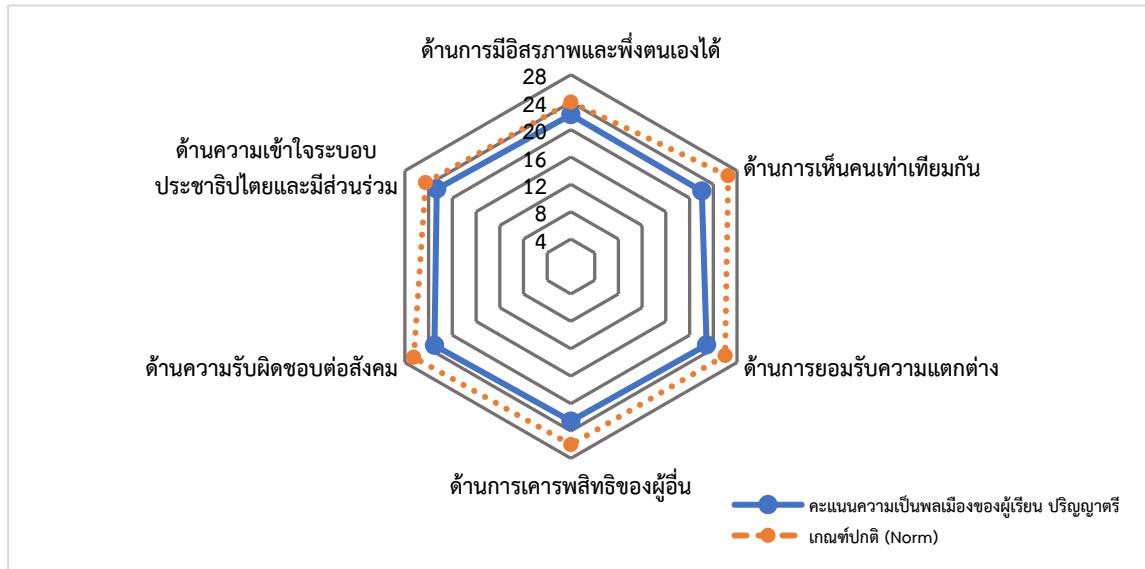
ความเป็นพลเมือง	จำนวน ข้อ	คะแนน เต็ม	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	5	30	7	30	22.17	5.30
ด้านการเห็นคุณค่าร่วมกัน	5	30	6	30	22.05	4.96
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	5	30	9	30	22.87	5.03
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	5	30	8	30	22.57	5.42
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	5	30	8	30	23.01	5.11
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	5	30	10	30	22.61	5.27
ภาพรวมทั้งฉบับ	30	180	61	174	135.27	25.28

ภาพประกอบ 3-27 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกรายด้าน

เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ในแต่ละด้าน เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการเห็นคุณค่าร่วมกัน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ตามลำดับ

ภาพประกอบ 3-28 ค่าเฉลี่ยคะแนนความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับปริญญาตรี รายด้าน
เทียบกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

3.2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียน จำแนกตามเพศ

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น ระหว่างนักเรียน นักศึกษา เพศชายกับเพศหญิง มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 3-119 ถึง 3-125

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ทั้งในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ทั้งในภาพรวมและราย 5 ด้านดังกล่าว สูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการมี อิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-119 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ

ความเป็นพลเมือง	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน		
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	11.64	1.96	11.76	1.99	.79	.432
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	11.81	2.37	12.35	1.99	3.22*	.001
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	11.53	2.66	12.03	2.46	2.63*	.009
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	12.09	2.71	12.63	2.32	2.83*	.005
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	10.95	1.94	11.33	1.78	2.70*	.007
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	11.87	2.09	12.25	2.06	2.45*	.015
ภาพรวมทั้งฉบับ	70.53	10.05	73.01	8.89	3.45*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-120 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามเพศ

ความเป็นพลเมือง	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน		
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	17.81	2.79	17.81	2.59	.02	.988
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	18.16	3.09	17.98	3.05	-.75	.456
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	16.76	3.02	16.48	2.95	-1.22	.223
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	17.72	3.04	17.54	3.07	-.77	.441
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	17.80	2.65	17.46	2.83	-1.62	.106
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	17.48	3.02	17.35	3.26	-.56	.576
ภาพรวมทั้งฉบับ	105.73	14.43	104.62	14.10	-1.02	.309

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-121 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ

ความเป็นพลเมือง	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	21.60	5.87	24.02	4.83	5.72*	.000
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	21.52	5.18	23.99	4.29	6.58*	.000
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	21.80	5.58	23.86	4.78	5.06*	.000
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	19.94	5.67	21.98	5.37	4.82*	.000
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	21.70	5.23	23.44	4.92	4.40*	.000
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	21.91	6.21	24.63	5.16	6.05*	.000
ภาพรวมทั้งฉบับ	128.49	28.02	141.93	24.69	6.52*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-122 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามเพศ

ความเป็นพลเมือง	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	22.47	4.08	23.49	3.74	3.26*	.001
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	21.58	4.59	23.60	3.83	5.70*	.000
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	20.57	4.51	22.34	4.34	4.96*	.000
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	21.42	4.88	22.76	4.34	3.50*	.001
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	22.77	5.71	24.97	5.41	4.83*	.000
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	21.84	4.07	23.02	3.62	3.72*	.000
ภาพรวมทั้งฉบับ	130.68	20.90	140.21	18.80	5.80*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-123 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามเพศ

ความเป็นพลเมือง	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	19.57	5.55	22.67	4.99	7.87*	.000
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	19.77	4.38	21.76	4.89	5.74*	.000
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	19.15	4.86	21.06	4.41	5.50*	.000
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	19.28	4.85	22.03	5.16	7.38*	.000
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	19.30	4.24	20.45	5.44	3.16*	.002
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	19.22	5.51	22.49	5.27	8.12*	.000
ภาพรวมทั้งหมด	116.30	22.10	130.45	23.55	8.32*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-124 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามเพศ

ความเป็นพลเมือง	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	21.09	5.91	22.76	4.54	4.22*	.000
ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง	21.44	5.64	22.89	4.30	3.87*	.000
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	20.61	5.41	23.00	4.88	6.19*	.000
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	21.00	5.81	23.02	5.16	4.91*	.000
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	21.49	5.62	23.63	4.63	5.56*	.000
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	20.77	5.45	22.32	5.34	3.85*	.000
ภาพรวมทั้งหมด	126.39	27.58	137.62	23.35	5.87*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ระดับปริญญาตรี

ผู้เรียนระดับปริญญาตรี ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการเห็นคุณค่าเท่าเทียมกัน ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น และด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้านดังกล่าว สูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-125 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามเพศ

ความเป็นพลเมือง	ชาย		หญิง		t	sig
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	21.46	5.22	22.52	5.31	2.55*	.011
ด้านการเห็นคุณค่าเท่าเทียมกัน	20.33	5.35	22.91	4.51	6.44*	.000
ด้านการยอมรับความแตกต่าง	22.04	5.17	23.28	4.91	3.15*	.002
ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	21.21	5.69	23.26	5.14	4.70*	.000
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	22.56	5.17	23.24	5.07	1.68	.093
ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	21.40	5.46	23.22	5.08	4.43*	.000
ภาพรวมทั้งฉบับ	129.01	26.12	138.44	24.27	4.80*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียน จำแนกตามภูมิภาค

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น จำแนกตามภูมิภาค 6 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออก และภาคกลาง มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 3-126 - 3-219

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ในภาพรวม เท่ากับ 71.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.49 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 74.97) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 73.07) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 69.43)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวมสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ และภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-126 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	74.97	7.39	ระหว่างกลุ่ม	2589.51	5	517.90	5.94*	.000
ใต้	70.15	9.83	ภายในกลุ่ม	62202.33	714	87.12		
ใต้ชายแดน	72.85	7.01	รวม	64791.83	719			
ตะวันออก	73.07	9.35						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	71.03	11.20						
เหนือ	69.43	10.46						
รวม	71.92	9.49						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-127 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	74.97	70.15	72.85	73.07	71.03	69.43
กลาง	74.97						
ใต้	70.15	4.82*					
ใต้ชายแดน	72.85	2.12	-2.70				
ตะวันออก	73.07	1.90	-2.92	-0.22			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	71.03	3.94	-0.88	1.82	2.04		
เหนือ	69.43	5.54*	0.72	3.42	3.64	1.60	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.2) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ เท่ากับ 11.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.97 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.32) รองลงมาคือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.01) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.24)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-128 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	12.32	1.47	ระหว่างกลุ่ม	113.19	5	22.64	6.01*	.000
ใต้	11.24	2.21	ภายในกลุ่ม	2689.14	714	3.77		
ใต้ชายแดน	12.01	1.78	รวม	2802.33	719			
ตะวันออก	11.90	1.82						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.27	2.26						
เหนือ	11.53	2.00						
รวม	11.71	1.97						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-129 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	12.32	11.24	12.01	11.90	11.27	11.53
กลาง	12.32						
ใต้	11.24	1.08*					
ใต้ชายแดน	12.01	0.31	-0.77				
ตะวันออก	11.90	0.42	-0.66	0.11			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.27	1.05*	-0.03	0.74	0.63		
เหนือ	11.53	0.79	-0.29	0.48	0.37	-0.26	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.3) ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน เท่ากับ 12.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.18 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.96) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.43) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.55)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกันสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-130 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	12.43	1.66	ระหว่างกลุ่ม	197.45	5	39.49	8.79*	.000
ใต้	11.57	2.35	ภายในกลุ่ม	3208.44	714	4.49		
ใต้ชายแดน	12.96	1.86	รวม	3405.89	719			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12.42	1.71						
เหนือ	11.76	2.48						
รวม	11.55	2.47						
รวม	12.11	2.18						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-131 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	12.43	11.57	12.96	12.42	11.76	11.55
กลาง	12.43						
ใต้	11.57	0.86					
ใต้ชายแดน	12.96	-0.53	-1.39*				
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12.42	0.01	-0.85	0.54			
เหนือ	11.76	0.67	-0.19	1.20*	0.66		
รวม	11.55	0.88	0.02	1.41*	0.87	0.21	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.4) ด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง เท่ากับ 11.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.56 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.43) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.32) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.23)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่างสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-132 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	12.43	2.17	ระหว่างกลุ่ม	148.03	5	29.61	4.64*	.000
ใต้	11.23	2.88	ภายในกลุ่ม	4557.66	714	6.38		
ใต้ชายแดน	11.58	2.42	รวม	4705.69	719			
ตะวันออก	12.32	2.34						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.93	2.65						
เหนือ	11.38	2.63						
รวม	11.81	2.56						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-133 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.34	23.29	19.48	23.19	22.41	21.44
กลาง	21.34						
ใต้	23.29	-1.95					
ใต้ชายแดน	19.48	1.86	3.81*				
ตะวันออก	23.19	-1.85	0.10	-3.71*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.41	-1.07	0.88	-2.93*	0.78		
เหนือ	21.44	-0.10	1.85	-1.96	1.75	0.97	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 12.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.51 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.98) รองลงมาคือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.93) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.77)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-134 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	12.98	2.20	ระหว่างกลุ่ม	99.91	5	19.98	3.21*	.007
ใต้	12.23	2.59	ภายในกลุ่ม	4443.43	714	6.22		
ใต้ชายแดน	11.93	2.57	รวม	4543.33	719			
ตะวันออก	12.77	2.52						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12.36	2.50						
เหนือ	12.07	2.56						
รวม	12.39	2.51						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-135 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	12.98	12.23	11.93	12.77	12.36	12.07
กลาง	12.98						
ใต้	12.23	0.75					
ใต้ชายแดน	11.93	1.05	0.3				
ตะวันออก	12.77	0.21	-0.54	-0.84			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	12.36	0.62	-0.13	-0.43	0.41		
เหนือ	12.07	0.91	0.16	-0.14	0.70	0.29	

1.1.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 11.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.86 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.53) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.37) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.86)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-136 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	11.53	1.61	ระหว่างกลุ่ม	36.98	5	7.40	2.15	.058
ใต้	10.98	1.93	ภายในกลุ่ม	2457.01	714	3.44		
ใต้ชายแดน	11.13	1.93	รวม	2493.99	719			
ตะวันออก	11.11	1.91						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.37	1.78						
เหนือ	10.86	1.95						
รวม	11.16	1.86						

1.1.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม เท่ากับ 12.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.08 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง สูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.64) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.50) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.48)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ย ความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้เรียนภาคเหนือ ส่วนผู้เรียน ภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตาราง 3-137 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	12.50	1.67	ระหว่างกลุ่ม	116.28	5	23.26	5.55*	.000
ใต้	12.15	1.96	ภายในกลุ่ม	2990.72	714	4.19		
ใต้ชายแดน	12.64	1.98	รวม	3107.00	719			
ตะวันออก	11.97	2.11						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.76	2.29						
เหนือ	11.48	2.21						
รวม	12.08	2.08						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-138 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	12.50	12.15	12.64	11.97	11.76	11.48
กลาง	12.50						
ใต้	12.15	0.35					
ใต้ชายแดน	12.64	-0.14	-0.49				
ตะวันออก	11.97	0.53	0.18	0.67			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11.76	0.74	0.39	0.88*	0.21		
เหนือ	11.48	1.02*	0.67	1.16*	0.49	0.28	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม เท่ากับ 105.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.23 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 107.63) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 106.13) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 102.13)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-139 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	105.69	14.43	ระหว่างกลุ่ม	2813.54	5	562.71	2.81*	.016
ใต้	106.13	14.40	ภายในกลุ่ม	142747.56	714	199.93		
ใต้ชายแดน	102.13	14.56	รวม	145561.10	719			
ตะวันออก	107.63	12.00						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	106.05	13.32						
เหนือ	102.67	15.83						
รวม	105.05	14.23						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-140 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	105.69	106.13	102.13	107.63	106.05	102.67
กลาง	105.69						
ใต้	106.13	-0.44					
ใต้ชายแดน	102.13	3.56	4.00				
ตะวันออก	107.63	-1.94	-1.50	-5.50			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	106.05	-0.36	0.08	-3.92	1.58		
เหนือ	102.67	3.02	3.46	-0.54	4.96	3.38	

1.2.2) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ เท่ากับ 17.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.67 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 18.32) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.04) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.35)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-141 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	17.89	2.81	ระหว่างกลุ่ม	83.89	5	16.78	2.38*	.037
ใต้	17.86	2.81	ภายในกลุ่ม	5027.04	714	7.04		
ใต้ชายแดน	17.35	2.78	รวม	5110.93	719			
ตะวันออก	18.32	1.90						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.04	2.32						
เหนือ	17.40	3.12						
รวม	17.81	2.67						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-142 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	17.89	17.86	17.35	18.32	18.04	17.40
กลาง	17.89						
ใต้	17.86	0.03					
ใต้ชายแดน	17.35	0.54	0.51				
ตะวันออก	18.32	-0.43	-0.46	-0.97			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.04	-0.15	-0.18	-0.69	0.28		
เหนือ	17.40	0.49	0.46	-0.05	0.92	0.64	

1.2.3) ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน เท่ากับ 18.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.06 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.43) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.25) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.40)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-143 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	18.00	3.26	ระหว่างกลุ่ม	77.07	5	15.41	1.65	.145
ใต้	18.22	3.05	ภายในกลุ่ม	6677.13	714	9.35		
ใต้ชายแดน	18.00	2.93	รวม	6754.20	719			
ตะวันออก	18.43	2.87						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	18.25	2.93						
เหนือ	17.40	3.29						
รวม	18.05	3.06						

1.2.4) ด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง เท่ากับ 16.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.98 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.48) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.98) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.70)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้และภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-144 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	16.48	3.26	ระหว่างกลุ่ม	213.34	5	42.67	4.94*	.000
ใต้	17.48	2.53	ภายในกลุ่ม	6164.97	714	8.63		
ใต้ชายแดน	15.70	3.15	รวม	6378.31	719			
ตะวันออก	16.98	2.53						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	16.50	2.89						
เหนือ	16.41	3.19						
รวม	16.59	2.98						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-145 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	16.48	17.48	15.70	16.98	16.50	16.41
กลาง	16.48						
ใต้	17.48	-1.00					
ใต้ชายแดน	15.70	0.78	1.78*				
ตะวันออก	16.98	-0.50	0.50	-1.28*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	16.50	-0.02	0.98	-0.80	0.48		
เหนือ	16.41	0.07	1.07	-0.71	0.57	0.09	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 17.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.05 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 18.13) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.04) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.37)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-146 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียน
ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	17.99	2.72	ระหว่างกลุ่ม	289.44	5	57.89	6.44*	.000
ใต้	18.04	3.13	ภายในกลุ่ม	6418.53	714	8.99		
ใต้ชายแดน	16.37	3.43	รวม	6707.98	719			
ตะวันออก	18.13	2.65						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17.92	2.79						
เหนือ	17.19	3.20						
รวม	17.61	3.05						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-147 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น
ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	17.99	18.04	16.37	18.13	17.92	17.19
กลาง	17.99						
ใต้	18.04	-0.05					
ใต้ชายแดน	16.37	1.62*	1.67*				
ตะวันออก	18.13	-0.14	-0.09	-1.76*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17.92	0.07	0.12	-1.55*	0.21		
เหนือ	17.19	0.80	0.85	-0.82	0.94	0.73	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 17.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.77 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 18.23) รองลงมาคือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.60 เท่ากัน) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.23)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-148 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของผู้เรียน
ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	17.60	2.96	ระหว่างกลุ่ม	70.88	5	14.18	1.86	.099
ใต้	17.36	2.94	ภายในกลุ่ม	5432.51	714	7.61		
ใต้ชายแดน	17.57	2.71	รวม	5503.39	719			
ตะวันออก	18.23	2.32						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17.60	2.66						
เหนือ	17.23	2.91						
รวม	17.60	2.77						

1.2.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมเท่ากับ 17.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.17 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.74) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.73) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.04)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-149 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย
และมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	17.73	2.99	ระหว่างกลุ่ม	58.89	5	11.78	1.18	.320
ใต้	17.18	3.12	ภายในกลุ่ม	7156.11	714	10.02		
ใต้ชายแดน	17.15	3.29	รวม	7215.00	719			
ตะวันออก	17.56	3.16						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	17.74	3.04						
เหนือ	17.04	3.37						
รวม	17.40	3.17						

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม เท่ากับ 136.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 26.78 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 149.46) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 141.79) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 126.51)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ชายแดน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคใต้และภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-150 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	132.22	26.56	ระหว่างกลุ่ม	42154.19	5	8430.84	12.71*	0.00
ใต้	141.79	26.43	ภายในกลุ่ม	473583.53	714	663.28		
ใต้ชายแดน	131.38	25.08	รวม	515737.73	719			
ตะวันออก	149.46	22.26						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	126.51	28.69						
เหนือ	139.93	25.05						
รวม	136.88	26.78						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-151 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	132.22	141.79	131.38	149.46	126.51	139.93
กลาง	132.22						
ใต้	141.79	-9.57					
ใต้ชายแดน	131.38	0.84	10.42				
ตะวันออก	149.46	-17.24*	-7.67	-18.08*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	126.51	5.71	15.28*	4.87	22.95*		
เหนือ	139.93	-7.72	1.86	-8.56	9.53	-13.43*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ เท่ากับ 23.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.38 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 25.14) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.94) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.08)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคใต้และภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-152 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.33	5.18	ระหว่างกลุ่ม	1172.61	5	234.52	8.53*	0.00
ใต้	23.94	5.33	ภายในกลุ่ม	19620.50	714	27.48		
ใต้ชายแดน	22.75	5.16	รวม	20793.11	719			
ตะวันออก	25.14	3.96						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.08	5.98						
เหนือ	23.43	5.61						
รวม	23.11	5.38						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-153 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.33	23.94	22.75	25.14	21.08	23.43
กลาง	22.33						
ใต้	23.94	-1.61					
ใต้ชายแดน	22.75	-0.42	1.19				
ตะวันออก	25.14	-2.81*	-1.20	-2.39*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.08	1.25*	2.86*	1.67	4.06*		
เหนือ	23.43	-1.10	0.51	-0.68	1.71	-2.35*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3) ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน เท่ากับ 23.07 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.80 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.60) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.50) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.23)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกันสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ส่วนผู้เรียนภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-154 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.48	4.83	ระหว่างกลุ่ม	763.32	5	152.66	6.89*	0.00
ใต้	23.50	4.82	ภายในกลุ่ม	15819.48	714	22.16		
ใต้ชายแดน	23.35	3.58	รวม	16582.80	719			
ตะวันออก	24.60	4.60						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.23	5.49						
เหนือ	23.24	4.71						
รวม	23.07	4.80						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-155 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกันของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.48	23.50	23.35	24.60	21.23	23.24
กลาง	22.48						
ใต้	23.50	-1.02					
ใต้ชายแดน	23.35	-0.87	0.15				
ตะวันออก	24.60	-2.12*	-1.10	-1.25			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.23	1.25	2.27*	2.12*	3.37*		
เหนือ	23.24	-0.76	0.26	0.11	1.36	-2.01	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.4) ด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง เท่ากับ 23.09 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.20 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 25.01) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.33) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.37)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง สูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ชายแดน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคเหนือและภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้เรียนภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-156 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.34	5.53	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	1346.22	5	269.24	10.64*	0.00
ใต้	24.33	4.72		18071.73	714	25.31		
ใต้ชายแดน	21.69	4.85		19417.95	719			
ตะวันออก	25.01	4.38						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.37	5.59						
เหนือ	23.82	4.99						
รวม	23.09	5.20						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-157 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.34	24.33	21.69	25.01	21.37	23.82
กลาง	22.34						
ใต้	24.33	-1.99					
ใต้ชายแดน	21.69	0.65	2.64*				
ตะวันออก	25.01	-2.67*	-0.68	-3.32*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.37	0.97	2.96*	0.32	3.64*		
เหนือ	23.82	-1.48	0.51	-2.13	1.19	-2.45*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 21.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.58 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.62) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.82) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.64)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่นสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-158 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	20.58	6.17	ระหว่างกลุ่ม	1303.63	5	260.73	8.84*	0.00
ใต้	21.82	5.84	ภายในกลุ่ม	21055.43	714	29.49		
ใต้ชายแดน	19.64	5.41	รวม	22359.06	719			
ตะวันออก	23.62	4.52						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.94	5.37						
เหนือ	21.69	5.14						
รวม	21.21	5.58						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-159 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	20.58	21.82	19.64	23.62	19.94	21.69
กลาง	20.58						
ใต้	21.82	-1.24					
ใต้ชายแดน	19.64	0.94	2.18				
ตะวันออก	23.62	-3.04*	-1.80	-3.98*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19.94	0.64	1.88	-0.30	3.68*		
เหนือ	21.69	-1.11	0.13	-2.05	1.93	-1.75	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 22.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.11 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 24.87) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.59) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.27)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ชายแดน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตาราง 3-160 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.04	4.79	ระหว่างกลุ่ม	1147.76	5	229.55	9.29*	0.00
ใต้	23.37	5.24	ภายในกลุ่ม	17641.58	714	24.71		
ใต้ชายแดน	21.61	5.30	รวม	18789.33	719			
ตะวันออก	24.87	4.22						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.27	5.33						
เหนือ	23.59	4.84						
รวม	22.79	5.11						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-161 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.04	23.37	21.61	24.87	21.27	23.59
กลาง	22.04						
ใต้	23.37	-1.33					
ใต้ชายแดน	21.61	0.43	1.76				
ตะวันออก	24.87	-2.83*	-1.50	-3.26*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.27	0.77	2.10	0.34	3.60*		
เหนือ	23.59	-1.55	-0.22	-1.98	1.28	-2.32*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม เท่ากับ 23.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.73 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.23) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.84) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.62)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่าผู้เรียนภาคกลางและภาคใต้ชายแดน ผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ชายแดน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-162 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.46	6.07	ระหว่างกลุ่ม	1871.36	5	374.27	12.28*	0.00
ใต้	24.84	5.26	ภายในกลุ่ม	21768.41	714	30.49		
ใต้ชายแดน	22.33	5.25	รวม	23639.77	719			
ตะวันออก	26.23	4.67						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.62	6.35						
เหนือ	24.17	5.35						
รวม	23.61	5.73						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-163 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.46	24.84	22.33	26.23	21.62	24.17
กลาง	22.46						
ใต้	24.84	-2.38*					
ใต้ชายแดน	22.33	0.13	2.51*				
ตะวันออก	26.23	-3.77*	-1.39	-3.90*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.62	0.84	3.22*	0.71	4.61*		
เหนือ	24.17	-1.71	0.67	-1.84	2.06	-2.55*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม เท่ากับ 137.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 19.94 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 139.53) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 139.29) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 129.63)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก ภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน และภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวมสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-164 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	138.88	20.89	ระหว่างกลุ่ม	8856.207	5	1771.24	4.56*	.000
ใต้	139.29	17.65	ภายในกลุ่ม	277095.958	714	388.09		
ใต้ชายแดน	139.17	18.27	รวม	285952.165	719			
ตะวันออก	139.53	19.22						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	129.63	22.74						
เหนือ	137.43	18.98						
รวม	137.32	19.94						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-165 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	138.88	139.29	139.17	139.53	129.63	137.43
กลาง	138.88						
ใต้	139.29	-0.41					
ใต้ชายแดน	139.17	-0.29	0.12				
ตะวันออก	139.53	-0.65	-0.24	-0.36			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	129.63	9.25*	9.66*	9.54*	9.90*		
เหนือ	137.43	1.45	1.86	1.74	2.10	-7.80	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ เท่ากับ 23.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.88 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.69) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.53) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.15)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-166 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	23.20	4.30	ระหว่างกลุ่ม	183.628	5	36.73	2.46*	.032
ใต้	23.47	3.05	ภายในกลุ่ม	10646.683	714	14.91		
ใต้ชายแดน	23.69	3.12	รวม	10830.311	719			
ตะวันออก	23.10	4.24						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.15	4.49						
เหนือ	23.53	3.71						
รวม	23.19	3.88						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-167 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	23.20	23.47	23.69	23.10	22.15	23.53
กลาง	23.20						
ใต้	23.47	-0.27					
ใต้ชายแดน	23.69	-0.49	-0.22				
ตะวันออก	23.10	0.10	0.37	0.59			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.15	1.05	1.32	1.54	0.95		
เหนือ	23.53	-0.33	-0.06	0.16	-0.43	-1.38	

2.2.3) ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน เท่ากับ 22.99 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.18 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.90) รองลงมาคือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.50) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.32)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกันสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-168 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.96	4.94	ระหว่างกลุ่ม	473.028	5	94.61	5.58*	.000
ใต้	23.90	3.91	ภายในกลุ่ม	12098.950	714	16.95		
ใต้ชายแดน	23.50	3.86	รวม	12571.978	719			
ตะวันออก	23.10	3.91						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.32	4.41						
เหนือ	23.19	3.53						
รวม	22.99	4.18						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-169 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกันของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.96	23.90	23.50	23.10	21.32	23.19
กลาง	22.96						
ใต้	23.90	-0.94					
ใต้ชายแดน	23.50	-0.54	0.40				
ตะวันออก	23.10	-0.14	0.80	0.40			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.32	1.64	2.58*	2.18*	1.78*		
เหนือ	23.19	-0.23	0.71	0.31	-0.09	-1.87*	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4) ด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง เท่ากับ 21.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.47 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.92) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.32) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.75)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง สูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-170 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.92	3.94	ระหว่างกลุ่ม	335.379	5	67.08	3.41*	.005
ใต้	21.74	4.73	ภายในกลุ่ม	14030.008	714	19.65		
ใต้ชายแดน	21.71	4.08	รวม	14365.388	719			
ตะวันออก	22.32	4.39						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.75	4.53						
เหนือ	21.39	4.87						
รวม	21.80	4.47						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-171 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.92	21.74	21.71	22.32	20.75	21.39
กลาง	22.92						
ใต้	21.74	1.18					
ใต้ชายแดน	21.71	1.21	0.03				
ตะวันออก	22.32	0.60	-0.58	-0.61			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.75	2.17*	0.99	0.96	1.57		
เหนือ	21.39	1.53	0.35	0.32	0.93	-0.64	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 22.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.55 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.93) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.79) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.18)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-172 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.44	4.72	ระหว่างกลุ่ม	250.011	5	50.00	2.44*	.033
ใต้	22.70	3.83	ภายในกลุ่ม	14658.100	714	20.53		
ใต้ชายแดน	22.13	4.23	รวม	14908.111	719			
ตะวันออก	22.93	4.45						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.18	5.09						
เหนือ	22.79	4.76						
รวม	22.36	4.55						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-173 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.44	22.70	22.13	22.93	21.18	22.79
กลาง	22.44						
ใต้	22.70	-0.26					
ใต้ชายแดน	22.13	0.31	0.57				
ตะวันออก	22.93	-0.49	-0.23	-0.80			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.18	1.26	1.52	0.95	1.75		
เหนือ	22.79	-0.35	-0.09	-0.66	0.14	-1.61	

2.2.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 24.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.60 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 25.37) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.71) ขณะที่ผู้เรียนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.07)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-174 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	24.50	5.72	ระหว่างกลุ่ม	363.879	5	72.78	2.34*	.040
ใต้	24.29	5.38	ภายในกลุ่ม	22186.508	714	31.07		
ใต้ชายแดน	25.37	5.19	รวม	22550.388	719			
ตะวันออก	24.71	5.72						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.07	5.94						
เหนือ	23.89	5.47						
รวม	24.30	5.60						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-175 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	24.50	24.29	25.37	24.71	23.07	23.89
กลาง	24.50						
ใต้	24.29	0.21					
ใต้ชายแดน	25.37	-0.87	-1.08				
ตะวันออก	24.71	-0.21	-0.42	0.66			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	23.07	1.43	1.22	2.30	1.64		
เหนือ	23.89	0.61	0.40	1.48	0.82	-0.82	

2.2.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมเท่ากับ 22.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.80 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุดคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.38) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.19) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.17)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาคพบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคตะวันออก ภาคใต้ และภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-176 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.86	3.37	ระหว่างกลุ่ม	369.024	5	73.80	5.26*	.000
ใต้	23.19	3.75	ภายในกลุ่ม	10013.308	714	14.02		
ใต้ชายแดน	22.77	3.44	รวม	10382.332	719			
ตะวันออก	23.38	3.47						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.17	4.64						
เหนือ	22.63	3.65						
รวม	22.67	3.80						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-177 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	Mean	กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออกเฉียงเหนือ	เหนือ
Mean	22.86	23.19	22.77	23.38	21.17	22.63	
กลาง	22.86						
ใต้	23.19	-0.33					
ใต้ชายแดน	22.77	0.09	0.42				
ตะวันออก	23.38	-0.52	-0.19	-0.61			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.17	1.69*	2.02*	1.60	2.21*		
เหนือ	22.63	0.23	0.56	0.14	0.75	-1.46	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

3.1.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม เท่ากับ 123.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 23.90 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 130.75) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 127.28) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 106.05)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-178 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	127.28	24.22	ระหว่างกลุ่ม	46473.57	5	9294.71	18.23*	.000
ใต้	126.84	21.12	ภายในกลุ่ม	364125.43	714	509.98		
ใต้ชายแดน	106.05	17.15	รวม	410599.00	719			
ตะวันออก	125.66	24.15						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	123.93	22.10						
เหนือ	130.75	25.72						
รวม	123.42	23.90						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-179 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	ตะวันออก						
	กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	เฉียงเหนือ	เหนือ	
	Mean	127.28	126.84	106.05	125.66	123.93	130.75
กลาง	127.28						
ใต้	126.84	0.43					
ใต้ชายแดน	106.05	21.23*	20.79*				
ตะวันออก	125.66	1.62	1.18	-19.61*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	123.93	3.35	2.92	-17.88*	1.73		
เหนือ	130.75	-3.47	-3.91	-24.70*	-5.09	-6.83	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.2) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ เท่ากับ 21.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.50 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.58) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.26) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.83)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-180 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.15	5.59	ระหว่างกลุ่ม	1752.96	5	350.59	12.53*	.000
ใต้	22.58	4.75	ภายในกลุ่ม	19975.28	714	27.98		
ใต้ชายแดน	17.83	5.21	รวม	21728.24	719			
ตะวันออก	21.30	5.12						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.65	5.48						
เหนือ	22.26	5.53						
รวม	21.13	5.50						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-181 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ ตะวันออก ตะวันออก เหนือ Mean ชายแดน						
	Mean	21.15	22.58	17.83	21.30	21.65	22.26
กลาง	21.15						
ใต้	22.58	-1.43					
ใต้ชายแดน	17.83	3.33*	4.76*				
ตะวันออก	21.30	-0.15	1.28	-3.48*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.65	-0.50	0.93	-3.83*	-0.35		
เหนือ	22.26	-1.11	0.32	-4.43*	-0.96	-0.61	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.3) ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน เท่ากับ 20.77 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.74 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.32) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.59) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.76)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-182 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.59	4.65	ระหว่างกลุ่ม	869.49	5	173.90	8.11*	.000
ใต้	20.59	4.00	ภายในกลุ่ม	15310.23	714	21.44		
ใต้ชายแดน	18.76	4.27	รวม	16179.73	719			
ตะวันออก	20.48	4.63						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.88	4.75						
เหนือ	22.32	5.37						
รวม	20.77	4.74						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-183 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.59	20.59	18.76	20.48	20.88	22.32
กลาง	21.59						
ใต้	20.59	1.00					
ใต้ชายแดน	18.76	2.83*	1.83				
ตะวันออก	20.48	1.12	0.12	-1.72			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.88	0.71	-0.29	-2.13*	-0.41		
เหนือ	22.32	-0.73	-1.73	-3.56*	-1.84	-1.43	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.4) ด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง เท่ากับ 20.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.74 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.78) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.68) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.09)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-184 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	20.60	4.68	ระหว่างกลุ่ม	1499.16	5	299.83	14.63*	.000
ใต้	20.68	3.96	ภายในกลุ่ม	14631.18	714	20.49		
ใต้ชายแดน	17.09	4.41	รวม	16130.33	719			
ตะวันออก	20.25	5.22						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.26	4.17						
เหนือ	21.78	4.62						
รวม	20.11	4.74						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-185 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	20.60	20.68	17.09	20.25	20.26	21.78
กลาง	20.60						
ใต้	20.68	-0.08					
ใต้ชายแดน	17.09	3.51*	3.59*				
ตะวันออก	20.25	0.35	0.43	-3.16*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.26	0.34	0.43	-3.17*	-0.01		
เหนือ	21.78	-1.18	-1.09	-4.68*	-1.53	-1.52	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 20.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.19 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.08) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.72) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.77)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-186 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.25	5.25	ระหว่างกลุ่ม	2339.84	5	467.97	19.62*	.000
ใต้	22.08	4.67	ภายในกลุ่ม	17032.82	714	23.86		
ใต้ชายแดน	16.77	4.52	รวม	19372.66	719			
ตะวันออก	21.59	4.59						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.58	4.74						
เหนือ	21.72	5.46						
รวม	20.66	5.19						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-187 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.25	22.08	16.77	21.59	20.58	21.72
กลาง	21.25						
ใต้	22.08	-0.82					
ใต้ชายแดน	16.77	4.48*	5.31*				
ตะวันออก	21.59	-0.34	0.48	-4.83*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.58	0.67	1.49	-3.82*	1.01		
เหนือ	21.72	-0.47	0.36	-4.95*	-0.13	-1.13	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 19.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.91 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.73) รองลงมา คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.63) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.53)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้และภาคใต้ชายแดน ส่วนผู้เรียนในภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ย สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-189 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	20.50	4.78	ระหว่างกลุ่ม	629.66	5	125.93	5.39*	.000
ใต้	18.63	4.98	ภายในกลุ่ม	16679.31	714	23.36		
ใต้ชายแดน	18.53	4.53	รวม	17308.97	719			
ตะวันออก	20.73	4.80						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.28	4.93						
เหนือ	20.63	4.96						
รวม	19.88	4.91						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-190 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	20.50	18.63	18.53	20.73	20.28	20.63
กลาง	20.50						
ใต้	18.63	1.88					
ใต้ชายแดน	18.53	1.98	0.10				
ตะวันออก	20.73	-0.23	-2.11*	-2.21*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.28	0.23	-1.65	-1.75	0.46		
เหนือ	20.63	-0.13	-2.01	-2.11*	0.10	-0.36	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม เท่ากับ 20.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.63 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.28) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.18) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.08)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-191 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.18	5.53	ระหว่างกลุ่ม	2399.94	5	479.99	16.82*	.000
ใต้	22.28	5.23	ภายในกลุ่ม	20376.72	714	28.54		
ใต้ชายแดน	17.08	4.51	รวม	22776.66	719			
ตะวันออก	21.31	5.14						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.28	5.49						
เหนือ	22.05	6.02						
รวม	20.86	5.63						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-192 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.18	22.28	17.08	21.31	20.28	22.05
กลาง	22.18						
ใต้	22.28	-0.10					
ใต้ชายแดน	17.08	5.10*	5.20*				
ตะวันออก	21.31	0.88	0.98	-4.23*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	20.28	1.91	2.01	-3.19*	1.03		
เหนือ	22.05	0.13	0.23	-4.97*	-0.74	-1.78	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

3.2.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม เท่ากับ 132.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 26.05 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 138.69) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 137.53) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 122.60)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวมสูงกว่าภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-193 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	130.37	26.09	ระหว่างกลุ่ม	22406.28	5	4481.26	6.88*	.000
ใต้	138.69	23.80	ภายในกลุ่ม	465343.45	714	651.74		
ใต้ชายแดน	122.60	27.08	รวม	487749.73	719			
ตะวันออก	137.53	24.51						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	135.43	22.61						
เหนือ	129.00	28.60						
รวม	132.27	26.05						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-194 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายค่าของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	130.37	138.69	122.60	137.53	135.43	129.00
กลาง	130.37	0.00					
ใต้	138.69	-8.32	0.00				
ใต้ชายแดน	122.60	7.77	16.09*	0.00			
ตะวันออก	137.53	-7.17	1.16	-14.93*	0.00		
ตะวันออกเฉียงเหนือ	135.43	-5.06	3.27	-12.83*	2.11	0.00	
เหนือ	129.00	1.37	9.69	-6.40	8.53	6.43	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.2) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ เท่ากับ 21.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.30 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.61) รองลงมาคือ ภาคใต้และภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.13 เท่ากัน) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.31)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-195 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.84	5.34	ระหว่างกลุ่ม	115.58	5	23.12	.82	.534
ใต้	22.13	5.05	ภายในกลุ่ม	20076.41	714	28.12		
ใต้ชายแดน	21.75	5.95	รวม	20191.99	719			
ตะวันออก	22.13	4.85						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.61	4.85						
เหนือ	21.31	5.68						
รวม	21.96	5.30						

3.2.3) ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน เท่ากับ 22.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.03 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.35) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.31) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.24)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-196 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.63	5.39	ระหว่างกลุ่ม	489.03	5	97.81	3.94*	.002
ใต้	23.35	4.00	ภายในกลุ่ม	17722.17	714	24.82		
ใต้ชายแดน	21.24	5.29	รวม	18211.20	719			
ตะวันออก	23.31	4.41						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.92	4.73						
เหนือ	21.76	5.84						
รวม	22.20	5.03						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-197 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคุณค่าร่วมกันของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.63	23.35	21.24	23.31	21.92	21.76
กลาง	21.63						
ใต้	23.35	-1.73					
ใต้ชายแดน	21.24	0.38	2.11				
ตะวันออก	23.31	-1.68	0.04	-2.07			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.92	-0.29	1.43	-0.68	1.39		
เหนือ	21.76	-0.13	1.59	-0.52	1.55	0.16	

3.2.4) ด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง เท่ากับ 21.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.28 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.29) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.19) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.48)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-198 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.34	5.36	ระหว่างกลุ่ม	1225.91	5	245.18	9.32*	.000
ใต้	23.29	4.46	ภายในกลุ่ม	18780.93	714	26.30		
ใต้ชายแดน	19.48	5.64	รวม	20006.83	719			
ตะวันออก	23.19	5.55						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.41	4.44						
เหนือ	21.44	5.18						
รวม	21.86	5.28						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-199 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ได้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.34	23.29	19.48	23.19	22.41	21.44
กลาง	21.34						
ใต้	23.29	-1.95					
ได้ชายแดน	19.48	1.86	3.81*				
ตะวันออก	23.19	-1.85	0.10	-3.71*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.41	-1.07	0.88	-2.93*	0.78		
เหนือ	21.44	-0.10	1.85	-1.96	1.75	0.97	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 22.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.57 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.26) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.16) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.00)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่นสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-200 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.60	5.54	ระหว่างกลุ่ม	927.51	5	185.50	6.20*	.000
ใต้	23.16	5.56	ภายในกลุ่ม	21349.38	714	29.90		
ได้ชายแดน	20.00	5.42	รวม	22276.89	719			
ตะวันออก	23.26	5.14						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.71	5.08						
เหนือ	21.60	6.02						
รวม	22.05	5.57						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-201 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น
ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.60	23.16	20.00	23.26	22.71	21.60
กลาง	21.60						
ใต้	23.16	-1.56					
ใต้ชายแดน	20.00	1.60	3.16*				
ตะวันออก	23.26	-1.66	-0.10	-3.26*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.71	-1.11	0.45	-2.71*	0.55		
เหนือ	21.60	0.00	1.56	-1.60	1.66	1.11	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 22.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.23 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.13) รองลงมา คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.70) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.29)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-202 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้เรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.40	4.96	ระหว่างกลุ่ม	1135.81	5	227.16	8.76*	.000
ใต้	23.70	4.69	ภายในกลุ่ม	18521.53	714	25.94		
ใต้ชายแดน	20.29	5.05	รวม	19657.33	719			
ตะวันออก	23.08	5.11						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24.13	4.67						
เหนือ	22.05	5.96						
รวม	22.61	5.23						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-203 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	ค่าเฉลี่ยรายคู่						
	Mean	กลาง	ใต้	ใต้ชายแดน	ตะวันออก	ตะวันออก เฉียงเหนือ	เหนือ
กลาง	22.40						
ใต้	23.70	-1.30					
ใต้ชายแดน	20.29	2.11	3.41*				
ตะวันออก	23.08	-0.68	0.62	-2.79*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24.13	-1.73	-0.43	-3.84*	-1.05		
เหนือ	22.05	0.35	1.65	-1.76	1.03	2.08	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม เท่ากับ 21.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.44 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.06) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.56) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.83)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคใต้ และภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-204 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.56	5.30	ระหว่างกลุ่ม	809.27	5	161.85	5.64*	.000
ใต้	23.06	5.31	ภายในกลุ่ม	20505.73	714	28.72		
ใต้ชายแดน	19.83	5.98	รวม	21315.00	719			
ตะวันออก	22.56	4.95						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.65	5.20						
เหนือ	20.84	5.37						
รวม	21.58	5.44						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-205 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.56	23.06	19.83	22.56	21.65	20.84
กลาง	21.56						
ใต้	23.06	-1.50					
ใต้ชายแดน	19.83	1.73	3.23*				
ตะวันออก	22.56	-1.00	0.50	-2.73*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.65	-0.09	1.41	-1.82	0.91		
เหนือ	20.84	0.72	2.22	-1.01	1.72	0.81	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ระดับปริญญาตรี

4.1) ในภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ในภาพรวม เท่ากับ 132.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 26.05 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 138.69) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 137.53) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 122.60)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-206 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ในภาพรวม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	130.37	26.09	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม รวม	22406.28	5	4481.26	6.88*	.000
ใต้	138.69	23.80		465343.45	714	651.74		
ใต้ชายแดน	122.60	27.08		487749.73	719			
ตะวันออก	137.53	24.51						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	135.43	22.61						
เหนือ	129.00	28.60						
รวม	132.27	26.05						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-207 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมือง ในภาพรวม ของผู้เรียนระดับปริญญาตรีจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	130.37	138.69	122.60	137.53	135.43	129.00
กลาง	130.37						
ใต้	138.69	-8.32					
ใต้ชายแดน	122.60	7.77	16.09*				
ตะวันออก	137.53	-7.17	1.16	-14.93*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	135.43	-5.06	3.27	-12.83*	2.11		
เหนือ	129.00	1.37	9.69	-6.40	8.53	6.43	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ พบว่า ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ เท่ากับ 21.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.30 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.61) รองลงมาคือ ภาคใต้ และภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.13) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.31)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3-208 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.84	5.34	ระหว่างกลุ่ม	115.58	5	23.12	.82	.534
ใต้	22.13	5.05	ภายในกลุ่ม	20076.41	714	28.12		
ใต้ชายแดน	21.75	5.95	รวม	20191.99	719			
ตะวันออก	22.13	4.85						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.61	4.85						
เหนือ	21.31	5.68						
รวม	21.96	5.30						

4.3) ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน เท่ากับ 22.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.03 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.35) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.31) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.24)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 3-209 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.63	5.39	ระหว่างกลุ่ม	489.03	5	97.81	3.94*	.002
ใต้	23.35	4.00	ภายในกลุ่ม	17722.17	714	24.82		
ใต้ชายแดน	21.24	5.29	รวม	18211.20	719			
ตะวันออก	23.31	4.41						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.92	4.73						
เหนือ	21.76	5.84						
รวม	22.20	5.03						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-210 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน ของผู้เรียนระดับปริญญาตรีจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.63	23.35	21.24	23.31	21.92	21.76
กลาง	21.63						
ใต้	23.35	-1.73					
ใต้ชายแดน	21.24	0.38	2.11				
ตะวันออก	23.31	-1.68	0.04	-2.07			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.92	-0.29	1.43	-0.68	1.39		
เหนือ	21.76	-0.13	1.59	-0.52	1.55	0.16	

4.4) ด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง เท่ากับ 21.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.28 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.29) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.19) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.48)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่างสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-211 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.34	5.36	ระหว่างกลุ่ม	1225.91	5	245.18	9.32*	.000
ใต้	23.29	4.46	ภายในกลุ่ม	18780.93	714	26.30		
ใต้ชายแดน	19.48	5.64	รวม	20006.83	719			
ตะวันออก	23.19	5.55						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.41	4.44						
เหนือ	21.44	5.18						
รวม	21.86	5.28						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-212 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนระดับปริญญาตรีจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.34	23.29	19.48	23.19	22.41	21.44
กลาง	21.34						
ใต้	23.29	-1.95					
ใต้ชายแดน	19.48	1.86	3.81*				
ตะวันออก	23.19	-1.85	0.10	-3.71*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.41	-1.07	0.88	-2.93*	0.78		
เหนือ	21.44	-0.10	1.85	-1.96	1.75	0.97	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 22.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.57 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.26) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.16) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.00)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-213 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น	Mean	SD	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.60	5.54	ระหว่างกลุ่ม	927.51	5	185.50	6.20*	.000
ใต้	23.16	5.56	ภายในกลุ่ม	21349.38	714	29.90		
ใต้ชายแดน	20.00	5.42	รวม	22276.89	719			
ตะวันออก	23.26	5.14						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.71	5.08						
เหนือ	21.60	6.02						
รวม	22.05	5.57						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-214 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ของผู้เรียนระดับปริญญาตรีจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.60	23.16	20.00	23.26	22.71	21.60
กลาง	21.60						
ใต้	23.16	-1.56					
ใต้ชายแดน	20.00	1.60	3.16*				
ตะวันออก	23.26	-1.66	-0.10	-3.26*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	22.71	-1.11	0.45	-2.71*	0.55		
เหนือ	21.60	0.00	1.56	-1.60	1.66	1.11	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 22.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.23 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.13) รองลงมา คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.70) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.29)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาคพบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-215 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	22.40	4.96	ระหว่างกลุ่ม	1135.81	5	227.16	8.76*	.000
ใต้	23.70	4.69	ภายในกลุ่ม	18521.53	714	25.94		
ใต้ชายแดน	20.29	5.05	รวม	19657.33	719			
ตะวันออก	23.08	5.11						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24.13	4.67						
เหนือ	22.05	5.96						
รวม	22.61	5.23						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-216 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออก เฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	22.40	23.70	20.29	23.08	24.13	22.05
กลาง	22.40						
ใต้	23.70	-1.30					
ใต้ชายแดน	20.29	2.11	3.41*				
ตะวันออก	23.08	-0.68	0.62	-2.79*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	24.13	-1.73	-0.43	-3.84*	-1.05		
เหนือ	22.05	0.35	1.65	-1.76	1.03	2.08	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม เท่ากับ 21.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.44 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.06) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.56) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.83)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนในภาคใต้และภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-217 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับปริญญาตรี จำแนกตามภูมิภาค

ความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม	Mean	SD	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
กลาง	21.56	5.30	ระหว่างกลุ่ม	809.27	5	161.85	5.64*	.000
ใต้	23.06	5.31	ภายในกลุ่ม	20505.73	714	28.72		
ใต้ชายแดน	19.83	5.98	รวม	21315.00	719			
ตะวันออก	22.56	4.95						
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.65	5.20						
เหนือ	20.84	5.37						
รวม	21.58	5.44						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 3-218 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ของผู้เรียนระดับปริญญาตรีจำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	กลาง ใต้ ใต้ชายแดน ตะวันออก ตะวันออกเฉียงเหนือ เหนือ						
	Mean	21.56	23.06	19.83	22.56	21.65	20.84
กลาง	21.56						
ใต้	23.06	-1.50					
ใต้ชายแดน	19.83	1.73	3.23*				
ตะวันออก	22.56	-1.00	0.50	-2.73*			
ตะวันออกเฉียงเหนือ	21.65	-0.09	1.41	-1.82	0.91		
เหนือ	20.84	0.72	2.22	-1.01	1.72	0.81	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยชุดเครื่องมือมาตรฐานและเพื่อเปรียบเทียบระดับคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองของผู้เรียน จำแนกตามเพศและภูมิภาคของผู้เรียน โดยดำเนินการศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเสียสละ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความพอเพียง และด้านความมีระเบียบวินัย และศึกษาความเป็นพลเมืองของผู้เรียนใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการเห็นคุณค่าเท่าเทียมกัน ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการเคารพสิทธิผู้อื่น ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และระดับอุดมศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีการศึกษา 2564 ครอบคลุม 6 ภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น 5,040 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 1) แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนทุกช่วงชั้น และ 2) แบบประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น ซึ่งเป็นชุดเครื่องมือมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ภายใต้ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับเป็นเครื่องมือประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา จำนวน 12 ฉบับ ตามจำนวนของกลุ่มผู้เรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด ค่าคะแนนเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้เรียนใช้สถิติอ้างอิง ได้แก่ t-test for independent samples , การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance : ANOVA) และการทดสอบภายหลังเพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการประเมินคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนทุกช่วงชั้น

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 77.99 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความพอเพียง ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.87, 13.84, 13.43, 13.03, 12.41 และ 11.41 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความมีระเบียบวินัย ตามลำดับ

1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 104.18 คะแนน จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความพอเพียง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.76, 17.96, 17.87, 17.79, 15.90 และ 15.89 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความพอเพียง ด้านความรับผิดชอบ และด้านความอดทนอดกลั้น ตามลำดับ

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 134.56 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความพอเพียง ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.87, 23.14, 22.71, 22.15, 20.95 และ 20.75 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความเสียสละ ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความรับผิดชอบ ตามลำดับ

2.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ในภาพรวมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 140.71 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความพอเพียง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความมีระเบียบวินัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.01, 25.24, 23.98, 23.46, 21.67 และ 20.37 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความเสียสละ และด้านความพอเพียง ตามลำดับ

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 127.52 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความอดทนอดกลั้น รองลงมา คือ ด้านความเสียสละ ด้านความพอเพียง ด้านความรับผิดชอบ ด้านความมีระเบียบวินัย และด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.70, 21.69, 21.66, 21.49, 20.67 และ 20.31 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ

ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความพอเพียง และด้านความมีระเบียบวินัย ตามลำดับ

3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ได้คะแนน คุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 135.06 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความพอเพียง และด้านความมีระเบียบวินัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.59, 23.11, 22.78, 22.32, 21.78 และ 21.47 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น และด้าน ความพอเพียง ตามลำดับ

4) ระดับปริญญาตรี

ในภาพรวมผู้เรียนระดับปริญญาตรี ได้คะแนนคุณธรรม จริยธรรมเฉลี่ย 134.80 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ รองลงมาคือ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความพอเพียง และด้านความมีระเบียบวินัย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.04, 22.78, 22.67, 22.40, 22.20 และ 21.70 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับปริญญาตรีทุกด้านมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความอดทน อดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ และด้านความเสียสละ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน จำแนกตามเพศ

1) ระดับประถมศึกษา พบว่า

1.1) ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

1.2) ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2) ระดับมัธยมศึกษา พบว่า

2.1) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเสียสละ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ และด้านความพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้านดังกล่าว สูงกว่าเพศชาย ส่วนด้านความมี ระเบียบวินัย ไม่แตกต่างกัน

2.2) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ย ของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย

3) ระดับอาชีวศึกษา พบว่า

3.1) ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย

3.2) ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย

4) ระดับปริญญาตรี พบว่า

ผู้เรียนระดับปริญญาตรี ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความอดทนอดกลั้น ด้านความรับผิดชอบ ด้านความพอเพียง และด้านความมีระเบียบวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมและรายด้าน 4 ด้านดังกล่าว สูงกว่าเพศชาย ส่วนด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความเสียสละ ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน จำแนกตามภูมิภาค

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1.1) ภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม เท่ากับ 77.99 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.71 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 80.37) รองลงมา คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 79.03) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 76.08) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 11.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.89 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.92) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.49) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.05) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.1.3) ด้านความเสียสละ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ เท่ากับ 13.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.66 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.54) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.95) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.48) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 17.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.60 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.53) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.21) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.14) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้นสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดนและภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 17.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.72 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.73) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.15) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.48) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ สูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 15.89 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.72 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.28) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.21) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.18) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 17.79 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.82 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.39) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.89) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.10) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ เท่ากับ 26.01 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.93 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.93) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.70) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.38) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคใต้ชายแดน และภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 25.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.90 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 26.17) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.48) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.90) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความอดทนอดกลั้นสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 23.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.51 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.13) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.32) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.66) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 23.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.66 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.94) รองลงมาคือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.90) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.48) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงไม่แตกต่างกัน

2.2.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 20.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.25 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.28) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.94) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.47) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

3.1.1) ภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวม เท่ากับ 127.52 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.17 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 133.83) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 131.65) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 118.11) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออกและภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวม เท่ากับ 135.06 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.33 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 138.77) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 138.59) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 130.28) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 22.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.39 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.83) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.24) ขณะที่ผู้เรียนในภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ย

ต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.99) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน

3.2.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 21.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.78 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.75) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.49) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.18) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคใต้และภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 21.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.39 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.16) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.92) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.93) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ไม่แตกต่างกัน

4) ระดับปริญญาตรี

4.1) ภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรีมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวม เท่ากับ 134.80 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 21.44 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 142.78) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 135.98) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 128.79) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดนและภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต เท่ากับ 22.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.90 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.69) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.52) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.35) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้และภาคใต้ชายแดน ส่วนผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้และภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3) ด้านความเสียสละ พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรีมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเสียสละ เท่ากับ 23.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.58 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.72) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.53) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.73) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความเสียสละ สูงกว่าผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้และภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4) ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น เท่ากับ 22.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.63 ภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.25) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.49) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.65) และเมื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความอดทนอดกลั้นสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกและภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

4.5) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ เท่ากับ 22.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.47 ภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.78) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.43) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.78) และเมื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคกลางและภาคใต้ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบสูงกว่าผู้เรียนภาค ตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6) ด้านความพอเพียง พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความพอเพียง เท่ากับ 22.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.19 ภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.01) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.92) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.06) และเมื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคตะวันออกและภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ย คุณธรรม จริยธรรมด้านความพอเพียงสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7) ด้านความมีระเบียบวินัย พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย เท่ากับ 21.70 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.36 ภูมิภาคที่ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.92) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.61) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.72) และเมื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดนและภาคตะวันออก ส่วนผู้เรียนภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น

1) ระดับประถมศึกษา

1.1) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 71.92 คะแนน จากคะแนนเต็ม 96 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้าน การเคารพสิทธิของผู้อื่น รองลงมาคือ ด้านการเห็นคุณค่าในตัวเอง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ และด้านความรับผิดชอบ ต่อสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.39, 12.11, 12.08, 11.81, 11.71 และ 11.16 คะแนน ตามลำดับ

จากคะแนนเต็ม 16 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม และด้านการเห็นคุณค่าของชีวิตตามลำดับ

1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 105.05 คะแนน จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเห็นคุณค่าของชีวิต รองลงมาคือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม และด้านการยอมรับความแตกต่าง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.05, 17.81, 17.61, 17.60, 17.40 และ 16.59 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม และด้านการเห็นคุณค่าของชีวิตตามลำดับ

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 136.88 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม รองลงมาคือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการเห็นคุณค่าของชีวิต ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.60, 23.11, 23.07, 23.06, 22.79 และ 21.21 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ทุกด้าน ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม และด้านการยอมรับความแตกต่าง ตามลำดับ

2.2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ในภาพรวมผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 137.31 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ด้านการเห็นคุณค่าของชีวิต ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ และด้านการยอมรับความแตกต่าง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.30, 23.18, 22.99, 22.66, 22.36 และ 21.80 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ทุกด้าน ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการยอมรับความแตกต่าง และด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ตามลำดับ

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

ในภาพรวมผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 123.42 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ด้านการเห็นคุณค่าของคนอื่น ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการยอมรับความแตกต่าง และด้านความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.13, 20.86, 20.77, 20.66, 20.11 และ 19.88 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการเห็นคุณค่าของคนอื่น ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ และด้านการยอมรับความแตกต่าง ตามลำดับ

3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

ในภาพรวมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 132.27 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมาคือ ด้านการเห็นคุณค่าของคนอื่น ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการยอมรับความแตกต่าง และด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.61, 22.20, 22.05, 21.96, 21.86 และ 21.58 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีเพียง 1 ด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ปกติ คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ส่วนด้านที่เหลือมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการเห็นคุณค่าของคนอื่น และด้านการยอมรับความแตกต่าง ตามลำดับ

4) ระดับปริญญาตรี

ในภาพรวมผู้เรียนระดับปริญญาตรี ได้คะแนนความเป็นพลเมืองเฉลี่ย 135.27 คะแนน จากคะแนนเต็ม 180 คะแนน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมาคือ ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ และด้านการเห็นคุณค่าของคนอื่น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.01, 22.87, 22.61, 22.57, 22.17 และ 22.05 คะแนน ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความเป็นพลเมืองของผู้เรียนในแต่ละด้านกับเกณฑ์ปกติ (Norm) พบว่า ความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับปริญญาตรี ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติใน 3 อันดับแรก คือ ด้านการเห็นคุณค่าของคนอื่น ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ตามลำดับ

5. ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองของผู้เรียน จำแนกตามเพศ

1) ระดับประถมศึกษา พบว่า

1.1) ผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและราย 5 ด้านดังกล่าว สูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ไม่แตกต่างกัน

1.2) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2) ระดับมัธยมศึกษา พบว่า

2.1) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ระดับอาชีวศึกษา พบว่า

3.1) ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2) ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ระดับปริญญาตรี พบว่า

ผู้เรียนระดับปริญญาตรี ที่มีเพศต่างกัน มีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมือง ในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านการยอมรับความแตกต่าง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น และด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยของความเป็นพลเมืองในภาพรวมและรายด้าน 5 ด้านดังกล่าว สูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

ผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.1.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 11.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.86 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.53) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.37) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.86) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่แตกต่างกัน

1.1.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม เท่ากับ 12.08 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.08 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.64) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.50) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.48) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้เรียนภาคเหนือ ส่วนผู้เรียนภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2.1) ภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม เท่ากับ 105.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.23 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 107.63) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 106.13) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 102.13) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2.2) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ เท่ากับ 17.81 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.67 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.32) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.04) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.35) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2.3) ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง เท่ากับ 18.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.06 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.43) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.25) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ

มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.40) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการเห็นคุณค่าเหมือนกัน ไม่แตกต่างกัน

1.2.4) ด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการยอมรับความแตกต่าง เท่ากับ 16.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.98 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.48) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.98) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.70) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคใต้และภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้าน การยอมรับความแตกต่าง สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 17.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.05 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 18.13) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.04) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.37) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 17.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.77 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 18.23) รองลงมาคือ ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.60 เท่ากัน) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.23) และเมื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนน เฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ไม่แตกต่างกัน

1.2.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมเท่ากับ 17.40 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.17 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.74) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.73) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.04) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน

2) ระดับมัธยมศึกษา

2.1) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1.1) ภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม เท่ากับ 136.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 26.78 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 149.46) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 141.79) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็น

มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคุณค่าร่วมกันสูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4) ด้านการยอมรับความแตกต่าง พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง เท่ากับ 21.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.47 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.92) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.32) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.75) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคกลางมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการยอมรับความแตกต่าง สูงกว่าผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 22.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.55 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.93) รองลงมาคือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.79) ขณะที่ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.18) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 24.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.60 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ชายแดน (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 25.37) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.71) ขณะที่ผู้เรียนในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.07) และเมื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนน เฉลยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม เท่ากับ 22.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.80 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.38) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.19) ขณะที่ ผู้เรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.17) และ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคตะวันออก ภาคใต้ และ ภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่า ผู้เรียนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ระดับอาชีวศึกษา

3.1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3

3.1.1) ภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนน เฉลยความเป็นพลเมืองในภาพรวม เท่ากับ 123.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 23.90 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียน

3.1.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 19.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.91 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 20.73) รองลงมา คือ ภาคเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.63) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.53) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ คะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภาคตะวันออกมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความ รับผิดชอบต่อสังคม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้และภาคใต้ชายแดน ส่วนผู้เรียนในภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า ผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตย และมีส่วนร่วม เท่ากับ 20.86 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.63 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็น พลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.28) รองลงมาคือ ภาคกลาง (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.18) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 17.08) และเมื่อ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจ ระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2

3.2.1) ภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวม เท่ากับ 132.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 26.05 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 138.69) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 137.53) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ย ความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 122.60) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย เป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็น พลเมืองในภาพรวมสูงกว่าภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.2) ด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ เท่ากับ 21.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.30 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.61) รองลงมาคือ ภาคใต้และภาคตะวันออก (คะแนน เฉลี่ยเท่ากับ 22.13 เท่ากัน) ขณะที่ผู้เรียนในภาคเหนือมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 21.31) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาค ที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการมีอิสรภาพและพึ่งตนเองได้ ไม่แตกต่างกัน

3.2.3) ด้านการเห็นคุณค่าเทียมนกัน พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคุณค่าเทียมนกัน เท่ากับ 22.20 ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานเท่ากับ 5.03 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.35) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.31) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.24) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมือง

3.2.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 22.05 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.57 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาค ตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.26) รองลงมาคือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.16) ขณะที่ผู้เรียนใน ภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.00) และเมื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่นสูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 22.61 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.23 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.13) รองลงมา คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.70) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.29) และ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคมสูงกว่าผู้เรียน ภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.7) ด้านความเข้าใจระบบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม เท่ากับ 21.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.44 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.06) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.56) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.83) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภาคใต้ และภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.1) ภาพรวม พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองในภาพรวมเท่ากับ 132.27 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 26.05 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 138.69) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 137.53)

4.3) ด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน เท่ากับ 22.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.03 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.35) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.31) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.24) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภูมิภาคที่ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเห็นคนเท่าเทียมกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5) ด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น พบว่า ระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น เท่ากับ 22.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.57 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.26) รองลงมาคือภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.16) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.00) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาคพบว่า ผู้เรียนในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านการเคารพสิทธิของผู้อื่น สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เท่ากับ 22.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.23 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 24.13) รองลงมา คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.70) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.29) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็น

รายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7) ด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม พบว่า ผู้เรียนระดับปริญญาตรี มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม เท่ากับ 21.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.44 โดยภูมิภาคที่ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองสูงสุด คือ ภาคใต้ (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.06) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.56) ขณะที่ผู้เรียนในภาคใต้ชายแดน มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองต่ำสุด (คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.83) และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายภูมิภาค พบว่า ผู้เรียนในภาคใต้และภาคตะวันออก มีคะแนนเฉลี่ยความเป็นพลเมืองด้านความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วม สูงกว่าผู้เรียนภาคใต้ชายแดน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองไปใช้

1.1 จากผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียน พบว่า มีความแตกต่างกันตามระดับชั้นของผู้เรียน และส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับโรงเรียน ระดับชุมชน ไปจนถึงระดับนโยบาย ควรมีการส่งเสริมคุณลักษณะพึงประสงค์ของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น โดยเฉพาะในด้านที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ให้มีแนวโน้มการพัฒนาที่ดีขึ้น โดยให้ความสำคัญและเริ่มต้นตั้งแต่เด็กเล็กระดับประถมศึกษา ดำเนินการอย่างต่อเนื่องไปจนถึงระดับอุดมศึกษา และอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งการให้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ ผ่านการเรียนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา การดูแลเอาใจใส่ การชี้แนะให้คำปรึกษา และการประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

1.2 จากผลการประเมินผู้เรียนที่อยู่ในระดับชั้นเดียวกัน เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามเพศและภูมิภาคที่ต่างกัน พบว่าผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่แตกต่างกัน ซึ่งข้อค้นพบนี้สะท้อนให้เห็นว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านคุณธรรม จริยธรรมและความเป็นพลเมืองแก่ผู้เรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องควรออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสม โดยต้องคำนึงถึงบริบทและความแตกต่างระหว่างเพศ ตลอดจนความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และสภาพสังคมของแต่ละพื้นที่เป็นสำคัญ นอกจากนี้ในการจัดการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทั้งในและนอกสถานศึกษา ด้วยวิธีการที่หลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

2.1 ควรมีกระบวนการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนตามระดับชั้น โดยเน้นคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองในด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ปกติและต่ำกว่าค่าเฉลี่ยด้านอื่น ๆ

2.2 ควรมีการพัฒนาเกณฑ์ปกติให้สอดคล้องกับสภาพสังคม วัฒนธรรม ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกณฑ์ปกติมีความเป็นปัจจุบันและสะท้อนระดับคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ศิริชัย กาญจนวาสี, ดิเรก ศรีสุข และทวีวัฒน์ ปิตยานนท์. (2559). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 7) .กรุงเทพมหานคร :โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). รายงานผลการประเมินความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2563). รายงานผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนทุกช่วงชั้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ภาคผนวก

ที่ ศธ ๐๒๐๘/๒๐๖๒

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ประสานสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย
เรียน ศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียน สำหรับกลุ่มตัวอย่าง
ระดับประถมศึกษาปีที่ ๓ และประถมศึกษาปีที่ ๖
๒. QR Code แบบประเมินออนไลน์ สำหรับกลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และ
อุดมศึกษา
๓. คำชี้แจงประกอบการจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการประเมินคุณธรรม จริยธรรม
และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อศึกษาระดับคุณธรรม
จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาทั่วประเทศ
ด้วยชุดเครื่องมือมาตรฐาน เพื่อนำผลจากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงขอความอนุเคราะห์ท่านดำเนินการเก็บรวบรวม
ข้อมูลงานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างต่าง ๆ จากสถานศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ ตามจำนวนที่ระบุในเอกสารคำชี้แจง
ประกอบการจัดเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยกลุ่มผู้เรียนระดับประถมศึกษา จัดเก็บด้วยแบบประเมินผ่านรูปแบบ
On hand และกลุ่มผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา จัดเก็บด้วยแบบประเมิน
ผ่านรูปแบบออนไลน์ พร้อมทั้งส่งกลับไปยังสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป. ภายในวันจันทร์ที่ ๓๑ มกราคม
๒๕๖๕ ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
แผนงานพื้นฐานด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ผลผลิตนโยบายและแผนด้านการศึกษา
งบดำเนินงาน ให้กับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จังหวัดละ ๗,๐๐๐ บาท (เจ็ดพันบาทถ้วน) โดยสำนักอำนวยการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จะเป็นผู้ดำเนินการโอนเงินงบประมาณดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิระ แข้งกสิการ)

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
กลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา
โทร ๐๒-๒๘๐ ๒๘๖๗-๘ ต่อ ๑๙๐๐, ๑๙๐๗
โทรสาร ๐๒-๒๘๑๙๔๑๓

**รายชื่อคณะกรรมการและจัดทำรายงานผล
การประเมินคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองของผู้เรียนทุกช่วงชั้น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**

นายสุภัทร จำปาทอง	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
นายวีระ แช้งกลีการ	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
นายโกเมศ กลั่นสมจิตต์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.	ประธานคณะกรรมการ
นางสาวอรัญญา ทองฤกษ์ฤทธิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนา สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.	คณะกรรมการ
นางสาวเสาวนีย์ ใจอารีย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	คณะกรรมการ
นายปัญญา ยิ้มสินสมบุรณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	คณะกรรมการ
นางเบญจมาศ ฉลาดการณ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	คณะกรรมการ
นางสาวอัจฉรา บัวสุวรรณ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ รักษาการในตำแหน่งนักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ	คณะกรรมการ
นางศรดา จันทรงาม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	คณะกรรมการ
นายชินทร์ จันทดี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	คณะกรรมการ

รายชื่อคณะกรรมการ

นางสาวอุมาพร รังสิยานนท์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกรุงเทพมหานคร
นางสุพัตรา คล่องแคล่ว	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกระบี่
นางสาวศรัณย์รัช เดชอุ่ม	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี
นายสุพจน์ ศรีวงศ์แสง	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาฬสินธุ์
ว่าที่ ร.ต.หญิง พงษ์ณี ฤกษ์มี	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกำแพงเพชร
นายพงศกร คำแสงมาตย์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น
นางสุพัตรา ถนอมรัตน์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี
นางสาวตลใจ ถาวรวงศ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดฉะเชิงเทรา
นางสาวสุพิชฌาย์ พันธุ์เกษมสานต์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชลบุรี
นางสาวอรรณพ ดันคุ้ม	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยนาท
นางสาวปภัสนร อยู่ชา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยนาท
นางเต็มสิริ อินทรชื่น	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชัยภูมิ
นายชัชวาล พรหมเรือง	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร
นางกุลจิรา บัวผัน	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย
นางสาววาสนา บุญญประภา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่
นางผกาอุษา สุนทรนนท์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรัง
นางอชญา ศรีนาราง	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด
นางประนอม แก้วมา	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก

นางสาวนภันฎ นวลไย
 นางสาวบรุษขจรณ์ ศิริถาวร
 นายอดุลย์ ไพรสนธ์
 นางญดาภัก กัลปดี
 นางพวงเพ็ญ จิตรจำนอง
 นางเรณู เกิดสุวรรณ
 นางสาวพร มณีอ่อน
 นางหทัยพร สุภาสุรย์
 นางอุไรวรรณ ภูเจริญ
 นางฉวีวรรณ พรพมเทศร์
 นางสาวจิตาภา สุวรรณภูมิ
 นางสาวภิญญาพัชญ์ เชื้อจันทร์ยอด
 นางสาวเพ็ญกานต์ พวงพยอม
 นายมนตรี นิวัฒน์วงศ์
 นางกุลธิดา ช้วนลิ้ม
 นางสาวแก้วกันยา อิมวัฒน์
 นางสาวจินตนา สังข์รุ่ง
 นางสาวนิศากร แก้วกำเนิด
 นางนันทิยา ดาราแม
 นางตรัยนภา จำพันดุง
 นางวิภา แสนคม
 นางสาวจรวรรณ ชูขาว
 นางสาวณภัทร จุลพงษ์
 นางสาวนงคณัฐ กองเต็ก
 นายวันชัย แจ่มนาม
 นางยุพาภรณ์ จงเจริญ
 นางสาวพัชรีย์ อ่อนอิงนอน
 นางจารุชา ถิรชานิต
 นางเพียรทอง เวียงนาค
 นายวีรวัฒน์ เข้มแข็ง
 นางสาวพงศ์ผกาคุณซ์ ทิพย์โพธิ์
 นางสาวพัชรินทร์ ทับทิมไสย์
 นางสาวธัญลักษณ์ รัตนแสนศรี
 นางพรอรุณ กหาผาทย
 นางนพเก้า ที่รัก
 นางกนกลักษณ์ บุญปถัมภ์
 นางอารีสา ดวงเนตร
 นางสาวพิชญา เยะหมัน
 นางกวิสรา ชื่นอุรา
 นางวันเพ็ญ ชนะพันธ์
 นางสาวรัชณี จิตต์สว่าง
 นางศิริพร วิริกุล
 นางสาวศิริวรรณ ลี้กิจเจริญผล
 นางพิรุชญาณ์ ไพรคำ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครนายก
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครปฐม
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครพนม
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครสวรรค์
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนราธิวาส
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบึงกาฬ
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปราจีนบุรี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปัตตานี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพังงา
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิจิตร
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิจิตร
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบุรี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดภูเก็ต
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแม่ฮ่องสอน
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยะลา
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยะลา
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยะลา
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยโสธร
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดร้อยเอ็ด
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระนอง
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระยอง
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี
 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลพบุรี

นางสุนิสา เดชะวงศ์
นางสาวบุญยาพร ศรีคำขาว
นางภคมน หิรัญมณีมาศ
นางสาวสุนิดา ปุณประวัติ
นางณิชากร หาญคำมูล
นางสาวกาญจนา ศึกหาญ
นายชยวัฒน์ ภูชะโร
นางสาวธันยาภรณ์ กลิ่นสนธิ์
นางละม่อม รำพึงนิติย์
นางสาวบุญยพรรณ หมีนละม้าย
นางสาวรุ่งมณี บุญฤทธิ์
นางสาวนภัสนันท์ ปะทังโซ
นายธีรวัฒน์ ฆะราช
นางสาวบัณฑิตา บุญธรรม
นายอนุกุล กลัดเงิน
นางภคอร ป้อมแก้ว
นางกริษา โพรามาต
นางเดือนเพ็ญ อนันต์พัฒนกุล
นายมนตรี ดอกแก้ว
นายนรากร ทะแพงพันธ์
นางรัชนิกร หาวิโร
นางสาววิภาดา พัฒวิ
นายสันติสุข อยู่สุข
นางสาวณัฐภัทร์ ท่าแจ้ง
นายสมเดี้ยว เกตุอินทร์
ว่าที่ ร.ต.หญิง พิษญากร ภาพกลาง
นางสาวสุกัญญา รักษาสัตย์
นางสาวพาทีนธิดา บุญเจริญ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำพูน
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดศรีสะเกษ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุโขทัย
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสงคราม
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรสาคร
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระแก้ว
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุโขทัย
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุพรรณบุรี
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุรินทร์
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอ่างทอง
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุทัยธานี
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุตรดิตถ์
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอำนาจเจริญ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ